

Riksstämman 60 år med ett brett utbud

Årets tema: Den åldrande människan

Riksstämman firar i år 60-årsjubileum, och även årets upplaga innehåller ett varierat program och ett brett utbud med 125 symposier (fler än någonsin), 38 gästföreläsare och drygt tusen enskilda vetenskapliga presentationer. Svenska Läkaresällskapetets mål är att riksstämman skall vara den svenska läkarkårens främsta mötesplats för informationsutbyte över ålders- och specialitetsgränserna liksom ett tvärvetenskapligt forum för presentation av ny kunskap, forskning och aktuella policybeslut. Riksstämman är trots ökande konkurrens den i särklass största medicinkonferensen i Norden med över 15 000 besökare. Var femte läkare besöker riksstämman, och de är ganska jämnt fördelade över de olika medicinska specialiteterna.

Det allmänna mötet, 10.15–12.15 i sal K1, inleds av ordföranden i Svenska Läkaresällskapet Thomas Ihre, som delar ut årets pris till yngre forskare. Pristagaren, Ann Marie Jansson, Stockholm, ger en kort föreläsning kring sin forskning på temat »Nybildning av dopaminceller i den vuxna mushjärnan öppnar nya synsätt på uppkomsten av Parkinsons sjukdom«. För att anknyta till 60-årsjubileet kommer därefter, under rubriken »Medicinens guldålder och dess framtid«, en panel med Hans Wigzell, Hans-Olov Adami, Jan Holmgren, Holger Pettersson, Svante Pääbo och Li Tsai att visa en retrospektiv och prospektiv bild av medicinens utveckling.

Årets tema är »Den åldrande människan«. Resurserna räcker inte alltid till för att motsvara efterfrågan på vård av äldre, och det saknas i många fall evidens för vad som är bäst behand-

ling. Det finns stora luckor i klinisk behandlingsforskning inriktad på denna den största patientgruppen inom svensk sjukvård. Vi hoppas att tjugotalet symposier på temat kan öka våra kunskaper inom området äldremedicin.

Hur ser Lars Engqvist på åldringsvården?

Kom och lyssna till socialminister Lars Engqvist och hans syn på svensk åldringsvård, onsdagen 26 november 14.00–15.00 i sal B2. På temat »Våga bli gammal – En debatt om hur vi säkrar kvalitet i åldringsvården utifrån vårdtagarens perspektiv« debatterar Barbro Westerholm, ordförande i Sveriges Pensionärsförbund, Lars Engqvist, socialminister samt Gunnar Akner, ordförande i Svenska Läkaresällskapetets sektion för geriatrik och gerontologi. Debattledare: Per Gunnar Holmgren, chefredaktör på Dagens Medicin.

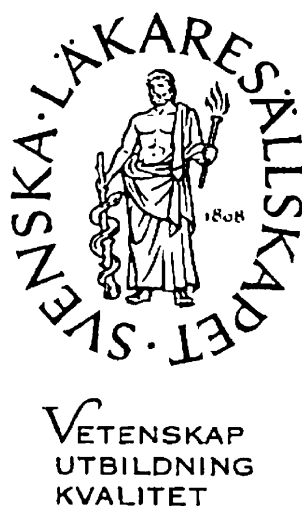
Konst och Läkekunst.

Vid förra årets riksstämma presenterades ett antal inslag från Svenska Läkaresällskapetets serie Konst och Läkekunst. Dessa inslag var otroligt välbesökta och uppskattade. Därför fortsätter vi i år med fyra »nya« inslag, »Mordet som skön läkekunst. Doktorn, författaren och detektiven«, »Franz Schubert – människan, sjukdomen, konstnärskapet«, »Höst-depression och vårrus – om det nordiska ljusets och mörkrets växlingar i själen, lyriken, musiken« och »Doktorn på scenen«.

Vi ses den 26–28 november!

Gunilla Bolinder
Riksstämman generalsekreterare

Christer Edling
VD, professor

Onsdagen den 26 november

SAL A 3

10.00-11.00 E Berven-föreläsning:

Current Status and Potential of Light Ion Therapy.

Professor Hirohiko Tsujii, National Institute of Radiological Sciences, Inage-ku, Anagawa, Japan.
(sektionen för onkologi)

SAL A 8

10.30-11.30 Cryopreservation of ovarian tissue.

Professor Kutluk Oktay, Joan and Sanford I. Weill Medical College of Cornell University, New York, USA.
(sektionen för obstetrik och gynekologi)

SAL A 3

11.00-12.00 J Waldenström-föreläsning:

New Aspects of Liver Surgery in Colorectal Cancer.

Professor Henri Bismuth, Hospital Paul Brousse, Villejuif, Frankrike.
(sektionen för onkologi)

SAL C 7

11.15-12.00 Metabolic maladies of over and under nutrition in South Africa.

Tessa van der Merwe, Sydafrika.
(föreningen för obesitasforskning)

SAL B 3

13.00-14.00 Folke Sjöqvist-föreläsning:

Ageism in health care and research.

Professor Ken W Woodhouse, University of Wales College of Medicine, South Glamorgan, Storbritannien.

Professor Ken W Woodhouse är chef vid Department of Geriatric Medicine vid University of Wales Medical College, South Glamorgan, Storbritannien och dekanus vid ovanstående medicinska högskola. Han är internationellt känd genom sina studier inom geriatrisk klinisk farmakologi (från ålders och åldersrelaterade sjukdomars påverkan på läkemedels omsättning och effekter) och samhällsorienterad geriatrik. Hans föreläsning kommer att handla om åldrandet med fokus på läkemedel, kliniska prövningar och läkemedelsforskning. Prof Woodhouse är en av Europas främsta experter inom området och en ofta anlitad och stimulerande föreläsare. (Sektionen för läkemedelslära)

SAL C 8

13.00-13.45 Foregoing of life support in intensive care.

Professor Robert D. Truog, Boston, USA.
(sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL C 4

13.00-14.00 Jan Pontén-föreläsning:

Analyses of human diseases with functional genomics.

Professor Mathias Uhlén, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm. Mathias Uhlén är professor i mikrobiologi vid KTH. Han har mer än 250 publikationer inom bioteknologiområdet och här märks bl.a. kloning av protein A och protein G, utveckling av en ny metod för sekvensering, s.k. pyrosekvensering och av s.k. Affibodies, en ny typ av molekyler för affinitetsbindning. I sin föreläsning kommer Uhlén att presentera ett projekt

Vi vill gärna träffa dig under Riksstämman

Besök oss på Läkartorget,
monter B02:21 eller i Pl-village, monter B10:40.

www.lakartidningen.se

som beskriver distribution och expression av proteiner kodade av ett stort antal gener i det humana genomet med hjälp av antikroppar specifika för icke-homologa proteinregioner. De specifika antikropparna används för att detektera proteiner i arrayer av vävnad från normal och canceromvandlad vävnad. (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL A 9

**13.15–14.15 Justus Ström-föreläsning:
Nya (?) krav på läkare – utmaningar för utbildningen.**
Pia Forsberg.
(sektionen för infektionssjukdomar)

SAL K 1

13.30–14.30 Genetics and aging – research and perspectives in longevity. Lessons from studies of centenarians.

Professor Claudio Franceschi, University of Bologna, Italien.
Claudio Franceschi är en av de världsledande forskarna inom fältet åldrandets biologi med inriktning på genetiska och immunologiska faktorer för långt liv. Hans grupp har samlat in ett stort material av 100-åringar vilket används som modell för åldrande och studier av faktorer som styr livslängd. Resultaten har kunnat kasta nytt ljus över mekanismer som påverkar livslängden och därmed har potentiell medicinsk betydelse. Professor Franceschi är dessutom en god talare som med stor entusiasm och på ett pedagogiskt sätt framför sitt budskap. Ett ämne väl i linje med årets tema. Professor Franceschi är för närvarande professor i immunologi vid Universitetet i Bologna, Italien, samt Scientific Director of the Italian National Research Center on Aging (INRCA). Han tillbringade tidigt i forskarkarriären sin post doc-tid hos professor Georg Klein vid Karolinska Institutet. (sektionen för medicinsk genetik)

Torsdagen den 27 november

SAL A 4

08.30–09.30 Ovarian tumour classification – how is new knowledge on tumour biology reflected?

Professor Robert E. Scully, Dept. of Pathology, Massachusetts General Hospital and Harvard Medical School, Boston, USA.
Professor Robert E. Scully är världsledande inom sitt område, gynekologisk tumörpatologi, och har skrivit mer än 300 vetenskapliga artiklar och sju böcker inom området, inkluderande tre WHO böcker. Han kommer att ge en översiktsföreläsning som berör hur klassificeringen av ovarialtumörer – vilken ligger till grund för behandling och epidemiologiska undersökningar – har utvecklats. I denna föreläsning kommer särskilt s.k. borderline tumörer och endometrioida ovarialtumörer att beröras eftersom ny kunskap som avspeglas i terminologi och handläggande av patienter har framkommit inom dessa tumörgrupper. (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL A 3

10.15–11.00 Extended lymph node dissection in urological tumours.

Urs Studer, Bern, Schweiz.
Ett flertal moderna studier har kunnat visa att man har förbättrat överlevnaden vid rektalcancer genom en noggrann och metodisk operationsteknik. På motsvarande vis har Professor Urs Studer från Bern Schweiz under flera år hävdade att utökad körtelutrymning och förbättrad dissektionsteknik vid blåscancer ger bättre överlevnad. Under senare år har ett flertal europeiska och amerikanska studier publicerats som stödjer Prof Studers idé. Ännu har dock inga randomiserade studier publicerats men flera studier pågår. Urs Studer har även framfört motsvarande idéer vid behandling av lokaliserad prostatacancer. (sektionen för urologi)

SAL C 7

10.45–12.00 Bullous Pemphigoid – a skin disease of the elderly.

Professor Fenella Wojnarowska, Dermatology department, Oxford Radcliffe Hospital, England.
(sektionen för dermatologi och venerologi)

SAL K 15

11.00–12.00 New aspects on diagnostics and therapy in thyroid cancer.

Assistant professor Markus Luster, University of Würzburg, Tyskland.

Markus Luster medical education was in Bochum and Essen in Germany and in University of Madison, USA. Scientifically his group in Würzburg is interested in iodine kinetics, radiation protection, thyroid autoimmunity, and epidemiology of thyroid diseases and Markus Luster has published numerous articles in these fields. He is a member of the EORTC study group and an appreciated speaker.

His presentation will focus on some of the following aspects:

- Recombinant TSH
 - Thyroid stunning
 - Use of retinoic acid for redifferentiation of tumor cells
 - Diagnostic wholebody scan versus Tg alone in follow-up
 - Childhood Thyroid cancer
 - Use of I-123 and PET in follow-up
- Consequences and costs of hypothyroidism
(sektionen för nuklearmedicin)

SAL B 1

**11.00–12.00 Gunnar Levins högtidsföreläsning:
Fasta eller inte fasta inför kirurgi?**

Olle Ljungqvist, Stockholm. (sektionen för klinisk nutrition)

SAL C 8

11.00–12.00 Bengt Ihre-föreläsning:

Prevention and treatment of bleeding from oesophageal varices.

Professor Andrew K Burroughs, Royal Free Hospital, London, England.
Andrew K Burroughs är professor i hepatologi vid Royal Free Hospital i London. Han har en omfattande vetenskaplig produktion inom området portal hypertension med särskild inriktning på varixblödning och har författat flera uppmärksammade metaanalyser inom detta fält. Professor Burroughs har bland många andra uppdrag varit vetenskaplig sekreterare i EASL. (sektionen för gastroenterologi)

SAL K 21

11.30–12.00 Ingvar-föreläsning:

Dynamiken i en forskargrupp – drivkrafter och glädjeämnen.

Sten-Magnus Aquilonius.
(neurosäpecialiteter)

SAL A 5

11.30–12.30 Nanna Svartz-föreläsning:

SLE, cell death and complement.

Professor Mark Walport.
(sektionen för reumatologi)

SAL B 2

12.00–13.00 Neurotoxic Effects of Ecstasy in the Brain.

Dr Liesbet Reneman, Department of Nuclear Medicine, Amsterdam, Holland.

Dr Reneman är en av världens ledande forskare inom området hjärnskador efter amfetamin/extacymissbruk. Hon har utbildats hos bl a George Ri-aurre vid Johns Hopkins University och är nu aktiv i Amsterdam. Reneman har de senaste åren fokuserat på skador i serotonin- respektive dopaminsystemen och kunna korrelera sådana skador till olika typer av amfetaminderivat.

Upptäckten av att extacy kan ge hjärnskador och psykiska förändringar kommer att med nödvändighet påverka narkotikadebatten, i synnerhet som det från en del håll har föreslagits att extacy representerar en "lätt" drog vars användning skulle kunna avkriminaliseras. (sektionen för beroendemedicin)

SAL A 2

13.00–14.00 Nina och Jerzy Einhorn-föreläsning:

Molecular Pathology of Gynaecological Malignancies.

Professor Jamie Prat, Hospital de la Santa Cru i Sant Pau, Barcelona, Spanien.

Den första Nina och Jerzy Einhorn föreläsningen hålls av Jaime Prat som är professor i patologi vid medicinska fakulteten, Barcelona Universitet. Professor Prat är sedan minst 20 år tillbaka en ledande och framgångsrik forskare inom cancerforskning och har ägnat sig åt att klarlägga den molekylära patogenesen vid endometrie-cancer och ovarialcancer. Prats föreläsning kommer att visa på viktiga skillnader bl.a. mellan endometroid och nonendometroid cancer vad avser mutationer i dels mismatch repair gener och microsatellitinstabilitet, dels mutationer i PTEN, k-ras och beta

catenein samt diskutera nya rön vad gäller genetiska abnormiteter vid hereditär och spontan ovarialcancer. (sektionerna för onkologi/patologi/klinisk cytologi)

SAL C 4

13.00-13.45 SGO Johansson föreläsning: Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA).

Professor Jean Bousquet, Montpellier, Frankrike.
(sektionen för allergiforskning)

SAL C 6

13.00-13.45 Torsten Gordhs högtidsföreläsning: Från pionjärtiden till framtiden.

Professor Barbro Ekström-Jodal.
(sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL K 21

13.00-13.45 Alzheimer – etiologi, patologi och behandlingsmöjligheter.

Bengt Winblad, Karolinska Institutet, Neurotecinstitutionen, Huddinge Universitetssjukhus. (neurospecialiteter)

SAL K 15

13.00-14.00 Climate change and health.

Dr Kristie L Ebi, Global Climate Change Research, EPRI (Electric Power Research Institute).

Dr Ebi är epidemiolog och har bl a ingått som expert inom USA's National Assessment on Climate Variability and Change samt arbetat som expert för WHO/ECEH i Rom med klimatförändringar och hälsa. Dr Ebi arbetar f n som forskare vid Global Climate Change Research, EPRI (Electric Power Research Institute, USA. (sektionen för arbets- och miljömedicin)

SAL C 8

13.00-14.00 Harry Boström-föreläsning: Human obesity and insulin resistance: Lessons from experiments of nature.

Professor Stephen O'Rahilly, University of Cambridge, England.
(sektionen för internmedicin)

SAL B 3

13.00-14.00 Torgny Sjöstrand-föreläsning: Diabetes – vår tids epidemi!

Harriet Wallberg-Henriksson.
(sektionen för klinisk fysiologi)

SAL K 11

13.00-14.00 Ophthalmic manifestations of child abuse and their pathology.

Dr M A Parsons, Ophthalmic Sciences Unit, University of Sheffield, UK. Dr Andrew Parsons är ögonpatolog och fungerar som rättsmedicinsk expert på ögonskador uppkomna vid barnmisshandel i England. Ögonpatologiska undersökningar av ögonklober från barn som avlidit av misstänkt barnmisshandel ger rikligt med information om den typ av trauma som barnet varit utsatt för. Dr Parsons har utnyttjats flitigt av de brittiska domstolarna och publicerat ett större antal vetenskapliga skrifter inom området. Hans kunskaper har inte endast intresse för ögonläkare utan också för rättsmedicinare, barnläkare och andra som kommer i kontakt med barn vilka misstänkt ha utsatts för misshandel. (sektionen för oftalmologi)

SAL A 9

13.00-14.00 Svenska Barnläkarföreningens högtidsföreläsning 2003:

Ultraljudsdiagnostikens framväxt – ett led i barnhjärtsjukvårdens utveckling i Sverige.

Nils-Rune Lundström. (sektionen för pediatrik)

SAL K 13

13.15-14.00 Kalle Vikterlöf-föreläsning: TAOrMINA: Advanced treatment of diffuse metastases in human organs by means of boron-neutron capture therapy and autotransplantation. Research, first application and possible future.

Professor Tazio Pinelli, Department of Nuclear and Theoretical Physics, University of Pavia, Pavia, Italy.

Tazio Pinelli is full professor of nuclear physics at the University of Pavia since 1979. His research activities cover fundamental nuclear physics, neutron and reactor physics and neutron radiation therapy. The projects have been carried out in Saclay, Mainz and in the Reactor Laboratory of Pavia University. His scientific results (approximately 100 papers) have been published in the most relevant reviews of physics and in the proceedings of significant international conferences and symposia.
(sektionen för medicinsk radiofysik)

SAL A 6

13.15-14.00 Ablation – A cure for the fibrillating heart?

Professor M. Haïssaguerre, Bordeaux, Frankrike.
(sektionen för cardiologi)

SAL K 16/17

13.30-14.30 Soft tissue sarcoma of the upper limb.

Massimo Ceruso, MD, PhD, Ospedale Careggi C.T.O., Firenze, Italien.
(sektionen för handkirurgi)

SAL A 4

14.15-14.45 Endogena retrovirus hos människa – vänner eller fiender.

Erik Larsson. (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL C 2/3

14.30-15.30 Elias Bengtsson-föreläsning: Om fattigdom och hälsa.

Hans Rosling. (sektionen för tropikmedicin)

SAL K 1

14.30-16.00 Schubert-symposium: Quality aspects of colorectal cancer surgery.

Professor Karl Heinz Link, Wiesbaden, Tyskland.
(sektionen för kirurgi)

SAL K 12

15.00-16.00 Contrast ultrasound in liver imaging and intervention.

Professor Riccardo Lencioni, University of Pisa, Italien.
(sektionen för medicinsk radiologi)

SAL A 8

16.00-17.00 Carl Gustaf Groth Lecture: Innovative Techniques in Intestinal and Multivisceral Transplantation.

Professor Andreas Tzakis, Miami, USA.
(sektionen för transplantation)

Fredagen den 28 november

SAL C 6

08.30-09.30 Modern corneal transplantation surgery.

Professor Massimo Busin, Villa Serena Hospital, Forlì, Italien. Professor Busin har varit pionjär för en ny teknik inom hornhinnetransplantationer. Genom att utnyttja den nya mikrokeratomtekniken (ALTK dvs Automated mikrokeratom Lamellära Terapeutiska Keratoplastiker) reducerar man läkningstiden med ca åtta månader och det postoperativa brytningsfelet blir avsevärt mindre. Tekniken avser både djupa och ytliga grumlingar icke genomgripande samt för transplantation av tjocka lameller inbegripande endothelet.

Tekniken innebär att man utnyttjar LASIK keratom tekniken till både givare och mottagare. Man tar av en donator cap från en givarhornhinna samt sedan utnyttjar den lamellära tekniken för att byta ut enbart den ytliga delen av hornhinnan eller förstärka den med ett tjockare graft eller göra en endoteltransplantation och utnyttja mottagarens eget ytliga kvarvarande lager som en täckande lambå. Tekniken är snabbare och minskar avstöttningsrisken samt ger bättre och snabbare synrehabilitering. Tillgången på lämpliga för transplantation hornhinnor kan dessutom bli större.
(sektionen för oftalmologi).

SAL A 5

12.30–13.30 **Esthetic Reconstruction of the Nose and Adjacent Facial Units.**

Professor Gary Burget, Department of Plastic Surgery, University of Chicago, USA.

Professor Burget är en världsauktoritet inom ansiktsrekonstruktion efter trauma, tumörer och missbildningar med speciell inriktning på näsrekonstruktion.

Han är en pionjär inom detta mycket komplicerade fält och bland hans talrika publikationer har böckerna "Reconstruction of the Nose" och "Secondary Rhinoplasty and Nasal Reconstruction" rönt stor uppmärksamhet och uppskattning. I dessa beskriver han systematiskt olika typer och olika sätt att utföra rekonstruktioner beroende på defektens art. Han är en utomordentligt duktig kirurg och en suverän pedagog och föreläsare, vilket hans talrika och instruktiva videoinstruktioner vittnar om.

Med denna nya kunskap har vi nu fått möjlighet att kunna behandla svåra och många gånger socialt och funktionellt invalidiserande ansiktsdefekter.

Professor Burget kommer att ge en exposé, där såväl diagnostik, natural-

historia som olika typer av behandling beskrivs. Föreläsningen är därför av stort allmänintresse, inte bara för plastikkirurger utan också för ett flertal specialiteter (barnkirurgi, dermatologi, neurokirurgi, oftalmologi, onkologi, oto-rhino-laryngologi, pediatrik).

Han sammanfattar här sin föreläsning: Plastic surgery is rooted in the history of nasal reconstruction. From 6th Century Susruta's use of a cheek flap for nasal reconstructions through Tagliacozzi's arm flap, Carpe's forehead flap to Gillies' classic work of the early 20th Century war, this history had to do with the discovery of new flaps and grafts.

Not until Millard's publications of the 1960's and 70's was the emphasis shifted from the problem of "filling a hole" with transferred tissue to that of giving the tissue normal form. Evolving techniques of flap design and the use of shapely hard tissue grafts now permit the creation of a reconstructed nose that truly possesses normal dimensions, proportion and form. Microvascular tissue transfer offers a source of unlimited tissues for facial reconstruction. However, the early use of free flaps usually resulted in a blob rather than a nose.

Recently free flaps have been designed to replace individual tissue layers and distinct facial units and subunits. This new esthetic use of microvascular tissue transfer introduces a new epoch for reconstruction of the face.

Symposier

Markerade med * kommer att sändas on demand via internet. Det innebär att symposierna kommer att finnas på www.svls.se ca en vecka efter riksstämman. Möjlighet finns då att se både talare och bildpresentationerna samt i digt samt att även snabbt söka upp det avsnitt man vill se, m m.

Onsdagen den 26 november

SAL A 2

* 08.30–10.00 1. Behandling av hörselskador.

Moderator: Konrád S. Konrádsson.

Medicinskt ansvar och medicinskt ledningsansvar inom hörselvården. Ulf Rosenhall.

Två års väntetid på hörselteknisk rehabilitering. Vem har ansvaret? Claes Möller.

Varför är digitala hörapparater alltid bäst – enligt reklamen? Agneta Parving.

Avancerad medicinsk och kirurgisk behandling av sensorineurala skador. Är framtiden här? Helge Rask-Andersen.

Faktiska resultat vid CI behandling hos vuxna. Är vi för positiva i vår information till patienterna? Anders Ringdahl.

Lika vård för hela Sverige. Gäller det för hörselskadade? Jan-Peter Strömberg, ordförande HRF.

Arrangerat av sektionen för audiologi gemensamt med sektionen för oto-rhino-laryngologi, huvud- och halskirurgi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi.

SAL K 1

08.30–10.00 2. Hur ska det ökande antalet asylsökandes vårdbehov kunna tillgodoses?

Moderator: Bo Lindblom.

Delta: Torgny Gustafsson, Maria Nilsson-Blix, Stig Wintzer, utredare, Solvig Ekblad, psykolog, H-P Södergard.

Arrangerat av Landstingsförbundet gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, barn- och ungdomspsykiatri och psykiatri.

SAL C 2/3

08.30–10.00 3. När urinblåsan läcker, är för liten eller gör ont. Hur behandlar vi 2003?

Moderator: Ralph Peek.

Epidemiologi.

Neurofysiologi.

Utredning och behandling av inkontinens hos äldre patienter.

Genuin ansträngningsinkontinens.

Sfinkterdysfunktion.

Inflammatorisk blåssjukdom.

Överaktiv blåsa med inkontinens.

Falldiskussioner.

Delta: Magnus Fall, Ulf Malmsten, Ian Milsom, Ulla Molander.

Arrangerat av sektionen för urologi gemensamt med sektionerna för geriatrik och gerontologi och obstetrik och gynekologi. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL A 9

08.30–10.00 4. Arbetssituation och kompetensutnyttjande inom läkarkåren. Fel använd tid, fel arbetsfördelning och ineffektiv resursanvändning kan skapa vantrivsel och höga sjuktal.

Moderator: Nina Rehnqvist.

08.30 Den goda och den onda administrationen. Anders Ivarsson Westerberg.

08.50 Hur används arbetstiden i praktiken? Varför används kompetens och resurser ineffektivt? Anki Jansson, Thomas Hjelmqvist, konsulter/revisorer.

09.10 Kommentar. Eva Nilsson Bågenholm, Leif Ryd.

09.30 Diskussion.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund.

SAL A 4

08.30–10.00 5. Terapeutisk hypotermi efter hjärtstopp – den felande länken.

Moderator: Hans Friberg.

Delta: Tobias Cronberg, Elisabet Englund, Johan Herlitz, Niklas Nielsen, Gisela Railo, arbetsterapeut, Tadeusz Wieloch.

Arrangerat av sektionen för anestesi och intensivvård gemensamt med sektionerna för cardiologi, internmedicin och neurologi.

SAL K 1

10.15–12.15 Allmänna mötet.

Hälsningsanförande, Thomas Ihre.

Nybildning av dopaminceller i den vuxna mushjärnan öppnar nya synsätt på uppkomsten av Parkinson's sjukdom. Ann Marie Janson.

Medicinens guldålder och dess framtid.

Moderator: Hans Wigzell.

Introduktion. Ett 60-årsperspektiv på medicinsk utveckling. Hans

ANNONS

Wigzell.

Genetisk arkeologi. 60 000 års perspektiv på människa och medicin. Svante Pääbo, professor.

Epidemiologi. Utbredning och orsaker till hälsa och sjukdom under 60 år. Hans Olov Adami.

Infektioner. Lyckad bekämpning, farliga framtidsvisioner. Jan Holmgren.

Från ångröntgen till science fiction. Holger Pettersson.

Innovationer inom kirurgi under 60 år. Li Tsai.

SAL A 2

12.30–14.00 6. Den åldrande mannen – ett fall för hormonsubstitution?

Moderator: Stefan Arver.

12.30 Åldersvariationer i testosteron och GH/IGF-nivåer och hur vi tolkar laboratoriedata. Åke Pousette.

12.45 Riskbedömning och monitorering av prostata vid androgenbehandling. Anders Bjartell.

13.00 GH/IGF och den åldrande mannen – var står vi idag? Sigbritt Werner.

13.20 Androgenbehandling, fiktion, arbetshypoteser och klara indikationer. Stefan Arver.

13.40 Diskussion.

Arrangerat av sektionen för andrologi gemensamt med sektionerna för endokrinologi och urologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi, internmedicin, kirurgi och rehabilitering och fysikalisk medicin.

SAL C 2/3

12.30–14.00 7. Vanvård av äldre – övervård eller undervård?

Moderator: Niels Lynöe.

Deltagare: Carl-Johan Fürst, Ulla Gurner, sociolog, Ingegerd Nydevik, Lilli Nordberg, sjuksköterska, Carl-Magnus Stolt.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik.

SAL A 6

12.30–14.00 8. Klinisk forskning för en kunskapsstyrd och kostnadseffektiv sjukvård.

Moderator: Bernhard Grewin.

Hur skall den kliniska forskningen finansieras? Olle Stendahl.

Patientnära forskning – en förutsättning för en kunskapsstyrd sjukvård. Kjell Asplund.

Varför ska jag forska? Meritering, meritvärde och incitament. Viktoria Hjalmar.

Vad är en god klinisk forskningsmiljö? Karin Prellner.

Hur kan klinisk forskning bli en integrerad del av en kunskapsstyrd sjukvård? Lennart Persson.

Diskussion.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund.

SAL C 2/3

14.30–16.00 9. Placebo – vetenskapligt verktyg eller effektiv behandling?

Moderator: Paul Hjemdahl.

14.30 Placebo – en kontroversiell behandlingsprincip. Paul Hjemdahl.

14.40 Placebo – välbeprövad behandling eller bara inbillning? Marie Åsberg.

14.55 Betydelsen av placeboeffekter vid smärtbehandling. Carl-Olav Stiller.

15.10 Förhoppningens receptor. Martin Ingvar.

15.25 Placeboeffekten – en knivig fråga även för kirurger. Stefan Lohmander.

15.40 Diskussion.

Arrangerat av sektionen för läkemedelslära gemensamt med sektionerna för ortopedi och psykiatri.

SAL A 6

14.30–16.00 10. Gammal och gastrointestinal cancer.

Moderatorer: Christer Stael von Holstein/Jörgen Rutegård.

Deltagare: Jörgen Rutegård, Bengt Jeppsson, Anders Johnsson, Suzanne Odeberg-Werneman, Ingrid Underskog.

Arrangerat av sektionen för kirurgi.

SAL A 9

14.30–16.00 11. Samarbete för läkarnas professionella utveckling.

Moderator: Olle Stendahl.

Deltagare: Åsa Granqvist, Bernhard Grewin, Stefan Lindgren, Kerstin Sjöberg.

Arrangerat av IPULS.

SAL A 2

14.30–16.00 12. Akuta bakteriella infektioner hos äldre.

Moderator: Bo-Eric Malmvall.

Inledning och översikt. Bo-Eric Malmvall.

Den åldrande människans infektionsförsvar. Bengt-Olof Nilsson.

Pneumoni hos äldre. Johan Hedlund.

Symptombgivande urinvägsinfektion och sepsis hos äldre – en diagnostisk utmaning. Torsten Sandberg.

Antibiotikas farmakologi hos äldre. Ingrid Nilson-Ehle.

Arrangerat av sektionen för infektionssjukdomar. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi och internmedicin.

SAL A 2

16.30–18.00 13. Går malnutrition att behandla?

Moderator: Sölve Elmståhl.

Deltagare: Ingvar Boseaus, Elisabeth Rothenberg, dietist, Mitra Unosson, lektor, Torsten Mossberg.

Arrangerat av sektionen för geriatrik och gerontologi gemensamt med sektionen för klinisk nutrition. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, internmedicin och kirurgi.

SAL A 9

16.30–18.00 14. Vaccination av äldre – när, vad, hur och varför?

Moderator: Åke Örtqvist.

Äldre blir barn på nytt? Hur göra med skyddet mot stelkramp, difteri, polio och kikhosta? Marta Granström.

Varför influensa- och pneumokockvaccinera alla äldre? Åke Örtqvist.

Den aktiva pensionären – vad är viktigt att tänka på vid resevaccination av äldre? Marianne Jertborn.

I brist på ÅVC – äldreomsorgscentraler – hur implementera generella vaccinationsprogram? Anders Lindberg.

Arrangerat av sektionen för infektionssjukdomar. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi, klinisk immunologi och medicinsk mikrobiologi.

SAL C 2/3

16.30–18.00 15. Den åldrande lungan: lungfysiologi och lungsjukdomar hos äldre.

Moderatorer: Christer Janson, Sven Larsson.

Lungfysiologi hos äldre.

Astma hos äldre.

Kroniskt obstruktiv lungsjukdom hos äldre.

Omhändertagande av lungsjuka patienter inom geriatriken.

Hur klarar äldre lungsjuka patienter avancerad teknisk utrustning?

Deltagare: Bodil Lernfeldt, Kerstin Ström, Hans Hedenström.

Arrangerat av sektionen för lungmedicin gemensamt med sektionerna för geriatrik och gerontologi och klinisk fysiologi. Av intresse för sektionerna för allergiforskning, allmänmedicin och internmedicin. *

SAL A 8

16.30–18.00 16. Evigt ung med östrogen – eller är det dags att tänka om?

Moderator: Marie Bixo.

Deltagare: Inger Björn, Margareta Hellgren-Wängdahl, Bo von Shoultz, Ewa Swahn.

Arrangerat av sektionen för obstetrik och gynekologi gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi och onkologi. Av intresse för sektionerna för cardiologi och internmedicin.

SAL A 4

16.30-18.00 17. Medicinsk artrosbehandling.

Moderator: Ingemar Petersson.

Hur kan artros definieras och hur vanligt är det? Ingemar Petersson.

Hur kan vi mäta broskpåverkan vid artros och av exogena faktorer? Leif Dahlberg.

Hur kan läkemedel lindra symtom vid artros? Ellen Vinge, klinisk farmakolog.

Hur kan träning vara komplement till läkemedelsbehandling? Ewa Roos.

Hur vet man om behandlingen är bra – om mätmetoder. Anna Nilsson.

Arrangerat av sektionen för reumatologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi, internmedicin och ortopedi.

SAL A 6

16.30-18.00 18. Diabetes hos äldre – en utmaning för sjukvården.

Moderator: Eva Toft.

Morbiditet och mortalitet hos den äldre diabetespatienten. Stefan Jansson.

Risikfaktorbedömning hos äldre, när skall läkemedelsbehandling påbörjas respektive avbrytas? Peter Nilsson.

När och hur ska insulinbehandling inledas i primärvård och särskilt boende? Jonas Tovi.

Socialstyrelsens nationella riktlinjer: hur efterlevs de för de äldre patienterna? Karin Hedner.

Diskussion.

Arrangerat av svensk förening för diabetologi gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, endokrinologi, geriatrik och gerontologi och internmedicin.

SAL A 3

16.30-18.00 19. Fetma och hjärtsjukdom – ett icke oviktigt problem.

Moderatorer: Anders Waldenström, Christer Höglund.

Inledning. Anders Waldenström.

Epidemiologisk belysning. Hur ökar vikten i olika åldrar fördelat på kön och tid? Anders Waldenström.

Relation mellan övervikt och sjukdomar enligt ovan. Christer Höglund.

Går det att banta redan feta? Hur sätta målet? Bernt Lindahl.

Praktiskt tillvägagångssätt med speciell hänsyn till dieten. Maj-Lis Hellenius.

Slutkommentar. Anders Waldenström.

Arrangerat av sektionen för cardiologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, endokrinologi, internmedicin, neurologi, ortopedi, psykiatri och svensk förening för diabetologi.

* Torsdagen den 27 november

SAL C 2/3

08.30-10.00 20. Demenssjukdomar – diagnostik och behandling, idag och i framtiden.

Moderator: Lars Lannfelt.

Introduktion: snabb kunskapsökning ger hopp för framtiden. Lars Lannfelt.

Alzheimers sjukdom från patienternas perspektiv. Lena Kilander.

Biokemisk diagnostik av demenssjukdomar. Kaj Blennow.

Hjärnabbildande undersökningar vid diagnostik av Alzheimers sjukdom. Agneta Nordberg.

Behandling av Alzheimers sjukdom idag och i framtiden. Hans Basun.

Arrangerat av sektionen för geriatrik och gerontologi.

SAL A 6

08.30-10.00 21. Förmaksflimmer – vad skall vi behandla och hur skall vi göra det?

Moderatorer: Nils Edvardsson/Mårten Rosenqvist.

Hur stort är problemet? Volym, trender, behandlingsmål. Viveka Frykman.

Hur ser en medicinsk rimlig och kostnadseffektiv behandling ut?:

Vad bör göras i primärvården? Johan Engdahl.

Vad bör göras av medicinare/allmännkardiolog? Per Lennart Ågren.

Vad bör göras av arytmispecialist? Maria Aunes-Jansson.

Kommentarer till förslaget till nationella riktlinjer, bl a mot bakgrund av tillgängliga internationella riktlinjer. Per Blomström.

Arrangerat av sektionen för cardiologi gemensamt med sektionen för internmedicin. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin och thoraxkirurgi.

SAL A 8

08.30-10.00 22. Vinterkräksjukan.

Moderator: Marianne Jertborn.

Inledning. Marianne Jertborn.

Epidemiologiska aspekter. Kjell-Olof Hedlund.

Kliniska manifestationer. Bo Svenungsson.

Diagnostik och genetisk resitens/mottaglighet. Lennart Svensson.

Handlingsplan vid utbrott inom vården. Ann Tammelin.

Diskussion.

Arrangerat av sektionen för infektionssjukdomar gemensamt med sektionen för medicinsk mikrobiologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, gastroenterologi, geriatrik och gerontologi, internmedicin och kirurgi.

SAL K 1

08.30-10.00 23. Yrsel hos äldre. Vad kan vi göra för att lindra symptom och hindra farliga fall?

Moderator: Måns Magnusson.

Deltagare: Yngve Gustavsson, Elisabeth Englund, Mikael Karlsson, Ulla Pasent, Rolf Moe-Nilssen.

Arrangerat av sektionen för oto-rhino-laryngologi, huvud- och halskirurgi.

SAL A 2 (mentometer)

08.30-10.00 24. För gammal för adjuvant cytostatika?

Moderator: Bengt Gustavsson.

Vilka kliniska resultat kan uppnås med adjuvant cytostatikaterapi?

Finns det skillnader i metabolism av cytostatika mellan yngre och äldre patienter?

Hur skall vi prioritera äldre patienter som kan vara aktuella för behandling?

Är det dags att förändra nuvarande indikationer för adjuvant cytostatikabehandling?

Medverkande: Bengt Glimelius, Curt Peterson, Hans Starkhammar.

Arrangerat av sektionen för onkologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin och kirurgi.

SAL A 8

10.30-12.00 25. Ny mikrobiologisk diagnostik – vad är det?

Moderator: Benita Zweyberg Wirgart.

10.30 Inledning.

10.35 Diagnostik förr och nu. Bengt Wretling.

10.45 Virologisk diagnostik. Tobias Allander.

11.00 Bakteriologisk diagnostik. Christina Welinder-Olsson.

11.15 Infektionsläkarens perspektiv. Britt-Marie Eriksson.

11.30 Infektionsdiagnostik hos immunsupprimerade. Per Ljungman.

11.45 Diskussion.

Arrangerat av sektionen för medicinsk mikrobiologi gemensamt med sektionerna för infektionssjukdomar och thoraxkirurgi.

SAL K 1

10.30-12.00 26. Äldre multisjuka i akutsjukvården – vad kan vi lära av stroke?

Moderator: Kerstin Hulter-Åsberg.

Deltagare: Eva-Lotta Glader, Mats Hellqvist, Lennarth Johansson, avdelningsdir., Bo Norrving, Per Wester.

Arrangerat av sektionen för internmedicin gemensamt med sektionen för allmänmedicin. Av intresse för sektionerna för geriatrik och gerontologi, neurologi, rehabilitering och fysikalisk medicin och socialmedicin.

SAL C 2/3

10.30-12.00 27. Äldre och trauma.

Moderator: Olle Svensson.

Deltagare: Ulf Björnstig, Maria Bringland, Bengt-Åke Henriksson, Yngve Gustafson, Kurt Johansson, Kristina Åkesson.

- * Arrangerat av sektionen för kirurgi gemensamt med sektionen för trafikmedicin. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, geriatrik och gerontologi, internmedicin, ortopedi, psykiatri, rättsmedicin, socialmedicin och svensk epidemiologisk förening.

SAL C 2/3

12.30-14.00 28. Tuberkulos globalt och nationellt – ska vår beredskap ökas?

Moderator: Inger Julander.

- * *Deltagare:* Rutger Bennet, Ingela Berggren Palme, Gunnar Boman, Judith Bruchfeld, Lars Olof Larsson.
Arrangerat av sektionen för tropikmedicin gemensamt med sektionerna för infektionssjukdomar, lungmedicin och pediatrik.

SAL A 3

16.30-18.00 29. Tidigt biologiskt åldrande – genetiska, epidemiologiska och kliniska aspekter.

Moderator: Peter Nilsson.

Deltagare: Maria Eriksson, PhD, Anders Wimo, Göran Berglund.
Arrangerat av sektionen för allmänmedicin gemensamt med sektionen för internmedicin. Av intresse för sektionerna för geriatrik och gerontologi, psykiatri och socialmedicin.

SAL A 4 (mentometer)

16.30-18.00 30. Gammal och akut kirurgiskt sjuk.

Moderatorer: Ulf Gunnarsson/Annika Braman-Eriksson.

Deltagare: Gunnar Green, Peter Månsson, Anders Sandström.

Arrangerat av sektionen för kirurgi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, anestesi och intensivvård, geriatrik och gerontologi, ortopedi och socialmedicin.

SAL K 1

16.30-18.00 31. Hälsoeffekter av probiotika – vilka förebyggande och terapeutiska effekter är dokumenterade?

Moderator: Nils-Georg Asp.

Deltagare: Åke Danielsson, Olle Hernell, Bengt Jeppsson, Margareta Nyman, professor, Agnes Wold.

Arrangerat av sektionen för klinisk nutrition gemensamt med sektionerna för gastroenterologi, infektionssjukdomar och pediatrik. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin och geriatrik och gerontologi.

SAL A 9

16.30-18.00 32. Det åldrande barnet; överföring av det unga vuxna kroniskt sjuka barnet.

Moderator: Gunilla Hedlin.

Deltagare: Johan Arvidson, Kristina Berg-Kelly, Sten-Erik Bergström, Eva Cavallin-Ståhl, Katarina Hanseus, Ulf Thilén.

Arrangerat av sektionen för pediatrik gemensamt med sektionerna för cardiologi och onkologi. Av intresse för sektionerna för allergiforskning, allmänmedicin, internmedicin och svensk förening för diabetologi.

Fredagen den 28 november

SAL K 1

08.30-10.00 33. Bröstcancer hos den åldrande kvinnan.

- * *Moderator:* Stig B Holmberg.
Deltagare: Gunnar Eckerdahl, Lars Holmberg, Hans Nordgren, Elisabet Lidbrink, Marianne Löfgren.
Arrangerat av sektionen för kirurgi gemensamt med sektionerna för geriatrik och gerontologi, medicinsk radiologi, onkologi och patologi. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL A 4

08.30-10.00 34. Intyg och otyg – rätt och fel i försäkringsmedicinens djungel.

Moderator: Richard Wallensten.

Deltagare: Jacomina Beertema, Pelle Netz, Bengt Järholm.

Arrangerat av sektionen för ortopedi.

SAL A 9

08.30-10.00 35. Misstanke om barnmisshandel – varför är det så svårt att anmäla?

Moderator: Olof Flodmark.

Deltagare: Margareta Carlberg, Lisa Eriksson, kammaråklagare, Cecilia Kjellgren, socionom, Pär-Johan Svensson.

Arrangerat av sektionen för pediatrik gemensamt med sektionen för neurologi. Av intresse för sektionerna för barnkirurgi, barn- och ungdomspsykiatri, medicinsk radiologi och rättsmedicin.

SAL A 2

08.30-10.00 36. En riksmödel för prioriteringar – vilka blir konsekvenserna?

Moderator: Thomas Ihre.

Deltagare: Eva Eriksson, politiker, Erling Karlsson, Britt Nordlander, Per Carlsson, professor, Jonas Leo.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets prioriteringskommitté.

SAL A 3

08.30-10.00 37. Läkarstudenterna och forskningen – hur och varför får vi fler läkarstudenter och läkare intresserade av forskning?

Moderator: Lotta Nylander.

Deltagare: Bo Samuelsson, Olle Stendahl, Harriet Wallberg-Henriksson, Wilhelm Wallqvist.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets kandidatförening.

SAL A 8

08.30-10.00 38. Kan vi mäta kvalitet? För- och nackdelar med kvalitetsmätning med fokus på kvalitetsindikatorer.

Moderator: Olle Nilsson.

Vad är en kvalitetsindikator? (kriterier, exempel). Sven Karlander.

Hur använder vi kvalitetsindikatorer?:

Infektionssjukdomar. Mats Erntell.

Laboratoriemedicin. Elvar Theodorsson.

Kvalitetsindikatorer för postoperativ smärta. Narinder Rawal.

Primärvårdens kvalitetsindikatorer. Kjell Lindström.

Biverkningar vid kvalitetsarbete. Bengt Jacobsson.

Effekter av kvalitetsmätning och register. Olle Nilsson.

Diskussion: Hur mycket kvalitet skall vi mäta? Hur mycket skall vi mäta kvalitet?

Arrangerat av Medicinska kvalitetsrådet.

SAL C 2/3

08.30-10.00 39. Osteoporos – prevention, diagnostik och behandling.

Moderator: Kerstin Hagenfeldt.

Hur värderar SBU vetenskaplig litteratur?

SBU's slutsatser och sammanfattning.

Vad kan primärvården göra vad gäller prevention och diagnostik av riskgrupper?

Vilken roll har geriatriker/ortopeder vad gäller tertiär prevention och rehabilitering?

Nya farmaka har visat sig ha frakturförebyggande effekt; vilka ska behandlas och vilka ska behandla?

Deltagare: Cecilia Björkelund, Solve Elmståhl, Kerstin Nilsson, Mats Palmér, Margareta Rödén.

Arrangerat av SBU gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, endokrinologi, geriatrik och gerontologi, obstetrik och gynekologi och ortopedi. Av intresse för sektionerna för lungmedicin, pediatrik och reumatologi.

SAL A 2

10.30-12.00 40. Belastningsskada – myt eller verklighet? Sjukskrivning, behandlingsstrategier och samhällsekonomi.

Moderator: Bengt Sjölund.

ANNONS

Deltagare: Lars Englund, Mats Hagberg, Tommy Hansson, Christer Olofsson.

Arrangerat av sektionen för smärtlindring gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, arbets- och miljömedicin, ortopedi och rehabilitering och fysikalisk medicin.

SAL A 3

10.30–12.00 41. Examination på läkarutbildningen – går det att tentera läkekonst?

Moderator: Johan Zelano, med.kand.

Deltagare: Mia Fahlén, Peter Grenholm, med.kand, Anders Hjerpe, Max Scheja, fil.dr., Gunnar Westberg.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets kandidatförening.

* SAL A 4

10.30–12.00 42. Är behandling inom äldreården evidensbaserad?

Moderator: Nina Rehnqvist.

Deltagare: Gunnar Akner, Bodil Lernfelt, Helle Wijk, ssk, lektor, Kjell Asplund.

Arrangerat av SBU gemensamt med sektionen för geriatrik och gerontologi.

SAL A 6

10.30–12.00 43. SARS – en ny epidemis födelse.

Moderator: Karl Ekdahl.

10.30 **Inledning och epidemiologi.** Karl Ekdahl.

10.40 **Klinik och vårdhygien.** Jesper Aagesen.

10.50 **Virologi och diagnostik.** Annika Linde.

11.00 **SARS som mediautbrott.** Anna Larsson, journalist.

11.10 **Svenska smittskyddsinsatser.** Johan Giesecke.

11.20 **En ny roll för WHO.** Peet Tüll.

11.30 **Diskussion och frågor.**

Arrangerat av sektionen för infektionssjukdomar gemensamt med sektionen för medicinsk mikrobiologi.

SAL A 8

10.30–12.00 44. Framtidens läkare – läkares ledarskap.

Moderator: Bernhard Grewin.

Deltagare: Lars Andåker, Kersti Ejeby, Ola Landgren, Marie Rodling Wahlström, Jan Westin.

Arrangerat av Sveriges Läkarförbund.

SAL C 2/3

10.30–12.00 45. Läkemedel och miljö – aktörer, ansvar och angreppsmöjligheter.

Moderator: Rune Dahlqvist.

Deltagare: Ann Jönsson, politisk sakkunnig, Bengt Matsson, miljöchef, Åke Wennmalm.

Arrangerat av landstingsförbundet gemensamt med sektionen för läkemedelslära.

SAL A 2

12.30–14.00 46. Finns det evidensbaserad kunskap om sjukskrivning? Rapport från SBU's sjukskrivningsprojekt.

Moderator: Kristina Alexanderson, professor.

Konsekvenser av att vara sjukskriven.

Sjukskrivning med rygg- och nackdiagnoser.

Sjukskrivning efter stroke och hjärtinfarkt.

Sjukskrivning och psykiska problem.

Läkares sjukskrivningspraxis.

Deltagare: Eva Vingård, Tommy Hansson, Joep Perk, Gunnel Hensing, docent.

Arrangerat av SBU gemensamt med sektionen för socialmedicin. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, arbets- och miljömedicin, obstetrik och gynekologi och ortopedi.

SAL A 3

12.30–14.00 47. Framtidens specialistutbildning – hur ser morgondagens ST ut?

Moderator: Anton Holmgren.

Deltagare: Kjell Asplund, Anna-Karin Furhoff, Bernhard Grewin, Helene Haesert, Ulrika Nilsson.

Onsdagen den 26 november

SAL C 9

08.30–10.00 Våra vanligaste folksjukdomar och gentes-ter – ett framtidsscenario

Moderator: Annika Lindblom.

08.30 **Presentation.** Annika Lindblom.

08.35 **Multifaktoriella sjukdomar – en introduktion.** Dan Holmberg.

08.45 **Att studera komplexa sjukdomar med djurmodeller.** Holger Luthman.

08.55 **Exempel 1 – Crohns sjukdom.** Curt Tysk.

09.05 **Exempel 2 – Dyslexi.** Juha Kere.

09.09 **Exempel 3 – SLE.** Marta Alarcon.

09.17 **Exempel 4 – Diabetes.** Leif Groop.

09.25 **Politiska konsekvenser av att identifiera komplexa sjukdomars genetik.** Barbro Westerholm.

09.35 **Möjliga försäkringsmodeller för att undvika diskriminering.** Göran Flood.

09.45 **Diskussion.** (sektionen för medicinsk genetik)

SAL C 6

08.30–10.00 Hård träning av barn och ungdomar. Nyttigt – farligt?

Moderator: Bengt Eriksson.

Deltagare: Claude Marcus, Angelica Lindén Hirschberg, Åke Andrén-Sandberg. (sektionen för idrottsmedicin)

SAL A 3

08.30–10.00 Nya behandlingsmöjligheter med innovativ strålterapi.

Moderator: Rolf Lewensohn.

Medverkande: Jan Tennvall, Roger Henriksson, Björn Zackrisson, Ingemar Lax, Bengt Glimelius. (sektionen för onkologi)

SAL B 4

08.30–09.40 Handläggning av dyspepsipatienter – vågar vi ta ställning?

Moderator: Henrik Sjövall.

När vågar vi säga att det inte är cancer? Olle Nyrén.

Refluxdiagnostik – anamnes, skopi eller ”provbehandling”? Folke Johanson.

Helicobacterdiagnostik – löser eller skapar det problem? Lars Agréus, Åsa Ljungh. (sektionen för gastroenterologi)

SAL B 3

08.30–10.00 Idiopatisk fibroserande alveolit – ett vårdprogram.

Moderator: Anders Eklund.

Deltagare: Göran Elmberger, Göran Hedenstierna, Jan Olofsson, Magnus Sköld, Ulf Tylén. (sektionen för lungmedicin).

SAL C 8

08.30-10.00 Prehospitalt omhändertagande av patienter med akut hjärtinfarkt.

Moderatorer: Eva Swahn, Leif Svensson.

Är kärlet öppet? Och har tiden någon betydelse vid behandling av akut hjärtinfarkt? Magnus Janzon.

Sjukhuset är öppet! Men varför kommer patienterna för sent? Marie Thuresson.

Prehospital trombolys. Svenska och internationella erfarenheter. Leif Svensson.

Tidig trombolys vs tidig förberedelse inför PCI. Preliminära data från SWEDES-studien redovisas för första gången! Lars Grip.

Gemensam diskussion. (sektionen för cardiologi)

SAL K 13

08.30-10.00 Erekttil dysfunktion – behandling en fråga om kunskap och pengar.

Moderator: Stefan Arver.

08.30 Hur vanligt är ED och vad betyder ED för mannen och hans partner? Axel Fugl-Meyer.

08.50 Erektionens fysiologi och farmakologisk intervention idag och i framtiden? Petter Hedlund.

09.10 ED terapi en klassfråga? Peter Ströberg.

09.25 Hypertoni och Erekttil Dysfunktion variant på samma tema? Stefan Arver.

09.40 **Diskussion.** (sektionen för andrologi)

SAL A 6

08.30-09.30 Framtidens läkemedel mot typ 2-diabetes – vägen till skräddarsydd behandling.

Moderator: Åke Sjöholm.

Deltagare: Bo Åhrén, Jan Eriksson. (sektionen för diabetologi)

SAL B 2

09.00-10.30 Nya riktlinjer för omhändertagande av patienter med whiplashrelaterade besvär.

Moderator: Malin Lindh.

Deltagare: Olle Bunketorp, Anita Jansson, Gert Persson, Artur Tenebaum, leg sjukgymnast Mark Rosenfeld.

(sektionen för rehabilitering och fysikalisk medicin)

SAL K 11

09.00-11.00 Aktuellt från läkarutbildningarna i Sverige.

Moderator: Jörgen Nordenström.

Deltagare: Svante Nordgren, Ellinor Ädelroth, Anders Hjerpe, Mattias Haglund, Christina Eintrei, Leif Jansson.

(sektionen för medicinsk undervisning)

SAL B 4

09.50-10.50 Screening av colorectal cancer – För eller emot?

Moderator: Gudrun Lindmark.

Debattörer: Hans Brevinge, Lars Pålman.

(sektionen för gastroenterologi)

SAL K 12

10.00-12.00 Barn i rättsväsendet.

Moderator: Marianne Kristiansson.

Deltagare: Anna Kaldal, jur.kand., Clara Gumpert, Per Lindqvist.

(sektionen för rättspsykiatri)

SAL C 9

10.30-12.00 Demens och genetik – Är tiden mogen att gå från forskning till klinisk praxis?

Moderator: Caroline Graff.

Deltagare: Jonathan A. Prince, Maria Eriksdotter Jonhagenraff, Niklas Juth, Lars Lannfelt. (sektionen för medicinsk genetik)

SAL C 8

10.30-12.00 Kan kronisk (långvarig) smärta förebyg-

gas? – Anestesiologins betydelse ökar!

Moderator: Staffan Arnér.

Deltagare: Ylva Sterner, Carl-Olav Stiller, Märta Segerdahl.

(sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL K 13

10.30-12.00 Gener, livsstil eller miljö som orsak till störningar i mannens fortplantning.

Moderator: Aleksander Giwercman.

10.30 Mannens fortplantningsförmåga under förändring – kan livsstilsfaktorer spela en roll? Jens Peter Bonde.

10.50 Miljögifter och manlig reproduktionsförmåga. Lars Hagmar.

11.15 Gener och manlig fertilitet. Yvonne Lundberg Giwercman.

11.35 **Diskussion.** (sektionen för andrologi)

SAL C 4

10.45-12.15 Nystart för kliniska provningar i Sverige – nytt gemensamt system för alla kliniska provningar inom EU.

Moderator: Kerstin Westermarck.

Deltagare: Sighild Westman-Naeser, Eva Tiensuu-Jansson, Lars Wallentin, Göran Carlsson, Marja-Liisa Dahl. (sektionen för läkemedelslära)

SAL B 4

11.00-12.00 Hur vill vi forma den framtida gastroenterologiska karriären?

Moderator: Stefan Lindgren.

- rekrytering

- utbildning

- jour

- klinisk forskning. (sektionen för gastroenterologi)

SAL C 6

13.00-14.00 Evidensbaserad medicin. Korsbandsskador; vilka frågor är obesvarade?

Moderator: Jon Karlsson.

Medverkande: Torsten Wredmark, Harald Roos.

(sektionen för idrottsmedicin)

SAL A 4

13.00-14.30 Antikoagulantibehandling vid förmak-sflimmer.

Moderatorer: Viveka Frykman, Bertil Olsson.

Indikationer riktlinjer och följsamhet. Viveka Frykman.

Vad är optimal INR-nivå? Martin Fahlén.

AK-behandling i kombination med andra antitrombotiska läkemedel. Nils Edvardsson.

AK-rutiner vid TEE-styrd elkonvertering. Anders Roijer.

Direkt oral trombinhämning kontra traditionell AK. Bertil Olsson.

(sektionen för cardiologi)

SAL B 1

13.00-14.30 Sena neurologiska komplikationer efter ryggmärgsskada – presentation av förbättrad diagnostik och behandling genom ett multidisciplinärt omhändertagande.

Moderator: Anders Holtz.

Erfarenheter som ryggmärgsskadad. Kenth Svensson.

Presentation av gruppen rehabiliteriv neurokirurgi; historik och arbetssätt. Birgitta Norell-Kågstöm.

Symtompresentation av sena neurologiska komplikationer efter ryggmärgsskada och indikationer för operativa åtgärder. Richard Levi.

Kirurgiska behandlingsmetoder vid bl a posttraumatisk icke-cystisk och cystisk myelopathi. Anders Holtz.

Aktuella rön inom ryggmärgsskadeforskningen med fokus på regeneration. Åke Seiger.

Diskussion. (sektionen för neurospecialiteter)

SAL C 9

13.50-15.00 Handläggning av infektioner i primärvården. Bra kan bli ännu bättre.

Moderator: Sigvard Mölsted.

Deltagare: Malin André, Margareta Eriksson, Inga Odenholt, Åke Schwan. (sektionen för allmänmedicin)

SAL C 8

14.00–15.00 Avancerade hörselprov – Diplakusis, MMN, SSEP, VEMP, Brain Mapping.

Moderator: Jan Grenner.

Deltagare: Johan Bergenius, Sten Harris, Marianne Ors, Inger Uhlén. (sektionen för audiologi)

SAL B 1

14.30–16.00 Muskelsvaghet inom intensivvården – är det ett perifert problem?

Moderator: Tor Ansved.

Deltagare: Lars I Eriksson, Lars Larsson, Holly Norman, Peter Radell, Sten Remahl, Helena Stibler. (neurospecialiteter)

SAL K 11

14.30–16.00 Vad händer i dag med dom som slåss? Tren-der i nuet och spaningar mot framtiden.

Moderator: Björn Lundin.

Deltagare: Representer för BUP, Socialtjänst, Statens institutionsstyrelse och Kriminalvård. (sektionen för barn- och ungdomspsykiatri)

SAL K 21

15.00–16.15 Vitamin B12 och folat – molekyler, männi-ska, mat, minne, morbiditet

Moderator: Johan Löök.

Kemi, molekyl, analys, tolkning. Johan Hultdin.

Hematologi, neurologi. Herman Nilsson-Ehle.

Minne. Bengt Winblad, Lars-Olof Wahlund.

Hjärta/kärl. Jan Håkan Jansson.

Matberikning. Åke Bruce, generaldirektör.

Framtid. Lars Brattström. (sektionen för geriatrik och gerontologi)

SAL C 6

16.30–18.00 Ansträngningsutlöst astma – hur skall vi agera?

Moderatorer: Bo Berglund, Mats Börjesson.

Medverkande: Kjell Larsson. (sektionen för idrottsmedicin)

SAL K 11

16.30–18.00 Mycket gammal med många läkemedel – nya vägar till god kvalitet.

Moderator: Kerstin Hultér-Åsberg.

Deltagare: Johan Fastbom, Håkan Melhus, Marja-Liisa Dahl, apotekare Cecilia Bernsten, Nils Feltelius. (sektionen för läkemedelslära)

SAL C 7

17.00–18.30 Hjärtsvikt – Nyheter från upptäckt till be-handling.

Moderatorer: Inger Hagerman, Kurt Boman.

Aldosteronreceptors betydelse vid hjärtsvikt. Ronnie Willenheimer.

Hormonella markörers värde vid diagnostik och terapi vid hjärtsvikt. Hans Berglund.

Levosimendan. Ny behandlingsmöjlighet vid svår hjärtsvikt. Lars Al-gotsson.

Resynkronisering vid hjärtsvikt. Terapi på vidare indikation? Cecilia Linde. (sektionen för cardiologi)

Torsdagen den 27 november

SAL K 21

08.30–09.30 Malign mediainfarkt. Handläggning och be-handling.

Moderator: Jan Malm.

Introduktion. Jan Malm.

Neurokirurgisk behandling. Bertil Rydenhag.

Neurointensivvård. Silvana Naredi.

Svenska erfarenheter. Arne Lindgren.

Rehabilitering. Ann Sörbo. (sektionen för neurospecialiteter)

SAL C 4

08.30–09.45 Behandling med koagulationsfaktorkon-centrat på operation och inom intensivvård.

Moderator: Ulf Schött.

Deltagare: Agneta Siegbahn, Erik Berntorp, Lois de Riddez, Ulla Hedner, Bengt Gårdlund.

(sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL B 4

08.30–10.00 Transplantation som behandling.

Moderator: Erna Möller.

Introduktion. Erna Möller.

Immunologisk utredning vid BM/stamcellstransplantation och or-gantransplantation. Mats Bengtsson.

Transplantation som behandling av autoimmunsjukdom; Allo-/ xe-notransplantation av insulinproducerande öar vid diabetes. Olle Korsgren.

Infektioner hos transplanterade patienter: infektioner som överförs vid transplantationen eller uppkommer hos patienten. Per Ljungman.

Avslutande kommentar. Erna Möller.

(sektionen för klinisk immunologi)

SAL A 9

08.30–10.00 Kardiologiska och andra orsaker till svim-ning hos barn och ungdomar.

Moderator: Anders Jonzon.

Deltagare: Thomas Brune, Thomas Gilljam, Jan Sunnegårdh, Ingegärd Östman-Smith. (sektionen för pediatrik)

SAL K 15

09.15–10.45 PET och CT inom onkologi.

Moderator: Katrine Riklund Åhlström.

PET och radiologi – för onkologins bästa. Anders Sundin.

Behandlingsmonitorering av tumörsjukdomar med PET. Eva Brun.

PET-undersökningens roll i preoperativ utredning av recidiverande colorektal cancer. Wilhelm Graf. (sektionen för nuklearmedicin)

SAL K 21

09.30–10.30 Sällsynta neurovaskulära tillstånd.

Moderator: Per Enblad.

Carotis-cavernosus fistlar. Gyula Gál.

Cavernom. Jan Hillman.

Durala cerebrala AV fistlar. Bertil Romner.

Durala spinala AV missbildningar. Pål Svendsen.

Moyamoya sjukdomen. Per Enblad. (neurospecialiteter)

SAL C 4

10.00–11.30 Nationella riktlinjer vid astma – omhänder-tagandenivå och prioriteringar vid utredning av astma.

Moderator: Mona Palmqvist, Bengt Göran Hansson.

Medverkande: Gunnar Bylin, Björn Ståhlberg, Peter Meyer, allergikoordi-nator Rosita Sundberg, Sven Larsson.

(sektionen för allergiforskning)

SAL A 9

10.30–12.00 Anorexia i barn- och ungdomsåren.

Moderator: Jan Ejderham.

Deltagare: Cecilia Bergh, Birgit Borgström, Maria Rådstam. (sektionen för pediatrik)

SAL K 21

10.30–11.30 Utredning och behandling av hypofysade-nom.

Moderator: Lars-Owe Koskinen. (neurospecialiteter)

SAL K 2

10.30–12.00 Stora foster – stora nyfödda barn.

Moderator: Anders Selbing.

Deltagare: Ellika Andolf, Maria Cedergren.

(sektionen obstetrik och gynekologi)

SAL B 3

10.30–12.00 Äter vi ihjäl oss?

Moderator: Peter Friberg.

Deltagare: Åke Bruce, Charlotte Erlanson-Albertsson, Annika Jansson, Staffan Lindeberg. (sektionerna för allmänmedicin, diabetologi, klinisk fysiologi och pediatrik)

SAL K 14

12.00-16.00 Ohälsa.

Moderator: Anna Maria Weingarten.

Inledning. Anna Maria Weingarten.

Ohälsan i arbetslivet. Christer Sjödin.

Utbrändhet – om försöket att leva livet uppströms. Lena Teurnell.

”Burnout” eller ”wornout”? Begrepp och data från en populationsstudie. Lennart Hallsten.

Psykosociala arbetsmiljöfaktorer i relation till sjuknärvaro och sjukfrånvaro. Töres Theorell.

Helhetssynens betydelse vid bedömning av ohälsa och rehabiliterbarhet. Ulf Sundeqvist. (sektionen för medicinsk psykologi)

SAL K 2

13.00-14.30 Endometrios – ett gissel. Omhändertagande, diagnostik och behandling.

Moderator: Matts Olovsson.

Deltagare: Agneta Bergqvist, Lennart Hahn, Fredrik Nordenskjöld, Vigo Blomlie.

(sektionen för obstetrik och gynekologi)

SAL B 1

13.00-14.30 Kostvanor hos barn.

Moderator: Elisabet Forsum.

Deltagare: dietist Malin Garemo, nutritionist Christel Larsson, Torbjörn Lind, Maria Magnusson, nutritionist Azriela Marmur, Erik Poortvliet, nutritionist Catharina Tennefors.

(sektionen för klinisk nutrition)

SAL C 9

13.00-14.30 Bröstreduktionsplastik: Nya metoder – teknik och resultat.

Moderator: Hans Holmström.

Deltagare: Olle Asplund, Jan Poell, Clas Lossing.

(sektionen för plastikkirurgi)

SAL A 8

13.00-14.30 Economic reimbursement for living donors.

Moderator: Gunnar Tydén.

Deltagare: Janet Radcliffe Richards, Helene Sellgren-Wiman, Ingela Fehrman-Ekholm, Jonas Wadström. (sektionen för transplantation)

SAL A 5

13.30-15.00 Gammal i Sverige – resurs eller belastning.

Moderatorer: Lars Gustafson, Gunilla Myrberg.

Deltagare: Per Allard, Knut Engedahl, Ulla Passant, Ingmar Skoog, Karin Sparring Björkstén, Britt-Marie Strandin, Barbro Westerholm.

(sektionen för psykiatri)

SAL K 21

13.45-14.30 När blir hjärnan gammal?

Moderator: Raili Raininko.

Morfologiskt åldrande. Raili Raininko.

Åldrandet i kognitiva funktioner. Lars Göran Nilsson.

CBF och EEG. Ingmar Rosén. (sektionen för neurospecialiteter)

SAL C 6

14.00-15.30 SFAI's riktlinjer 2004 – presentation och diskussion.

Moderator: Hans Selldén.

Deltagare: Sigga Kalman, Michael Lagerkranser, Märta Segerdahl.

(sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL K 13

14.10-16.50 Moderna och framtida metoder för strålbehandling.

Moderator: Docent Crister Ceberg.

14.10-14.25 Introduktion. Docent Crister Ceberg.

14.25-15.00 Protonterapi: Fysik, teknik och behandlingserfarenheter. Docent Anders Montelius.

15.10-15.45 Framtidens cancerbehandling: IMRT och lätta joner. Professor Anders Brahme.

15.50-16.25 BNCT. Docent Jacek Capala.

16.25-16.50 Gemensam diskussion.

(sektionen för medicinsk radiofysik)

SAL B 3

14.15-15.45 Vad är signifikant stenos?

Moderator: Rolf Nordlander.

Deltagare: Håkan Arheden, Lars Grip, Istvan Herzfeld, Torbjörn Ivert.

(sektionerna för cardiologi, klinisk fysiologi, thoraxkirurgi)

SAL A 2

14.15-15.15 Ovarialcancer – den åldrande kvinnans sjukdom.

Moderator: Thomas Högborg.

Deltagare: Hans Hagberg, Preben Kjölhede, Bengt Tholander, Bengt Sorbe, Elisabeth Åvall.

(sektionen för onkologi)

SAL K 21

14.30-16.00 Neurokirurgi hos den åldrande människan.

Moderator: Hans Silander.

Sjukdoms- och åtgärdsplaner. Hans Silander.

Adult hydrocephalussyndrom. Carsten Wikkelsö.

Trigeminusneuralgi. Medicinsk eller kirurgisk behandling? Tommy Bergenheim.

För gammal för Parkinsonkirurgi? Stig Rehn Crona.

Hjärttumörer hos äldre. Hans Bolander.

Cerebrala aneurysm. Per Enblad/Gunnar Wikholm.

(sektionen för neurospecialiteter)

SAL C 8

14.30-16.30 CRP och inflammation i relation till metabola syndromet, hyperkolesterolemi, akut kranskärlsjukdom och endotelfunktion.

Moderator: Björn Fagerberg.

Deltagare: Olle Wiklund, Marianne Hartford, Lars Lind.

(sektionen för internmedicin)

SAL K 15

14.45-16.00 Buller – effekter utanför örat.

Moderator: Lars Barregård.

Deltagare: Evy Öhrström, Staffan Hygge, Ronny Klæboe, Gösta Bluhm. (sektionen för arbets- och miljömedicin)

SAL C 7

14.45-16.15 Kalciumutredningar på fastare grund.

Moderator: Göran Lindstedt.

(sektionen för klinisk kemi)

SAL A 4

14.45-16.15 Den transplanterade patienten – mellan Scylla och Carybdis.

Moderator: Annika Östman Wernersson.

Deltagare: Gunnar Söderdahl, Elda Sparrelid, Birger Christensson, Erik Larsson, Johan Mölne, Leif Johansson.

(sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL K 11

15.30-17.00 Det misshandlade barnet.

Moderator: Ulla Kugelberg.

Deltagare: Olof Flodmark, Pär-Johan Svensson, Håkan Svan, Lena Jacobsson. (sektionen för oftalmologi)

SAL B 3

16.00-17.30 Svenskt Nätverk för Kardiovaskulär MR (SKMR). Tema: Vänsterkammarfunktion.

Moderatorer: Håkan Arheden, Matts Karlsson.

(sektionen för klinisk fysiologi)

SAL C 6

16.15-17.45 Åldrandets endokrinologi.

Moderator: Tommy Olsson.

Deltagare: Bo von Schoultz, Bengt Hallengren, B Å Bengtsson.

Könshormonsubstitution till den äldre kvinnan – när och hur? Behandling av ”subklinisk” hypo/hyperthyreos hos äldre. Tillväxt-hormonbehandling till äldre?

Stresshormoner och hjärnans åldrande. (sektionen för endokrinologi)

SAL A 6

16.30-18.00 Heta kardiologiska nyheter – Vad betyder de för svensk sjukvård?

Moderatorer: Lars Ryden, Hans Wedel. (sektionen för cardiologi)

SAL A 5

16.30-18.00 Aktuellt om SSRI-medlens säkerhet – finns risk för abstinens och beroende?

Moderator: Svante Nyberg.

Deltagare: Johan Franck, Björn Beermann, Christer Allgulander.

(sektionen för psykiatri)

Fredagen den 28 november

SAL A 6

08.30-10.00 Är den antivirala smekmånaden över?

Moderator: Anders Sönnernborg.

08.30 Introduktion, bakgrund och översikt över antivirala medel. Anders Sönnernborg

08.40 Problem med följsamhet och biverkningar. Leo Flamholz.

09.00 Resistensutveckling (hepatit, herpesvirus, hiv, influensa). Bo Svennerholm.

09.20 Persistens/latens av virus. Kontroll/elimination medels terapeutiska vacciner och immunmodulatorer. Britta Wahren.

09.40 Diskussion.

(sektionen för infektionssjukdomar med medicinsk mikrobiologi)

SAL B 2

08.30-11.30 Ultraljudskontrast: Bakgrund, framtid samt klinisk användning.

Moderatorer: Lil Valentin, Anders Nilsson.

08.30-09.15 ”Bubbles for Ultrasound: How, Why and Where”. Peter Burns, Toronto, Canada.

09.15-09.45 Kliniska erfarenheter av ultraljudskontrast – lever. Anna-Karin Sjösteen.

09.45-10.15 Kliniska erfarenheter – extrahepatisk. Anders Nilsson, Uppsala.

10.15-10.45 Ultrasound contrast in gynecology. Antonia Testa, Rome, Italy.

10.45-11.00 Maskinutveckling ur firmornas perspektiv. Mike Stewart, Siemens-Acuson.

11.00-11.15 Maskinutveckling ur firmornas perspektiv. Michael Stockhammer, General Electric. (ultraljudsdiagnostik)

SAL K 15

08.30-09.30 Hur möts toxikologisk och epidemiologisk forskning kring försiktighetsprincipen?

Moderator: Lars Hagmar.

Deltagare: Ingvar Brandt, Anders Ekbohm, Sven-Ove Hansson.

(sektionen för arbets- och miljömedicin)

SAL C 8

08.30-09.40 IT och den äldre människan.

Moderator: Magnus Fogelberg.

Deltagare: Lars-Olof Hensjö, Anita Kemlén, projektledare, Lars Berg, enhetschef, Gösta Bucht. (sektionen för medicinsk informatik)

SAL B 3

08.30-09.45 Utvärdering av effekten av allmän screening för cervixcancer och bröstcancer.

Moderator: Docent Lena Damber.

Deltagare: Sven Törnberg, Fil dr Lennarth Nyström, Lars Holmberg, Fil dr Håkan Jonsson. (svensk epidemiologisk förening)

SAL C 7

08.30-10.00 Hyperprolaktinemi – skall den alltid behandlas?

Moderator: Anna-Lena Hulting.

Deltagare: Håkan Billig, Katarina Berinder, Eva Grenbäck. (sektionen för endokrinologi)

SAL C 4

08.30-10.00 Aktuella forskare.

Moderatorer: Ulf Zätterström, Karin Prellner.

The Round Window Membrane – Gateway to the Cochlea. A morphological and electrophysiological study. Leif Nordang.

Aerodynamisk analys av velofarynxfunktion under tal. Hans Dotevall. **Uvulopalatopharyngoplastik versus Laser-Uvulopalatoplastik: En prospektiv långtidsuppföljning av självrapporterade symptom.** Michael Lysdahl, PO Haraldsson.

Sjuklighet vid Ménières sjukdom; aspekter på livskvalitet och utlösande faktorer. Lotta Hessén Söderman.

(sektionen för oto-rhino-laryngologi, huvud- och halskirurgi)

SAL K 11

08.30-12.00 CABG eller PCI, idag och i framtiden.

08.30-09.20 Del-I: CABG eller PCI, den vetenskapliga tolkningen.

08.30-08.40 Moderatorer: Gunnar Engström thx-kirurgi, Per Albertsson kardiologi.

08.40-08.52 Statistikerns tolkning. Bengt Brorsson, SBU.

08.52-09.04 Kardiologens tolkning. Fredrik Scherstén.

09.04-09.16 Thoraxkirurgens tolkning. Rolf Ekroth.

09.16-09.28 Diskussion.

09.40-11.00 Del-II: CABG eller PCI om 5 år.

09.40-09.42 Introduktion. Gunnar Engström, thx-kirurgi, Per Albertsson, kardiologi.

09.42-09.52 Summering av vetenskap kring ”Drug-eluting stents”. Bengt Brorsson, SBU.

09.52-10.02 Framtida visioner inom thoraxkirurgin. Henrik Ahn.

10.02-10.12 Den vertikala prioriteringen inom hjärtsjukvård. Christina Kärvinge, SoS.

10.12-10.22 Den horisontella prioriteringen inom hjärtsjukvård. Lars Rydén, kardiologi.

10.27-10.42 Den horisontella prioriteringen inom hjärtsjukvård. Rolf Ekroth, thx-kirurgi.

10.42-11.00 Huvuddiskussion, Del I + II.

11.10-12.00 Del-III: Patientnytta i ”sluten och öppenvård”.

11.10-11.12 Introduktion. Gunnar Engström, thx-kirurgi, Per Albertsson, kardiologi.

11.12-11.22 Den vetenskapliga uppföljningen. Bengt Brorsson, SBU.

11.22-11.32 Uppföljning av hjärtsjukvård i dataregister. Elisabeth Ståhle, thx-kirurgi.

11.32-11.42 Uppföljning av hjärtsjukvård i dataregister. Lars Grip, kardiologi.

11.42-11.52 Uppföljning av hjärtsjukvård i dataregister. Lars Berg, allmänläkare och SoS.

11.52-12.00 Avslutande diskussion. (sektionen för thoraxkirurgi)

SAL B 3

09.45-11.00 Rättvisa, kostnadseffektivitet och prioriteringar inom sjukvården. Hur kan vi dra nytta av epidemiologin och hälsoekonomin?

Moderator: Finn Rasmussen.

Deltagare: Professor Måns Rosén, Professor Bengt Jönsson, Docent Lars-Åke Levin.

(svensk epidemiologisk förening/sektionen för socialmedicin).

SAL C 6

ANNONS

10.00-11.30 Viktiga nyheter och gamla sanningar för glaukomavården.

Moderator: Anders Heijl.

Deltagare: Christina Lindén, John Thygeson, Boel Bengtsson, Bo Bengtsson. (sektionen för oftalmologi)

SAL B 4

10.00-12.00 Huvudlöss i skolan.

Moderator: Lars Gelerder.

Deltagare: Kim Söholt Larsen, Lill-Marie Persson, Ingrid Trolin, Kate Langenkrans. (Svenska skolläkarföreningen)

SAL K16/17

10.30-12.00 Blodgrupper och molekylärbiologi – En utbildningssession om ny kunskap, metodval och klinisk nytta.

Moderator: Agneta Wikman.

Deltagare: Ph.D. Jill Storry, Martin L Olsson. (sektionen för transfusionsmedicin)

SAL C 9

10.30-12.00 Atopiskt eksem – en livsstilssjukdom?

Moderator: Åke Svensson.

Deltagare: Maria Böhme, Johan Alm, Carl-Fredrik Wahlgren, Ove Bäck,

Dennis Hansson. (sektionen för dermatologi och venerologi)

SAL C 7

10.30-12.00 Analfissur och hemorroider – differentialdiagnostik och moderna behandlingsprinciper.

Moderator: Bengt Sandhammar. (sektionen för kirurgi)

SAL C 8

10.50-12.00 Språklig mångfald bland hälso- och sjukvårdspersonal.

Moderator: Göran Petersson.

Deltagare: Leif Lindberg, enhetschef, Nadjem Al-Falahe, Gunnar Klein, Ulla Ekström, projektledare.

(sektionen för medicinsk informatik gemensamt med kommittén för medicinsk språkvård)

SAL B 3

11.00-12.00 Klinisk forskning utan epidemiologi – en omöjlighet?

Moderator: Magnus Kaijser.

Deltagare: Anders Ekbohm, Lars Klareskog, Björn Beermann. (svensk epidemiologisk förening)

SAL K 11

Sektionernas och föreningarnas program

Sidhänvisning till sammanfattningar

Allergiforskning

sid 108

Torsdagen den 27 november

HALL B, 13-26

09.00-18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 09.00-10.00

Postersession arrangeras vid utställningen kl 14.00-15.30

1P. UTGÅR.

2P. Cytomegalovirusinfektion och utveckling av allergisk sjukdom i tidig barndom – interaktion med Epstein-Barr virus infektion? Anna Sidochuk, Annika Linde, Göran Pershagen, Magnus Wickman. (13)

3P. Interleukin-9 receptor haplotyper och allergisjukdom hos barn: BAMSE-studien. Erik Melén, PhD Harriet Gullstén, Juha Kere, Labtekniker Astrid Lindstedt, Fredrik Nyberg, Göran Pershagen, Magnus Wickman, PhD Marco Zucchelli. (14)

4P. Socioekonomiskt status och risk att utveckla astma och sensibilisering hos barn. Catarina Almqvist, Göran Pershagen, Magnus Wickman. (15)

5P. Socialgrupp och BMI vid allergisk och icke-allergisk astma – data från tre decenniers värnpliktsundersökningar. Lennart Bråbäck, Anders Hjelm, Finn Rasmussen. (16)

6P. Kan debuten av astma och allergisjukdom skjutas upp? Leg ssk Inger Kull, Catarina Almqvist, Göran Pershagen, Magnus Wickman. (17)

7P. God samstämmighet mellan föräldrars och barns svar på ett frågeformulär om astma. Rapport från OLIN-studierna. MSc Linnea Hedman, Leg ssk Sigrid Sundberg, Leg ssk Berit Lindgren, Eva Rönnmark. (18)

8P. Psykosomatiska besvär påverkar skolbetygen mer än allergi och astma. Leg ssk, doktorand, Rosita Sundberg, Jonas Brisman, Dag Höglund, Planeringsledare Sten-Axel Wikenstedt, Nils Åberg, Kjell Torén. (19)

9P. Underdiagnostisering och underbehandling av flickor med astma. BMA Jenny Hallberg, Martin Andersson, Magnus Wickman, Magnus Svartengren. (20)

10P. IL-4 kan, via direkt påverkan på luftvägsmuskulatur, öka känsligheten för luftvägssammandragande ämnen. Forskarstud. Malin Bry-

born, PhD Mikael Adner, Lars-Olaf Cardell. (21)

11P. Under björkpollensäsongen utvecklar såväl astmapatienter som rhinitpatienter tecken på eosinofil inflammation i blod, bronker och näsa. Marie Carlsson, Mary Kämpe, Universitetsadjunkt Ingrid Stolt, Gunnemar Stålenheim. (22)

12P. En jämförande studie mellan torrluftsprovokation – ansträngningstest – NO i utandningsluft. Leg ssk. Heléne Olsson, sjukgymnast Helena Bergström, Gunilla Hedlin, Christophe Pedroletti. (23)

13P. Hur ska vi egentligen bedöma pricktesterna? Behövs dubbelprickar? Nils E Eriksson, Christian Möller. (24)

14P. Symtomscore för diagnosen Sensorisk hyperreaktivitet. Eva Millqvist, Åke Johansson, Olle Lövhagen, Docent psykolog Steven Nordin, Mats Bende. (25)

15P. Ny behandlingsmetod vid hosta och sensorisk hyperreaktivitet. Olle Lövhagen, forskningsassistent Barbro Balder, ssk Paula Bjärneman. (26)

HALL B, 13-26

09.00-10.00 Posterutställarna närvarande vid sina posters.

SAL C 4

10.00-11.30 16 SS. Sektionssymposium: **Nationella riktlinjer vid astma – omhändertagandenivå och prioriteringar vid utredning av astma.** *Moderatorer:* Mona Palmqvist, Bengt Göran Hansson. *Medverkande:* Gunnar Bylin, Björn Stållberg, Peter Meyer, allergikoordinator Rosita Sundberg, Sven Larsson.

SAL C 4

11.30-12.45 Föreningsmöte.

SAL C 4

13.00-13.45 17F. SGO Johansson föreläsning: **Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA).** Professor Jean Bousquet, Montpellier, Frankrike. Den svenska översättningen av ARIA-dokumentet delas ut i samband med föreläsningen.

HALL B, 13-26

14.00-15.00 Postersession: *Moderatorer:* Annika Wallin, Leif

Bjermer.

SAL C 4

15.45–17.00 Fria föredrag. *Moderatorer:* Catarina Almqvist, Jan Lötvall.

18. CD4+CD25+ regulatoriska T celler från björkpollen-allergiska patienter hämmar cytokinproduktion från Th1 celler men inte från Th2 celler. Anna Rudin, MSc Anna-Carin Andersson, MSc Hanna Grindebacke, Sabina Rak, MSc Kajsa Wing.

19. Skyddar uppväxt på bondgård mot astma och allergi? En undersökning av värnpliktiga födda mellan 1952 och 1981. Lennart Bråbäck, Anders Hjelm, Finn Rasmussen.

20. Pälsdjur i hemmet ökar inte risken för allergisk sensibilisering hos skolbarn – rapport från OliN-studierna. Eva Rönmark, Matthew Perzanowski, Thomas Platt-Mills, Bo Lundbäck.

21. Specifik immunterapi med allergiextrakt (hyposensibilisering) – effekt och biverkningar – resultat från vår kvalitetssäkringsdatabas. Sören Wille.

22. En fem års uppföljning av luftvägssymtom efter kvävedioxid exponering i ishall. Magnus Svartengren, Gösta Bluhm, Sten Jungnelius, Miljöinspektör Mats Rosenlund.

Allmänmedicin

sid 112

Årets tema för Riksstämman "Den åldrande människan" är ett ämne av generellt mycket hög angelägenhet för allmänläkaren. Majoriteten av symposierna är i år därför av stort intresse för sektionen och allmänläkare medverkar också i flertalet. I sektionens separata program listas därför ej dessa utan deltagarna hänvisas till att noggrant bevaka den särskilda symposieförteckningen. Se sid 6.

Onsdagen den 26 november

SAL B 4

08.30–09.40 Sektionssymposium: **Handläggning av dyspepsi-patienter – vågar vi ta ställning?** *Moderator:* Henrik Sjövall. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL B 4

09.50–10.50 Sektionssymposium: **Screening av colorectal cancer – För eller emot?** *Moderator:* Gudrun Lindmark. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL C 9

12.30–13.40 VARIA/Fria föredrag

12.30–12.40 1. Omhändertagande av muskelskelettsmärta hos äldre – ett svenskt perspektiv. Andreas Aly, Lars Agréus, Ulf Haglund, Stefan Lohmander, Arthritis Action Group.

12.45–13.00 2. Måttlig övervikt ökar risken för knäledsartros. Sara Holmberg, Anders Thelin, Nils Thelin.

13.00–13.10 3. Effekter av en halvdags undervisning i samtalsmetodik. Sven Andréasson, Astri Brandell Eklund, Peter Prescott, Arild Opheim.

13.15–13.30 4. Allmänläkarens användning av tumregler – en balansakt mellan det individuella och det generella. Malin André, Lars Borgquist, Sigvard Möllstad.

13.30–13.40 5. Vad förklarar geografiska skillnader i antibiotikaförskrivningen bland förskolebarn. Katarina Hedin, Malin André, Ragnar Jonsell, Sigvard Möllstad, Christer Petersson, Nils Rohde.

SAL C 9

13.50–15.00 6SS. Sektionssymposium **Handläggning av infektioner i primärvården.** Bra kan bli ännu bättre. *Moderator:* Sigvard Möllstad. *Deltagare:* Malin André, Margareta Eriksson, Inga Odenholt, Åke Schwan.

Torsdagen den 27 november

HALL B, 91–106

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina postrar kl 12.15–13.00 och 15.30–16.15.

Postersession arrangeras i sal C4 klockan 15.00–15.30

7P. Få allvarliga läkemedelsinteraktioner på sjukhem. Agneta Björck Linné, Hans Liedholm. (91)

8P. Identifiering av barn med allergisjukdom med hjälp av kvantitativt IgE. Magnus Wickman, Staffan Ahlstedt, Gunnar Lilja, Magnus Rudengren, Lars Söderström, Marianne v Hage Hamsten. (92)

9P. Hur ser astmafrekvensen ut hos elever i åk 8 i Gagnefs kommuns skolor. Anita Blomberg. (93)

10P. Underrapporterar astmapatienter sina symtom? En studie av subjektiv hälsostatus och astmarelaterade symtom vid astmamottagning på Holmsunds vårdcentral. Kersti Christensen, Inger Nystedt, Åsa Sandström, Anita Gustavsson, Elisabeth Sörstadius. (94)

11P. Medför otillräcklig astmakontroll sämre livskvalitet? En undersökning av patienter med astma i primärvården. Rapport från AIM-studien (Astma i Mellansverige). Karin Lisspers, Florence Andersson, Dan Gustafsson, Mikael Hasselgren, Gunnar Johansson, Jerzy Leppert, Björn Stållberg, Kurt Svärdsudd. (95)

12P. Tidig diagnostik av Kronisk Obstruktiv Lungsjukdom (KOL) i primärvården. Screening med invitativ metod hos rökare i åldersgruppen 40–55 år. Georgios Stratelis, Per Jakobsson, Sigvard Möllstad, Olle Zetterström. (96)

13P. Rökarna som kommer till vårdcentral vill sluta röka och dessutom få hjälp. Per Mjörnheim, Karl Olov Fagerström, Jan Hermansson, Ragnhild Raak. (97)

14P. Effekten av nikotin på viktuppgång efter rökstopp. Tobias Danielsson, Veronica Bäckström, Lena Flinth, Lena Mannström-Svensson, Thomas Rasmussen, Stephan Rössner. (98)

15P. Lägre BMI relaterat till högre dödlighet hos äldre kvinnor. Peter Lindqvist, Kate Andersson, Calle Bengtsson, Cecilia Björkelund, Lauren Lissner, Valter Sundh. (99)

16P. Tveksamt värde av röntgen vid långvarig muskeloskeletal smärta. Hans Lindgren, Stefan Bergman. (100)

17P. Patientnära laboratorieanalyser; ett utvecklingsprojekt i Sörmland. Lars Lundgren, Mats Bergström, Sven Gustafsson, Stig Lindberg, Tom Pettersson. (101)

18P. Patientnära analyser i primärvården – studie av dess påverkan på den kliniska logistiken vid vårdcentraler med olika antal patientnära analyser. Ewa Grodzinsky, Lars Borgquist, Eva Fremner, Sofie Haglund, Lasse Larsson, Lars-Göran Persson, Ann-Britt Wirén. (102)

19P. Sändare och mottagare kring kobalamin. Mats Nilsson, Johan Hultin, Johan Lööf, Bo Norberg, Herbert Sandström, Göran Westman. (103)

20P. Upprepade diskrepanta HbA1c och B-glukos värden hos en patient med leversjukdom. En fallbeskrivning. Anders Larsson, Kerstin Andersson, Gunnar Ronquist. (104)

21P. Utveckling av familjemedicin i Vologda. Hans-Olof Nylén, Ole Gääv. (105)

22P. Diagnostik och omhändertagande av stresspatienter. Anders Edstam, Ann-Marie Andersson-Nobel, Monica Jansson, Marianne Nygren-Breuge, IngMarie Philipson, My Rådmark. (106)

SAL B 3

10.30–12.00 Sektionssymposium: **Äter vi ihjäl oss?** *Moderator:* Peter Friberg. *Deltagare:* Åke Bruce, Charlotte Erlandson-Albertsson, Annika Jansson, Staffan Lindeberg. Se sektionen för klinisk fysiologi.

SAL A 9

10.30–12.00 Sektionssymposium: **Anorexia i barn och ungdomsåren.** *Moderator:* Jan Ejderham. Se sektionen för pediatrik.

SAL A 5

13.30–15.00 Sektionssymposium: **Gammal i Sverige – resurs eller belastning?** *Moderator:* Gunilla Myrberg. Se sektionen för psykiatri.

SAL C 4

14.00-15.00 Fria föredrag. **Tema: IT-baserade läkemedelstjänster / förskrivningsstöd.**

14.00-14.15 23. **Gemensam läkemedelslista.** Per-Olof Kaiser, Helena Almer, Eva Andersén-Karlsson, Lars-Bertil Arvidsson, Henrik Bjurwill, Gunnar Forén, Lars L Gustafsson, Kjell Henriksson, Ulf Jacobsson, Bengt Sjöborg.

14.15-14.30 24. **KLOKA LISTAN – ett integrerat koncept för att nå förskrivare och patienter med producentbunden läkemedelsinformation.** Margaretha Julander, Ingrid Jägre, Susan Sjöberg, Christer v Bahr, Ulf Bergman, Mia Granberg-Stänge, Peter Persson, Rolf Tryselius, Lars L Gustafsson.

14.30-14.45 25. **Följer förskrivningen kloka råd? – Nya möjligheter till uppföljning i SLL.** Björn Wettermark, Per Göransson, Åke Karlsson, Ann-Sofie Mangs, Sten Ronge.

14.45-15.00 26. **Pilotdrift av Janus läkemedelstjänster på Gustavsborgs vårdcentral.** Björn Eriksson, Eva Andersén-Karlsson, Pia Bastholm, Marie Eliasson, Linus Fred, Lars L Gustafsson, Torbjörn Hedberg, Lennart Jacobsson, Per Malmqvist, Björn Molin.

SAL C 4

15.00-15.30 Postersession. Ett urval från sektionens posterutställning presenteras och diskuteras.

SAL C 7

14.45-16.15 Sektionssymposium: **Kalciumutredningar på fastare grund.** Moderator: Göran Lindstedt. Se sektionen för klinisk kemi.

SAL A 3

16.30-18.00 Symposium: **Tidigt biologiskt åldrande – genetiska, epidemiologiska och kliniska aspekter.** Moderator: Peter Nilsson. Se SY 29.

SAL A 5

16.30-18.00 Sektionssymposium: **Aktuellt om SSRI-medlens säkerhet – Finns risk för abstinens och beroende?** Moderator: Svante Nyberg. Se sektionen för psykiatri.

Fredagen den 28 november

SAL C 9

10.30-12.00 Sektionssymposium: **Atopisk eksem – en livsstilsjukdom?** Moderator: Åke Svensson. Se sektionen för dermatologi och venerologi.

Andrologi

sid 118

Onsdagen den 26 november

SAL K 13

08.30-10.00 1SS. Sektionssymposium: **Erekttil dysfunktion – behandling en fråga om kunskap och pengar.** Moderator: Stefan Arver.

08.30 Hur vanligt är ED och vad betyder ED för mannen och hans partner? Axel Fugl-Meyer.

08.50 Erektionens fysiologi och farmakologisk intervention idag och i framtiden? Petter Hedlund.

09.10 ED terapi en klassfråga? Peter Ströberg.

09.25 Hypertoni och Erekttil Dysfunktion variant på samma tema? Stefan Arver.

09.40 Diskussion.

SAL K 13

10.30-12.00 2SS. Sektionssymposium: **Gener, livsstil eller**

miljö som orsak till störningar i mannens fortplantning. Moderator: Aleksander Giwercman.

10.30 Mannens fortplantningsförmåga under förändring – kan livsstilsfaktorer spela en roll? Jens Peter Bonde.

10.55 Miljögifter och manlig reproduktionsförmåga. Lars Hagmar.

11.15 Gener och manlig fertilitet. Yvonne Lundberg Giwercman.

11.35 Diskussion.

SAL A 2

12.30-14.00 Symposium: **Den åldrande mannen – ett fall för hormonsubstitution?** Moderator: Stefan Arver. Se SY 6.

Anestesi och intensivvård

sid 118

Onsdagen den 26 november

SAL A 4

08.30-10.00 Symposium: **Hjärt-hjärnräddning efter hjärtstopp – akut behandling med hypotermi.** Moderator: Hans Friberg, Se SY 5.

SAL C 8

10.30-12.00 1SS. Sektionssymposium: **Kan kronisk (långvarig) smärta förebyggas? – Anestesiologins betydelse ökar!** Moderator: Staffan Arnér. Deltagare: Ylva Sterner, Carl-Olav Stiller, Märta Segerdahl.

SAL C 8

13.00-13.45 2F. Gästföreläsning: **Foregoing of life support in intensive care.** Professor Robert D. Truog, Boston, USA.

SAL A 5

14.00-16.00 Årsmöte för Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård.

Torsdagen den 27 november

SAL C 4

08.30-09.45 3SS. Sektionssymposium: **Behandling med koagulationsfaktorkoncentrat på operation och inom intensivvård.** Moderator: Ulf Schött. Deltagare: Agneta Siegbahn, Erik Berntorp, Lois de Riddez, Ulla Hedner, Bengt Gårdlund.

SAL C 6

13.00-13.45 4F. Torsten Gordhs Högtidsföreläsning: **Från pionjärtiden till framtiden.** Några reflektioner om anestesiologins utveckling. Barbro Ekström-Jodal.

SAL C 6

14.00-15.30 5SS. Sektionssymposium: **SFAI's riktlinjer 2004 – presentation och diskussion.** Moderator: Hans Selldén. Deltagare: Sigga Kalman, Michael Lagerkranser, Märta Segerdahl.

Arbets- och miljömedicin

Sid 119

Torsdagen den 27 november

SAL K 15

13.00-14.00 1F. Gästföreläsning: **Climate change and health.** Dr Kristie L Ebi, Global Climate Change Research, EPRI (Electric Power Research Institute),

ANNONS

14.00–14.30 Fria föredrag. *Moderator:* Kjell Torén.
Omfattande hälsokonsekvenser av marknära ozon i Sverige. Bertil Forsberg, Lars Modig, Bo Segerstedt, Per-Arne Svanberg.
2. Arbetsmiljön i kretsloppssamhället. Gun Nise, Gunilla Pernold, Pernilla Wiebert, Karin Borg, Magnus Svartengren.
14.30–14.45 Kaffe

SAL K 15

14.45–16.00 4 SS. Sektionssymposium: **Buller – effekter utanför örat.** *Moderator:* Lars Barregård. *Delta*gare: Evy Öhrström, Staffan Hygge, Ronny Klæboe, Gösta Bluhm, Göran Pershagen.
16.00–17.00 Fria föredrag: *Moderator:* Allan Toomingas.
5. Lågfrekvent buller under arbete – effekter på arbetsprestation och störning. Johanna Bengtsson.
6. Betydelse av anpassningsmöjligheter och närvarokrav för sjukfrånvaro och sjuknärvaro. Empiriskt test av modellen om sjukflexibilitet. Gun Johansson, Ingvar Lundberg.
7. Har lantbrukare ökad risk för knäledsartros? Anders Thelin, Sara Holmberg, Nils Thelin.
8. Cancerincidens bland svenska lädergarvare. Zoli Mikoczy, Lars Hagmar.
17.15–18.00 Årsmötesförhandlingar

Fredagen den 28 november

SAL K 15

08.30–09.30 9SS. Sektionssymposium: **Hur möts toxikologisk och epidemiologisk forskning kring försiktighetsprincipen?** *Moderator:* Lars Hagmar. *Delta*gare: Ingvar Brandt, Anders Ekbo, Sven-Ove Hansson.

HALL B, 131–152

09.00–16.00 Posterutställning
Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 13.00–15.00.
Postersession arrangeras vid utställningen kl 14.00–15.00.
10P. Persistenta klororganiska föreningar och osteoporos. Lars Rylander, Ann-Kathrine Alvebom, Lars Hagmar, Olof Johnell. (131)
11P. Persistenta klororganiska miljögifter i fet östersjöfisk och frakturincidens. Lars Hagmar, Lars Rylander, Ewa Wallin. (132)
12P. Kortare menstruationscykler hos kvinnor med högt intag av östersjöfisk. Anna Axmon, Lars Hagmar, Lars Rylander, Ulf Strömberg. (133)
13P. Miljögifter i bröstmjölk – HBCD nu påvisat i svenska prover. Lars Barregård, Marie Aune, Annika Claesson, Per Ola Darnerud. (134)
14P. Exposure to heavy metals and organohalogens in children, working at a waste disposal site in Managua, and in referents. Steven Cuadra, Maria Athanasiadou, Kristina Jakobsson, Linda Linderholm, Thomas Lundh. (135)
15P. Mineralämnen i bordsvatten på den svenska marknaden. Ingerd Rosborg, Lars Gerhardsson, Bengt Nihlgård. (136)
16P. Magnesium i hushållsdamm stimulerar aktivering av komplementfaktor 3: en potentiell hälsorisk? Fernando Acevedo. (137)
17P. En fem års uppföljning av luftvägssymtom efter kvävedioxidexponering i ishall. Magnus Svartengren, Gösta Bluhm, Sten Jungnelius, Mats Rosenlund. (138)
18 P. Exponering för partiklar (PM1), elementärt kol (EC) och kvävedioxid i avgasexponerade arbetsmiljöer. Delresultat från PAHL-studien (Partiklar, Avgaser, Hjärtinfarkt och Lungcancer). Marie Lewne, Per Gustavsson, Eva Lenell, Nils Plato. (139)
19P. Energiförbrukning och exponering för luftföroreningar hos cykelbud i Stockholm. Eva Bernmark, Marie Lewne, Magnus Svartengren, Christina Wiktorin. (140)
20P. Ischemisk hjärtsjukdom hos gruvarbetare och andra kvartsexponerade arbetare. Bengt Sjögren, Lotti Barlow, Jan Weiner. (141)
21P. Mätning av picogramnivåer av yrkesallergen: Utveckling av en amplifierad monoclonal ELISA mot bagerienzymet alpha-amylas. Kristin Blidberg, Camilla Kallin, Ingrid Sender, Gert Doeke, Anne Renström. (142)
22P. En ny in vitro metod för att mäta hudupptag av lösningsmedelsångor. Tina Isakson, Anders Boman, Gunnar Johansson, Magnus Lindberg, Matias Rauma. (143)
23P. Tandtekniker – riskyrke för handeksem. Rapporterad hudex-

ponering och handskanvändning. Birgitta Meding, Eva Andersson, Jonas Brisman, Stig Hagberg, Seiran Hosseiny, Kjell Torén, Kristina Wass, Karin Wrangsjö. (144)
24P. Mer generell miljökänslighet hos långvarigt el- och luktkänsliga personer. Frida Carlsson, Björn Karlson, Kai Österberg. (145)
25P. Sjuksköterskor som har fyllt 50 år. Malin Josephson, Eva Vingård, Margaretha Voss. (146)
26P. Förekomst av besvär i rörelseorganen bland undersköterskor och sjuksköterskor. Grethe Fochsen, Mats Hagberg, Malin Josephson, Monica Lagerström, Allan Toomingas. (147)
27P. Muskuloskeletala besvär, sjukskrivning och livskvalitet: en prospektiv studie. Anders Nordlund, Kerstin Ekberg, Carina Lingheimer. (148)
28P. Arbetsrelaterade skulderbesvär hos linjemontörer. Georg Paulsson, Lars Gerhardsson. (149)
29P. Upplevd muskelspänning tidigt tecken på nack- skulderbesvär hos datoranvändare. Jens Wahlström, Mats Hagberg, Allan Toomingas, Ewa Wigaeus Tornqvist. (150)
30P. Tinnitus, hörselnedsättning och värk i rörelseorganen hos musiker. En kohortstudie. Gunnar Thiringer, Lars Brandström, Catarina Karlberg, Lars Olsson, Mats Hagberg. (151)
31P. Miljöfysiologisk påverkan av trafikrelaterat buller och luftföroreningar på boendes hjärtfrekvensvariabilitet och blodtryck. Robert Wålinder, Lars Benson, Dan Norbäck, Christer Solander, Gunilla Wieslander. (152)

SAL K 15

09.30–10.15 Fria föredrag *Moderator:* Linnea Lillienberg.
32. Cyklofosfamid (CP) i urin vid riskvärdering vid cytostatikarbete. Maria Hedmer, Maria Albin, Eva Cavallin-Ståhl, Peter Höglund, Bo AG Jönsson.
33. Exponering för monoisocyanater och formaldehyd i gjutier. Håkan Westberg, Håkan Löfstedt, BG Lilja, Peter Nayström.
34. Lungfunktion och luftvägsbesvär vid exponering för monoisocyanater från Hot Box-bindemedel i gjutier. Håkan Löfstedt, Ing-Liss Bryngelsson, Cecilia Fedeli, Sofia Loodh, Peter Nayström, Anders Seldén, Håkan Westberg.
10.15–10.30 Kaffe

SAL A 2

10.30–12.00 Symposium: **Belastningsskada – myt eller verklighet. Sjukskrivning, behandlingsstrategier och samhällsekonomi.** *Moderator:* Bengt Sjölund. Se SY 40.
12.00–13.00 Lunch
HALL B, 131–152
14.00–15.00 Postersession vid posterutställningen samt utdelning av posterpris. *Moderator:* Per Gustavsson.

Audiologi

sid 127

Onsdagen den 26 november

SAL A 2

08.30–10.00 Symposium: **Behandling av hörselskador.** *Moderator* Konrád S. Konrádsson. Se SY 1.

SAL K 14

12.00–14.00 Årsmöte

SAL C 8

14.00–15.00 1SS. Sektionssymposium: **Avancerade hörselprov – Diplakusis, MMN, SSEP, VEMP, Brain Mapping.** *Moderator:* Jan Grenner. *Delta*gare: Johan Bergenius, Sten Harris, Marianne Ors, Inger Uhlén.
15.15–18.00 Fria Föredrag. *Moderatorer:* Radi Jönsson, Hans-Christian Larsen.
15.15–15.45 2. Neonatal hörselscreening – olika faktorerers inverkan på testresultat. Inger Wikström, universitetsadjunkt, Radi Jönsson,

Claes Möller, Tomas Tengstrand, tekn. aud.

15.28-15.40 3. **Civilstånd och antal födda barn bland barndoms- och vuxendöva i två mellansvenska län.** Per-Inge Carlsson, Erik Borg, Berth Danermark.

15.41-15.50 4. **Utvärdering av livskvalité och psykosocial status hos postlingualt gravt hörselskadade och döva patienter med och utan cochleaimplantat tillhörande Västra Götalands Region.** Anders Ringdahl, Anne-Karin Gustavsson, audionom, Lillemor Hallberg, professor, Alice Holmes, professor, Inger Jonasson, hörselpedagog, Pontus Lindemann, Lennart Magnusson, tekn. aud., Jerker Nilsson, Maria Nohlås, audionom, Agneta Sandh, audionom.

15.54-16.00 5. **Självhjälpsbok mot tinnitusbesvär – en kontrollerad studie.** Viktor Kaldo-Sandström, psykolog, Gerhard Andersson, docent, Hans-Christian Larsen, Miriam Rahnert, psykolog, Sofia Renn, psykolog.

16.07-16.20 6. **Utvärdering av trådlös kommunikation med FM system för hörselskadade patienter.** Sune Nilsson, hörselpedagog, Rolf Oleander, hörselvårdssingenjör, Anders Ringdahl.

16.20-16.30 7. **Alströms syndrom – en hörselsjukdom med stor morbiditet och för tidig död.** Claes Möller.

16.33-16.45 Paus

16.45-16.55 8. **Tal- och teckenspråksutveckling hos barn med CI.** Ulrika Löfkvist, logoped, Christina Eriksson, psykolog, Åsa Hägg, logoped, Inger Uhlén.

16.58-17.10 9. **Neonatal hörselscreening. Ett FoU-projekt.** Iréne Nordblad.

17.11-17.25 10. **Neonatal hörselscreening – sensitivitet och specificitet.** Inger Uhlén, Birgitta Westling, uska.

17.24-17.35 11. **Tinnitus och psykiatrisk diagnos.** Per Carlbring, psykolog, Gerhard Andersson, docent, Johan Dyster-Aas, Viktor Kaldo-Sandström, psykolog, Hans-Christian Larsen, Nancy Wallinder, psykolog, Carina Wennman, psykolog.

17.37-17.50 12. **Associationer mellan hörsel och psykosociala arbetsmiljöfaktorer hos rock/jazzmusiker.** Kim Kähäri, audionom, Mats Eklöf, fil.lic., Claes Möller, Leif Sandsjö, forskn.ing., Gunilla Zachau, audionom.

18.00 Utdelning av Tegnérpriset.

Barnkirurgi

sid 130

Onsdagen den 26 november

SAL K 16/17

08.30-09.30 Styrelsemöte Svensk Barnkirurgisk Förening.

09.30-10.00 Session I. Moderator: Gillian Barker.

09.30-09.40 1. **Värdering av njurfunktion vid ryggmärgsbråck.** Kate Abrahamsson, Ulf Jodal, Birgitta Lindehall, Ulla Sillén, Rune Sixt.

09.40-09.50 2. **Självkateterisering under tonåren – är det ett problem?** Gundela Holmdahl, Kate Abrahamsson, Anna-Lena Hellström, Ewa Sölsnäs, Ulla Sillén.

09.50-10.00 3. **Neurovesical blåsrubbning hos barn med analatresi.** Vonnny Hultén de Medina, Lisbeth Mellstam, Per Åmark, Björn Frenckner.

10.00-10.10 4. **Teknikutveckling vid hypospadikirurgi.** Mandana Semnani, Gunnar Wetsbacke.

10.10-10.50 Session II. Moderator: Magdalena Fossum.

10.10-10.20 5. **Fallpresentation: Rapunzels syndrom kombinerat med celiaci.** Lars-Torsten Larsson, Kerstin Nivenius, Göran Wetrell.

10.15-10.25 6. **Påverkas en gastroesophageal reflux av en laparoskopisk gastrostomi?** Ingrid Plantin, Einar Ambjörnsson, Lars-Torsten Larsson.

10.25-10.35 7. **Icke-opererade barn med grav gastro-esofagal reflux-Vad händer med dem?** Ingrid Plantin, Einar Arnbjörnsson, Lars-Torsten Larsson.

10.35-10.45 8. **Omeprazols farmakokinetik hos spädbarn opererade för oesofagusatresi.** Cathrine Willerstrand, Tommy Andersson, Eva

Bredberg, Lars-Göran Friberg, Vladimir Gatzinsky, Gunnar Göthberg, Linus Jönsson, Per Lundborg, Eva Rosen.

10.45-10.55 9. **Esofagus längd efter operation för atresi.** Vladimir Gatzinsky, Lars-Göran Friberg, Per Gustafsson, Linus Jönsson, Kristina Hellgren, Cathrine Willerstrand.

10.55-11.45 Session III. Moderator: Vladimir Gatzinsky.

10.55-11.05 10. **Förekomst och lokalisation av CART-peptid i tarmväggen hos patienter med Hirschsprungs sjukdom.** Anna Gunnarsdottir, Eva Ekblad, Michael Kuhar, Lars-Torsten Larsson.

11.05-11.15 11. **MACE/LACE, våra erfarenheter i Lund.** Maria Jansson Hegardt, Christina Clementson Kockum.

11.15-11.25 12. **Är perineal groove en ovanlig missbildning?** Tomas Wester.

11.25-11.35 13. **Tarmreglering med macrogel 3350 med elektrolyter (Movicol) till barn med encopres och obstipation.** Rose-Marie Adler, Lars Göran Friberg, Gunnar Göthberg.

11.35-11.45 14. **Total colectomi och låg ileorectal anastomos pga total colonaganglionos.** Kai Arnell, Alessandro Priori, Tomas Wester.

11.45-13.00 LUNCH.

13.00-13.50 Session IV. Moderator: Ingrid Plantin.

13.00-13.10 15. **Vävnadsexpander ett alternativ vid hudtäckningsproblem hos barn med myelomeningocele.** Kai Arnell.

13.10-13.20 16. **Lungmorfologi i råttor efter trakeal oklusion.** Carmen Mesas Burgos, Ann-Christine Eklöf, Bim Linderholm, Bengt Robertson, Björn Frenckner.

13.20-13.30 17. **Gastrostomi hos barn med en malign sjukdom: När ska dom opereras?** Lars Hagander, Torbjörn Backman, Helena Mörse, Yvonne Berglund, Einar Ambjörnsson, Karl Magnus Kullendorff.

13.30-13.40 18. **HGF och VEGF-A i blod från neuroblastopatier.** Erik Sköldenberg, Anders Larsson, Åke Jacobson, Fredrik Hedborg, Per Kogner, Rolf Christofferson.

13.40-13.50 19. **SU 1657 är en ny oral angiogeneshämmare som potent hämmar neuroblastomtillväxten i tre djurexperimentella modeller.** Rolf Christofferson, Ulrika Bäckman.

14.30-16.30 Årsmöte Svensk Barnkirurgisk Förening.

19.00 Middag.

Barn och ungdomspsykiatri

sid 129

Onsdagen den 26 november

SAL K 1

08.30-10.00 Symposium: **Hur ska det ökande antalet asylsökandes vårdbehov kunna tillgodoses?** Moderator: Bo Lindblom. Se SY 2.

SAL K 15

11.00-12.00 Föreningsmöte.

SAL K 11

13.00-14.00 Fria föredrag.

13.00-13.15 1. **”Styrkor och svårigheter” screeningformulär för åldrarna 3-16 år – SDQ Swe.** Hans Smedje, Jan-Olov Larsson.

13.15-13.30 2. **Läs- och skriftfärdigheter hos en grupp gymnasieelever i en invandrartät förort.** Heidi Selenius Ped Mag, Anna Maria Dårderman Fil Dr, Med Lic.

13.30-13.45 3. **Utvecklingen av självbild relaterad till Attention Deficit Hyperactivity Disorder. En långtidsuppföljning av tvillingar.** Jan-Olov Larsson, Tobias Edbom, Sjuksköterska, Paul Lichtenstein, Docent.

13.45-14.00 4. **Behandling av ADHD med amfetamin. Kortsiktiga effekter på familjeinteraktionen.** Peik Gustafsson, Lena Eidevall, Kjell Hansson, Professor, Gunilla Thernlund.

14.00–14.15 5. Sömnmönster hos barn med Aspergers syndrom eller högfungerande autism. Hiie Allik, Jan-Olov Larsson, Hans Smedje, Per-Anders Rydellius.
Paus.

14.30–16.00 6SS. Sektionssymposium. Vad händer i dag med dom som slåss? Trender i nuet och spaningar mot framtiden. Moderator: Björn Lundin. Deltagare: Representer för BUP, Socialtjänst, Statens institutionsstyrelse och Kriminalvård.

Fredagen den 28 november

SAL A 9

08.30–10.00 Symposium: Misstanke om barnmisshandel – varför är det så svårt att anmäla? Moderator: Olof Flodmark. Se SY 35.

Beroendemedicin sid 134

Torsdagen den 27 November

SAL B 2

08.30–09.15 Sektionens Årsmöte 2003.

SAL B 2

09.30–13.00 Fria föredrag

09.30–10.30 Moderator: Leif Grönblad.

1. Heroindoser i Malmö 1999–2001, en kartläggning av dödsfall och riskfaktorer. Ingrid Oana Bucur.

2. Alkoholens roll vid narkotikarelaterade dödsfall. Anna Fugelstad.

3. Har introduktionen av metadonunderhållsbehandlingsprogrammet bidragit till en minskning av de dödliga opiatöversdoserna bland heroinisterna i Barcelona under perioden 1992–2001. Börve Alexander.

4. Metadon – livräddande behandling eller fatala förgiftningar? Anna Fugelstad.

10.30–10.45 Moderator: Lars Håkan Nilsson.

5. Alkoholkonsumtion hos medelålders kvinnor. Jenny Cederfjäll.

10.45–11.30 Moderator: Preben Bendtsen.

6. Utvärdering av det alkoholförebyggande programmet Prime for Life bland gymnasieelever och värnpliktiga. Torbjörn Sjölund.

7. STEG-FOR-STEG – effekter av ett familjeinriktat program på ungdomars alkohol- och drogvänor. Eva Skärstrand.

11.30–11.45 8. Missbruk av flunitrazepam (Rohypnol) och psykopati (PCL-R) bland 116 våldsbrottslingar. Anna Maria Dåderman.

SAL B 2

12.00–13.00 9F. Gästföreläsning: Neurotoxic Effects of Ecstasy in the Brain. Dr Liesbet Reneman, Dept of Nuclear Medicine, Amsterdam.

Cardiologi sid 136

Onsdagen den 26 november

SAL C 8

08.30–10.00 1SS. Sektionssymposium: Prehospitalt omhändertagande av patienter med akut hjärtinfarkt. Moderatorer: Eva Swahn, Leif Svensson.

Är kärllet öppet? Och har tiden någon betydelse vid behandling av akut hjärtinfarkt? Magnus Janzon.

Sjukhuset är öppet! Men varför kommer patienterna för sent? Marie Thuresson.

Prehospital trombolys. Svenska och internationella erfarenheter. Leif Svensson.

Tidig trombolys vs tidig förberedelse inför PCI. Preliminära data från SWEDES-studien redovisas för första gången! Lars Grip. Gemensam diskussion.

SAL A 4

10.30–11.45 Hjärtsvikt och arytm. Moderatorer: Inger Hagerman, Carina Blomström-Lundqvist.

10.30 2. Finns det något samband mellan andfåddhet och ekokardiografiska variabler vid kronisk hjärtsvikt? Mona Olofsson, Kurt Boman, Inger Ekman, Karl Swedberg.

10.45 3. SHAPE – Study on Heart failure Awareness and Perception in Europe – Allmän läkare undersökning. Charles Cline, The SHAPE Study Group.

11.00 4. Renal effects of different doses of acetylsalicylic acid in overhydrated healthy volunteers with activated renin angiotensin system. Tord Juhlin, Peter Höglund.

11.15 5. Tummen upp för EKG! Enkel telemedicinsk EKG-kontroll. Catharina Lundberg, Birgitta Welin-Berger, Gundars Rasmanis.

11.30 6. Vänsterkammerrekonstruktion med endoventrikulär patch enligt Dor ger förbättrad hjärtminutvolym och ejektionsfraktion hos patienter med vänsterkammeraneurysm och kammartakykardi. Ulrik Sartipy, Anders Albåge, Dan Lindblom, Eva Strååt, Per Insulander.

11.45 7. Komorbiditet är den huvudsakliga förklaringen till mortaliteten hos hjärtinfarktpatienter med LBBB. Fariborz Tabrizi, Anders Englund, Bertil Lindahl, Mårten Rosenqvist, Ulf Stenstrand, Lars Wallentin.

SAL A 4

13.00–14.30 8SS. Sektionssymposium: Antikoagulantihandling vid förmaksflimmer. Moderatorer: Viveka Frykman, Bertil Olsson.

Indikationer riktlinjer och följsamhet. Viveka Frykman.

Vad är optimal INR-nivå? Martin Fahlén.

AK-behandling i kombination med andra antitrombotiska läkemedel. Nils Edvardsson.

AK-rutiner vid TEE-styrd elkonvertering. Anders Roijer.

Direkt oral trombinhämmning kontra traditionell AK. Bertil Olsson.

SAL A 4

14.45–16.15 Experimenter kardiologi. Moderatorer: Göran Hansson, Anders Waldenström.

14.45 9. Kartläggning av proteiner i LDL och HDL med tvådimensionell gelelektrofores samt masspektrometri. Helen Karlsson, Bijar Ghafouri, Per Leanderson, Mats Lindahl, Christer Tagesson.

15.00 10. Shear stress och tryck ger skilda genexpressionsmönster i humant kärlendotel. Maria Andersson, Lena MS Carlsson, Sverker Jern, Lena Karlsson, Per-Arne Svensson, Erik Ulfhammer.

15.15 11. Nytt experimentellt modellsystem för expressionsstudier av intakta artärer ex vivo. Niklas Bergh, Maria Andersson, Mikael Ekman, Sverker Jern, Lena Karlsson, Erik Ulfhammer.

15.30 12. Intramyocardial Transplantation of Human Embryonic Stem Cells in Rats with Acute Myocardial Infarction. Elmira Omerovic, Entela Bollano, Petter Björqvist, Malin Lorentzon, Truls Råmunddal, Karolina Åkesson, Lars Grip, Folke Nilsson, Anders Jeppsson, Finn Waagstein.

15.45 13. Voluntary physical exercise-induced vascular effects in spontaneously hypertensive rats. Ulrika Hägg, Irene Andersson, Göran Bergström, Li-Ming Gan, Ingibjörg Jonsdottir, Andrew Naylor.

16.00 14. Tpa – 7351C/T polymorfin påverkar transkriptionell reglering. Anna Tjåmlund, Christina Jern, Robert Medcalf.

SAL A 3

16.30–18.00 Symposium: Fetma och hjärtsjukdom – ett icke oviktigt problem. Moderatorer: Anders Waldenström, Christer Höglund. Se SY 19.

SAL C 7

17.00–18.30 15SS. Sektionssymposium: Hjärtsvikt – Nyheter från upptäckt till behandling. Moderatorer: Inger Hagerman, Kurt Boman.

Aldosteronreceptorns betydelse vid hjärtsvikt. Ronnie Willenheimer
Hormonella markörers värde vid diagnostik och terapi vid hjärtsvikt. Hans Berglund.

Levosimendan. Ny behandlingsmöjlighet vid svår hjärtsvikt. Lars Al-

ANNONS

gotsson.

Resynkronisering vid hjärtsvikt. Terapi på vidare indikation? Cecilia Linde.

Torsdagen den 27 november

SAL A 6

08.30–10.00 Symposium: **Förmaksflimmer – vad skall vi behandla och hur skall vi göra det?** *Moderatorer:* Nils Edvardsson, Mårten Rosenqvist. Se SY 21.

HALL B, 131–151

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession med närvarande utställare 14.30–16.00. *Moderatorer:* Lars Wallentin, Kurt Boman.

16P. Måste Oral Glucose Tolerans Test ingå i rutinundersökningen efter en hjärtinfarkt? Loghman Henareh, Margareta Berglund, Stefan Agewall. (131)

17P. Vilka faktorer förutsäger grad av livskvalitet efter akut koronart syndrom? Elisabeth Perers, Kenneth Caidahl, Mona From Attebring, Marianne Hartford, Johan Herlitz, Thomas Karlsson, Peter Währborg. (132)

18P. Glädjande besked: Låg förekomst av depressivitet hos våra patienter med akut hjärtinfarkt. Arne Martinsson, Birgitta Wellin-Berger, Åsa Thornberg, Gundars Rasmanis. (133)

19P. Klopidoget och blödningsbenägenhet hos CABG-patienter. Anders Giesecke, Mikael Gårdebäck, Mårten Rosenqvist. (134)

20P. Neutrofil-trombocyt adhesion vid stabil resp. Instabil koronarsjukdom. Johnny Nijm, Lena Jonasson, Anders Wikby. (135)

21P. Naturliga mördarceller (NK-celler) hos koronarsjuka patienter. Lena Jonasson, Jan Ernerudh. (136)

22P. Kolesterol-sänkning till målvärden förenat med lägre risk för kardiovaskulär sjuklighet i svensk primärvård. Linus Jönsson, Fredrik Borgström, Jan Stålhammar. (137)

23P. Terapival och prognos vid behandling av instabil kranskärlsjukdom. Malin Spetz, Kenneth Caidahl, Marianne Hartford, Johan Herlitz, Thomas Karlsson, Elisabeth Perers. (138)

24P. Hur mår kvinnor som får hjärtinfarkt. Stefan Agewall, Margareta Berglund, Loghman Henareh. (139)

25P. Nya riskprediktorer non-HDL, apoB, och apoA-I jämförda med LDL och HDL. Göran Walldius, Ingmar Jungner. (140)

26P. CRP/Inflammation vid akut koronart syndrom (ACS). Marianne Hartford, Olov Wiklund, Lillemor Mattsson Hulthén, Johan Herlitz, Elisabeth Perers, Anita Persson, Thomas Karlsson, Kenneth Caidahl. (141)

27P. Analys och ablation av crista terminalis-beroende förmakstack-ykardier med non-contact mapping teknik. Per Insulander, Mats Jensen-Urstad, Fariborz Tabrizi, Christer Wredlert, Göran Kenneback. (142)

28P. Ventrikeltakycardi och ventrikelflimmer – långtidsprognos i västra Sverige. Christer Gottfridsson, Britta Nyström, Bengt Sandstedt, Nils Edvardsson. (143)

29P. Dubbelpotential efter istmusablation av förmaksfladder – prognostiskt mått för återfall. Fariborz Tabrizi, Mats Jensen-Urstad, Göran Kenneback, Christer Wredlert, Per Insulander. (144)

30P. Patienter med paroxysmalt förmaksflimmer har ökad lokal konduktionsdispersion i höger förmak, vilket accentueras av isoprenalin. Per Insulander, Mats Jensen-Urstad, Göran Kenneback, Fariborz Tabrizi, Christer Wredlert, Hans Vallin. (145)

31P. SHAPE – Study on Heart failure Awareness and Perception in Europe – Allmänheten. Charles Cline, The SHAPE Study Group. (146)

32P. Endovaskulär stentgraftbehandling av aortadissektion typ-B. Erfarenheter och resultat från Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg. Mårten Falkenberg, Malin Delle, Olof Henriksson, Vincenzo Lepore, Lars Lönn. (147)

33P. Tidssekvenser för mekanisk aktivering av hjärtats förmak mätt med vävnads- och Doppleröverensstämmelse med invasiva elektrofysiologiskamätningar. Peter Lindell, Miguel Quintana, Göran Kenneback, Per Insulander. (148)

34P. Nedsatt PA expression vid tensil stimulering av humantkärldotet. Erik Ulfhammar, Maria Andersson, Thordis Hrafnkelsdottir, Sverker Jern, Lena Karlsson. (149)

35P. In vivo tracking of magnetically labelled human embryonic stem cells with magnetic resonance imaging. Tommy Tallheden, Rakotoni-

rainy Olivier, Soussi Bassam, Anders Lindahl, Anders Jeppsson, Finn Waagstein, Elmir Omerovic. (150)

36P. Trombocyter syntiserar aktivt PAI-1. Helén Brogren, Maria Andersson, David Erlinge, Sverker Jern, Lena Karlsson, Erik Ulfhammar, Lingwei Wang. (151)

SAL A 6

10.30–12.00 Ischemisk hjärtsjukdom. *Moderatorer:* Eva Swahn, Rolf Nordlander.

10.30 37. Hur kostnadseffektiv är invasiv strategi vid instabil kranskärlsjukdom? Långtidsresultat från FRISC II studien. Magnus Janzon, Lars-Åke Levin, Eva Swahn.

10.45 38. Symtomförbättring och förbättrad myokardfunktion efter direkt intramyokardiell injektion av VEGF-A 165 gen vid svår kronisk angina pectoris – EUROINJECT ONE, en dubbelblind placebokontrollerad studie. Andreas Rück Christer Sylvéns Jens Kastrup, Erik Jörgensen, Kristina Tägil, Birge Hesse, Hans-Erik Bötger, Michael Uchto, Pontus Blomberg, Viktor Drvota.

11.00 39. UTGÅR.

11.15 40. Vitsubstanssjukdom på MRT påverkar förekomst av neuropsykologiska komplikationer efter bypass-operation. Paulin Andréll, Christian Blomstrand, Sven Ekholm, Olof Ekre, Tore Eliasson, Christer Jensen, Clas Mannheimer, Henrik Norrsell, Ulf Norrsell.

11.30 41. Snus försämrar flödes-medierad vasodilatation i arteria brachialis. Stefan Agewall, Morteza Rohani.

11.45 42. Kvinnor har inte signifikant högre mortalitet än män vid invasiv behandling av instabil kranskärlsjukdom. Malin Spetz, Kenneth Caidahl, Marianne Hartford, Johan Herlitz, Thomas Karlsson, Elisabeth Perers.

SAL A 6

12.00–13.15 Årsmötesförhandlingen (Boxlunch).

SAL A 6

13.15–14.00 43F. Gästföreläsning: **Ablation – A cure for the fibrillating heart?** Professor M Haïssaguerre Bordeaux, France.

SAL B 3

14.15–15.45 Sektionssymposium: **Vad är signifikant stenos?** *Moderator:* Rolf Nordlander. *Deltaföre:* Håkan Arheden, Lars Grip, Istvan Herzfeld, Torbjörn Ivert. Gemensamt med sektionerna för klinisk fysiologi och thoraxkirurgi.

HALL B, 131–151

14.30–16.00 Postersession

SAL A 6

16.30–18.00 44SS. Sektionssymposium: **Heta kardiologiska nyheter – Vad betyder de för svensk sjukvård?** *Moderatorer:* Lars Ryden, Hans Wedel.

Arbetsgruppen för Cystisk fibros

Under årets Riksstämma har Arbetsgruppen inget eget program utan deltar istället med bidrag till programmet i sektionerna för pediatrik och lungmedicin.

Onsdagen den 26 november

HALL B, 143–173

09.00–18.00 Posterutställning, lungmedicin

Postersession kl 15.00–16.00 i sal B 3.

15P. Inhalerat vs intravenöst givet tobramycin vid behandling av exacerbation av lungsymptom vid cystisk fibros (CF) – en cross-over studie. Anne Geborek, Leif Eriksson, Lena Hjelte, Marie Johannesson,

Anders Lindblad, Lena Mared, Birgitta Strandvik. (157)

22P. Clearance from small ciliated airways independent of ciliary function. Maria Lindström, Rolf Falk, Lena Hjelte, Klas Philipson, Magnus Svartengren. (164)

Fredagen den 28 november

HALL B, 179–214

09.00–18.00 Posterutställning, pediatrik

13.00–14.00 Postersession: **Tio i Topp – De tio bästa postrarna presenteras av posterutställarna.** Moderator: Göran Wennergren.

30P. Föräldrars upplevelser i samband med att deras barn fått diagnosen cystisk fibros. Isabelle de Monestrol, Agneta Bergsten-Brucefors, docent, leg psykolog, Lena Hjelte, Birgitta Sjöberg, leg psykolog. (206)

31P. Svettester i Sverige 2002. Tvärsnittsstudie. Britt-Marie Jakobs-son, Tekn ass, Lena Hjelte, Sten Salomonsson, BMA. (207)

32P. Ultraviolett B strålning förbättrar serum nivåerna av D-vitamin hos patienter med cystisk fibros. Eva Gronowitz, leg ssk, Anders Lindblad, Marita Gilljam, Annika Hollsing, Dan Mellström, Olle Larkö, Birgitta Strandvik. (208)

33P. Omedelbara förändringar av blodgastryck under andningsgymnastik med positive expiratory pressure och oscillerande positive expiratory pressure hos patienter med diagnosen cystisk fibros. Anna-Lena Lagerkvist, leg sjukgymnast, Ola Hjalmarsson, Anders Lindblad, Staffan Redfors, Gunilla Sten, biomed analytiker. (209)

34P. Nutritionsstatus i en pediatrik CF population under perioden 1993–2000. Ellen Karlge-Nilsson, dietist, Anders Lindblad. (210)

35P. En svensk multicenterstudie över hållbarheten av insatta subcutana portar på patienter med CF. Eva Gronowitz sjsk, Käthe Strandner sjsk, Kerstin Herlitz sjsk, Åsa Petersson sjsk, Vivi Adermark sjsk, Inger Erwander sjsk, Kristina Ågårdh sjsk, Elisabeth Nääs sjsk, Berit Widen sjsk, Anders Lindblad. (211)

Dermatologi och venerologi

sid 145

Onsdagen den 26 november

SAL C 9

08.30–10.00 Sektionssymposium: **Våra vanligaste folksjukdomar och gentester – ett framtidsscenario.** Moderator: Annika Lindblom. Se sektionen för medicinsk genetik.

Torsdagen den 27 november

HALL B, 1–11

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl.14.00–15.00.

Postersession arrangeras vid utställningen kl. 15.00–16.00.

1P. Hur behandlas venösa bensår i Sverige? En beräkning av årliga kostnader för bensårsbehandling baserad på en aktuell enkätstudie. Dr.med.vet Gunnel Ragnarson Tennvall, Karin Andersson, Mats Bjellerup, Fil kand Jonas Hjelmgren, Rut Öien. (1)

2P. Kan hälsoekonomiska modeller underlätta vid beslut om behandlingsstrategi för venösa bensår? Fil kand Jonas Hjelmgren, Dr med vet Gunnel Ragnarson Tennvall, Mats Bjellerup. (2)

3P. Kan dusch- och badoljor irritera huden? Kemist Izabela Buraczewska, apotekare Fredrik Edlund, dr med vet Marie Lodén. (3)

4P. Inverkan av karbamidkräm på hudens känslighet för nickel. Apotekare Fredrik Edlund, Lennart Emtestam, Natalia Kuzmina, dr med vet Marie Lodén, Miruna Nyrén. (4)

5P. Ettårsprevalens av handeksem i en vuxen svensk befolkning och dess relation till riskyrke. Peter Montn  mery, Claes-Göran Löfdahl, Ulf Nihlén, Per Nyberg, Åke Svensson. (5)

6P. Atopisk dematit, stinging och effekt av kronisk stress. En klinisk och patoetiologisk studie. Sol-Britt Lonne-Rahm, Mats Berg, Per M  r  n, Klas Nordlind. (6)

7P. Ljuskänslighet och hudmanifestationer samt serologisk uppföljning av patienter med Ro/SSA-antikroppar i Stockholms län. Karin

Popovic, Susanna Brauner, Marie Wahren-Herlenius, Filippa Nyberg. (7)

8P. Blixtlampumpad f  rg  mneslaser läkte ej papulopustul  s rosacea. Deiree Wieg  le Edström, Mats Berg, Anne-Marie Ros. (8)

9P. Den antimikrobiella peptiden LL-37 inducerar proliferation av epiteliala celler. Johan Heilborn, G  nther Weber, Mona St  hle-Bäckdahl. (9)

10P. Uttryck av serotoninreceptorer 5-HT1A och 5-HT2A och serotonintransport  rprotein vid allergiskt kontakteksem. Husameldin El-nour, Lena Lundberg, Klas Nordlind. (10)

11P. Pigmentnevi och solvanor hos svenska 7-åringar boende på olika breddgrader. Med dr Ylva Rodvall, Henrik Ullén, Carl-Fredrik Wahlgren, statistiker Kerstin Wiklund. (11)

SAL C 7

08.30–10.00 Fria föredrag. Moderator: Karin Sundberg.

08.30 12. Påverkar eksem i barndomen det kommande yrkeslivet? Miruna Nyrén, Magnus Lindberg, Birgitta Meding, Åke Svensson, Margareta Svensson, Berndt Stenberg.

08.40 13. Arbetsrelaterad kontaktallergi mot isocyanatlack. Yrkeshygieniker Malin Frick, Marl  ne Isaksson, Bert Bj  rkner, Monica Hinds  n, Ann Pontén, Magnus Bruze.

08.50 14. Epikutantestning med metyldibromoglutaronitrile, en multicenterstudie inom EECDRG. Kemist Birgitta Gruvberger, Magnus Bruze, Magnus Lindberg.

09.00 15. ROAT med metyldibromoglutaronitrile, en multicenterstudie inom EECDRG. Magnus Bruze, kemist Birgitta Gruvberger.

09.10 16. Skydd av Ketoprofen mot nedbrytning i solljus genom tills  ts av titandioxid. Civ Ing Ulf Åkerström, Berit Berne, kemist Lisa Kjellén, kemist Karin Lindahl, dr med vet Marie Lodén.

09.20 17. Sjögren-Larssons Syndrom- hudstatus och terapi hos samtliga patienter i Sverige. Leg sjuks  terska, med dr, Agneta Gånemo, Sten Jagell, Anders Vahlquist.

09.30 18. Nydebuterad psoriasis, klinisk beskrivning av 400 patienter. Lotus Mallbris, Per Larsson, sjuks  terska Susanne Bergqvist, Mona St  hle-Bäckdahl.

09.40 19. Mikroskopiska tecken på cervicit och urethrit hos kvinnor med genital Chlamydia trachomatis eller Mycoplasma genitalium infektion jämfört med kontrollgrupp. Lars Falk, Hans Fredlund, Jörgen Skov Jensen.

10.00 20. Du har haft sexuell kontakt med många fler än du tror. Fil dr Fredrik Liljeros, Johan Giesecke.

SAL C 7

10.45–12.00 21F. Gästföreläsning: Bullous Pemphigoid – a skin disease of the elderly. Professor Fenella Wojnarowska, Dermatology department, Oxford Radcliffe Hospital. Moderator: Berndt Stenberg.

HALL B, 1–11

14.00–15.00 Posterutställarna närvarande vid sina posters.

HALL B, 1–11

15.00–16.00 Postersession. Moderator: Magnus Lindberg.

Fredagen den 28 november

SAL C 9

09.00–10.00   rets avhandlingar. Moderator: Marl  ne Isaksson.

09.00 22. Contact Allergy to Epoxy Resins of the Bisphenol F-type. Ann Pontén.

09.10 23. "Genetic studies of atopic dermatitis". Maria Bradley.

09.30 24. Malignant Melanoma in Children and Adolescents. Peter Berg.

09.40 25. Leg ulcer management in primary care with special reference to pinch grafting. Rut   ien.

SAL C 9

10.30–12.00 26SS. Sektionssymposium: Atopiskt eksem – en livsstilssjukdom? Moderator: Åke Svensson. Deltagare: Maria Böhme, Johan Alm, Carl-Fredrik Wahlgren, Ove Bäck, Dennis Hansson.

SAL C 9

13.00–13.45 27. **Huden hos den äldre människan.** Gösta Roupe.

14.15–14.30 **Stipendieutdelning.** Mona Bäckdahl.

14.30–15.30 28. **Diaklinik.** Birgitta Clareus Wilson, Anna Josefson.

Diabetologi

sid 151

Onsdagen den 26 november

SAL A 6

08.30–09.30 1SS. Sektionssymposium: **Framtidens läkemedel mot typ 2-diabetes – vägen till skräddarsydd behandling.** *Moderator:* Åke Sjöholm. *Medverkande:* Bo Åhrén, Jan Eriksson.

09.30–12.00 Fria föredrag. *Moderatorer:* Annika Schnell-Landström, Claes-Göran Östenson

09.30 2. **Enkel modell för identifiering av individer med hög risk för typ 2 diabetes.** Margareta Norberg, Christer Andersson, Jan Eriksson, Bernt Lindahl, Olle Rolandsson, Lars Weinehall.

09.45 3. **Nationella diabetesregistret 2002.** Soffia Gudbjörnsdóttir, Jan Cederholm, Björn Eliasson, Peter Nilsson.

10.00–10.30 Paus.

10.30 4. **Hyperglykemi inhiberar den hypoxi-inducerade uppregleringen av HIF-1 alfa (Hypoxia-inducible factor 1 alpha).** Sergiu-Bogdan Catrina, Kerstin Brismar, Kensako Okamoto, Lorenz Poellinger.

10.45 5. **Single Nucleotide Polymorphisms in the Proximal Promoter Region of the Adiponectin (APM1) Gene are Associated with Type 2 Diabetes in Swedish Caucasians.** Harvest F Gu, Adili Abulaiti, Claes-Göran Östenson, Keith Humphreys, Claes Wahlestedt, Anthony J Brookes, Suad Efendic.

11.00 6. **Mikrodialysmätningar av interstitiella koncentrationer av IL-6 och TNF-alpha i human subcutan fettvävnad.** Henrik Johannisson, Bengt Andersson, Per-Anders Jansson, Madelène Sandqvist, Ulf Smith.

11.15 7. **Funktionell mikro- och makrocirkulation hos friska manliga individer med och utan ärftlighet för typ 2 diabetes.** Allerstrand G, Alvarsson M, Båveholm P, Efendic S, Kalani M, Katz A, Kuhl J, Pernow J, Östenson C-G, Jöreskog G.

11.30 8. **GLP-1 ökar den flödesmedierade vasodilatationen hos typ-2 diabetiker.** Thomas Nyström, Mark Gutniak, Bo Åhrén, Åke Sjöholm.

11.45 9. **Hämning av DPP-4 förbättrar metabol kontroll hos patienter med typ 2 diabetes.** Bo Åhrén, David Holmes, Per-Anders Jansson, Mona Landin-Olsson, Anja Schweizer, Maria Svensson.

HALL B, 37–45

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession kl 15.00–16.00. **Posterutställarna närvarande.** *Moderator:* Björn Eliasson.

10P. Olika insulinsorter och HbA1c. Óskar Ragnarsson, Björn Eliasson, Martin Fahlén, Soffia Gudbjörnsdóttir, Anders Odén. (37)

**11P. Betydelsen av blodsockerkontroll och debutålder för förekomsten av nefropati och retinopati vid typ 1 diabetes med debut i barn-
domen.** Maria Svensson, Jan Eriksson, Gisela Dahlquist. (38)

12P. En ny molekylär mekanism för depolarisering av insulinproducerande betaceller. Amanda Jabin Gustafsson, Hanna Ingelman-Sundberg, Shahidul Islam. (39)

13P. Apolipoprotein CIII leder till Ca²⁺-beroende beta-cells död vid typ 1 diabetes. Lisa Juntti-Berggren, Essam Refai, Loulia Appelskog, Mats Andersson, Gabriela Imreh, Nancy Dekki, Shao-Nian Yang, Gunilla Olivecrona, Hans Jörnvall, Per-Olof Berggren. (40)

14P. Natlig glukosmonitorering med CGMS hos kombinationsbehandlade typ 2 diabetiker. Tillförlitlighet efter 2 respektive 3 dygn. Åsa Nybäck-Nakell, Ulf Adamson, Maaria von Heijne, Lena Landstedt-Hallin, Per-Eric Lins. (41)

15P. Utvärdering av en studiecirkel om psykosociala faktorer för samtlig personal vid en poliklinisk diabetesmottagning. Magnus L El-

fström, Anita Pettersson, Christian Wesslau. (42)

16P. Patientuppfattning om vårdkvalité inom diabetesvården. Lena Urde Trulsson, Marie Edwinston Månsson, Magnus Löndahl, Anders Nilsson. (43)

17P. Tidstrend med lägre kolesterolnivåer trots ökning av BMI hos diabetespatienter i norra Sverige. Eva Fhärm, Olov Rolandsson, Lars Weinehall. (44)

18P. I klinisk praxis synes insulin glargin såväl minska insulinbehov som förbättra glukoskontroll mätt med HbA1c hos patienter med insulinbehandlad diabetes. Mats Löndahl, Per Katzman, Anders Nilsson, Henrik Olsen. (45)

HALL B, 37–45

15.00–16.00 Postersession. **Posterutställarna närvarande.** *Moderator:* Björn Eliasson.

SAL A 6

16.30–18.00 Symposium: **Diabetes hos äldre – en utmaning för sjukvården.** *Moderator:* Eva Toft. Se SY 18.

Torsdagen den 27 november

SAL B 3

10.30–12.00 Sektionssymposium: **Äter vi ihjäl oss?** *Moderator:* Peter Friberg. *Deltagare:* Åke Bruce, Charlotte Erlanson-Albertsson, Annika Jansson, Staffan Lindeberg. Arrangeras gemensamt med sektionerna för allmänmedicin och pediatrik. Se sektionen för klinisk fysiologi.

SAL B 3

13.00–14.00 Torgny Sjöstrandföreläsning: **Diabetes – vår tids epidemi!** Harriet Wallberg-Henriksson. Se sektionen för klinisk fysiologi.

Endokrinologi

sid 155

Onsdagen den 26 november

SAL A 6

10.15–12.15 Fria föredrag. **Diabetologi.** Se diabetologi.

HALL B, 37–45

09.00–18.00 Posterutställning. **Diabetologi.**

SAL A 2

12.30–14.00 Symposium: **Den äldre mannen – ett fall för hormonsubstitution?** *Moderator:* Stefan Arver. Se SY 6.

SAL A 6

16.30–18.00 Symposium: **Diabetes hos äldre – en utmaning för sjukvården.** *Moderator:* Eva Toft. Se SY 18.

Torsdagen den 27 november

HALL B, 155–171

09.00–18.00 Posterutställning

13.00–14.30 Postersession. **Posterutställarna närvarande från kl. 12.30.** *Moderatorer:* Britt Skogseid, Jörgen Isgaard.

1P. Tyroideaupptagshämningstest vid utredning av hypertyreos. Nils Nyhlin, Gamstedt Anders, Rydman Hans. (155)

2P. Expression av Thyrostimulin och TSH receptorer i perifera leukocyter och orbital vävnad hos patienter med endokrin oftalmopati. Mikael Lantz, Annika de Capretz, Emma Carlsson, Christofer Frenander, Magnus Åberg, Peter Åsman, Martin Ridderstråle, Leif Groop, Bengt Hallengren. (156)

3P. Dekompressionsoperation för Endokrin Oftalmopati i Lund

1994 – 2001. Fredrik Ekstrand, Stig Valdemarsson, Vesna Ponjavic, Jonas Blohme, Olof Kalm. (157)

4P. Fysisk aktivitet förbättrar fibrinolysen, möjligen via förändringar av leptin och adiponektin. Maria Eriksson, Kurt Boman, Göran Hallmans, Gideon Hellsten, Ove Johnson, Torbjörn Nilsson, Tommy Olsson, Stefan Söderberg. (158)

5P. Gender differences in insulin levels and sensitivity in a Swedish population. Jeanette Kuhl, Peter Båvenholm, Suad Efendic, Valdemar Grill, Agneta Hilding, Claes-Göran Östenson. (159)

6P. Fritt IGF-I är lågt i relation till obesitas hos vuxna med Prader Willi syndrom. Charlotte Höybye, Jan Frystyk, Marja Thorén. (160)

7P. Effects of morning cortisol replacement on glucose and lipid metabolism in GH-treated subjects. Mikael Segerlantz, Margareta Bramnert, Per Manhem, Esa Laurila, Leif Groop. (161)

8P. IGF-1 neuroprotection in the neonatal rat brain via Akt and ERK pathways. Katarina Brywe, Carina Mallard, Henrik Hagbeg, Jörgen Isgaard. (162)

9P. Försämrade neuropsykologisk funktion och brist på GH hos unga vuxna som behandlats för akut lymfoblastisk leukemi (ALL) i barndomen. Katarina Link, Eva Cavallin-Ståhl, Eva Marie Erfurth, Christian Moëll, Stanislaw Garwicz, Roger Persson, Palle Örbaek, Kaj Österberg. (163)

10P. Insulinkänslighet och leptinnivåer hos patienter med isolerad GH brist till följd av behandling för akut lymfatisk leukemi, samt effekter av GH substitution. Birgitta Bülow, Bo Åhrén, Eva Marie Erfurth, Katarina Link, Ann-Sofie Nilsson. (164)

11P. Insulinresistens vid primär hyperparatyreoidism. Emil Hagström, Per Hellman, Arvo Hänni, Ewa Lundgren, Björn Zethelius. (165)

12P. Ghrelinuttryck i endokrina pancreastumörer. Sara Ekeblad, Margareta Hallin Lejonklou, Per Grimfjärd, Lars Grimelius, Mats Stridsberg, Britt Skogseid. (166)

13P. Vincristine, Cisplatin, Teniposide and Cyclophosphamide Combination in the Treatment of Recurrent or Metastatic Adrenocortical Cancer. Tanweera S Khan, Barbro Eriksson, Claes Juhlin, Anders Sundin, Erik Wilander, Kjell Öberg. (167)

14P. Har patienter med hypofysadenom ökad risk för andra tumörer? Lars Norberg, Torgny Rasmuson. (168)

15P. Akromegalisjukdom registrerat i Svenska Hypofystumörregistret. Britt Edén Engström, Margareta Bramnert, Bertil Ekman, Eva Grenbäck, Anders Karlsson, Torgny Rasmuson, Thord Rosén, Stig Valdemarsson, Sigbritt Werner. (169)

16P. Klinisk långtidsuppföljning av 271 kvinnor med hyperprolaktinemi. Katarina Berinder, Olof Akre, Anna-Lena Hulting, Angelica Lindén Hirschberg, Ingela Stackenäs. (170)

17P. Kan rökning påverka melatoninhalten i blodet? Carina Ursing, Christer von Bahr, Kerstin Brismar, Sven Röjdmarm. (171)

SAL C 6

08.30-12.00 Fria föredrag. *Moderatorer:* Anna-Lena Hulting och Bengt Hallengren.

18. Extracellulärt kalcium ökar intracellulär kalciumkoncentration och DNA-syntes i humana osteoblaster. Jon Tsai, Elisabeth Bucht, Henrik Kindmark, Ove Törning.

19. Östrogenreceptor-beta hämmar skelettets tillväxt och har kapaciteten att framkalla slutning av tillväxtplattan hos honnöss. Lars Sävendahl, Andrei Chagin, Marie Lindberg, Sofia Moverare, Niklas Andersson, Jan-Åke Gustafsson, Claes Ohlsson.

20. Reduced exercise capacity in interleukin-6 deficient mice. Jenny Fäldt, Göran Bergström, Sharyn Fitzgerald, John-Olov Jansson, Kristina Wallenius, Ingrid Wernstedt.

21. Samband mellan serumnivåer av östradiol och leptin och bentäthet och kroppssammansättning hos 70-åriga kvinnor – resultat från NORDOS-studien. Anna Nilsson, Martin Stenström, Kerstin Landin-Wilhelmsen, Ensio Norjavaara, Claes Ohlsson, Dan Mellström.

22. Leptin är negativt associerad med aktiviteten av leverspecifikt 11beta-HSD1 hos män. Cecilia Mattsson, Jonas Andersson, Eva Rask, Stefan Söderberg, Tommy Olsson.

23. GRP-immunoreaktivitet i neuroendokrina tumörer. Dan Granberg, Kjell Öberg, Staffan Welin, Barbro Eriksson, Britt Skogseid, Erik Wilander.

24. Identifiering av MEN1 reglerade gener med hjälp av microarray och RNA interferens. Peter Ståhlberg, Mårten Santesson, Juan Lopez-

Egido, Per Grimfjärd, Britt Skogseid.

25. Hög prevalens av tillväxthormonbrist och kardiovaskulära riskfaktorer hos unga vuxna som behandlats för akut lymfatisk leukemi (ALL) i barndomen. Katarina Link, Bo Åhrén, Jonas Björk, Eva Cavallin-Ståhl, Eva Marie Erfurth, Stanislaw Garwicz, Christian Moëll, Ulf Thilén.

26. Differentialdiagnos av primär aldosteronism genom bedömning av mrna expression av CYP11 B2 genen. Cristina Volpe, Ulla Enberg, Anders Höög, Anna Wedell, Lars Ove Farnebo, Bertil Hamberger, Marja Thorén.

27. Plasmanivåer av ACTH i relation till plasma- och salivnivåer av kortisol hos patienter med Addisons sjukdom under konventionell kortisonsubstitution. Bertil Ekman, Johan Blomgren, Per-Olof Andersson, Martin Carlsson, Hans Arnqvist.

28. Hämmad produktion av binjureandrogener hos vuxna kvinnor med kongenital adrenal hyperplasi under behandling med konventionella glukokortikoiddoser. Henrik Falhammar, Helena Filipsson, Gundela Holmdahl, Per Olof Janson, Agneta Nordenskjöld, Ernst Nyström, Marja Thorén, Kerstin Hagenfeldt.

29. Mb Addison och graviditet, diagnostiska svårigheter. Olov Wålander.

30. Osteomalaci – metabol acidosis – ureterosigmoideostomi – en fallbeskrivning. Anders Jönsson, Leif Ockander, Agneta Ståhl.

31. Fallbeskrivning av patient med Kleine-Levin syndrom: Ovanlig orsak till hyperprolaktinemi. Thord Rosén, Christer Ehrnborg, Ludger Grote, Kristina Malmgren, Kurt Widepalm.

Rapport från årets Endocrina stipendiat, Ola Nilsson, utgår pga postdoc vistelse utomlands.

SAL K 21

10.30-11.30 Sektionssymposium: **Utredning och behandling av hypofysadenom.** *Moderator:* Lars-Owe Koskinen. Se neurospecialitet.

HALL B, 155-171

12.30-14.30 Posterutställarna närvarande vid sina posters.

13.00-14.30 Postersession. *Moderatorer:* Britt Skogseid, Jörgen Isgaard.

SAL C 7

14.45-16.15 Sektionssymposium: **Kalciumutredningar på fastare grund.** *Moderator:* Göran Lindstedt. Se sektionen för klinisk kemi.

SAL C 6

16.15-17.45 32SS. Sektionssymposium: **Åldrandets endokrinologi.** *Moderator:* Tommy Olsson. *Delta:* Bo von Schoultz, Bengt Hallengren, B Å Bengtsson.

Könshormonsubstitution till den äldre kvinnan – när och hur? Behandling av "subklinisk" hypo/hyperthyreos hos äldre. Tillväxt-hormonbehandling till äldre?

Stresshormoner och hjärnans åldrande.

Vasavarvet

19.00 Svenska Endokrinologföreningens kvällsmöte med högtidsföreläsning.

Föreläsare Docent Erik Hägg. Ämne: Rytmer

Middag med sponsoring av Pharmacia.

Utdelning av pris för bästa föredrag och poster.

Fredagen den 28 november

SAL C 7

08.30-10.00 33SS. Sektionssymposium: **Hyperprolaktinemi – skall den alltid behandlas?** *Moderator:* Anna-Lena Hulting. *Delta:* Håkan Billig, Katarina Berinder, Eva Grenbäck.

Flyg- och Marinmedicin sid

Onsdagen den 26 november

SAL K 12

14.00–14.05 Inledning: Michael Sjöö.**14.05–14.20** 1. Inverkan av fysisk träning på relaxerad g-tolerans och artärtryckssvar vid isometriskt arbete. BMA, Roger Kölegård, Prof, Igor Mekjavic, Ola Eiken.**14.20–14.35** 2. Effekt av mottrycksvästen vid övertrycksandning under hög Gz-belastning. Civ.ing., Mikael Grönkvist, Ing, Eddie Bergsten, BMA Roger Kölegård, Per Gustafsson, Ola Eiken.**14.35–14.50** 3. Ny förklaring till medvetlöshet vid undervattens-simning. Mikael Gennser, Peter Lindholm.**14.50–15.05** 4. Den mänskliga faktorn vid brutna färdtillstånd vid militär flygning. Jan Linder.**15.05–15.20** 5. Övervakning av modförändringar hos piloter inom det kommersiella flygväsendet. Tekn. Mag., Caroline Björklund.**15.20–15.45** Paus.**15.45–16.00** 6. Incidens av dykrelaterade öron- och sinussymptom hos divemasters och dykinstruktörer. Mats Hagberg, Hans Örnhammar.**16.00–16.15** 7. Luftbefuktning ombord på interkontinentalt kommersiellt flygplan. Förbättring eller försämring av ögon, näs och allmänna symtom. Torsten Lindgren, Dan Nordbäck, Gunilla Wieslander.**16.15–16.30** 8. En pilotstudie avseende erfarenhet av ortopedspecialist och ÖNH-specialist som komplement till ordinarie sjukvård/företagshälsovård vid flygflottilj. René Svensson, Tommy Lindeqvist, Sven-A Sölveborn, Magnus Jannert.**16.30–16.45** 9. Aspekter av visuella och multimodala stöd för flygförarens spatiala orientering. Forskare, Lars Eriksson, Forskare Otto Carlander.**16.45–17.00** 10. En studie om urvalsproblematik till tjänsten stridsbåtförare i amfibiebataljonen: Konstruktion och validering av ett testbatteri samt validering av ett simultankapacitetsprov. Forskningsassistent, Hans Jander.**17.00–17.25** 11. Is/vattenlivräddning med helikopter – arbetsmetodik och fallbeskrivning. Anders Lindberg.
Avslutning.

Gastroenterologi

sid 165

Onsdagen den 26 november

SAL B 4

08.30–09.45 1SS. Sektionssymposium: **Handläggning av dyspepsipatienter – vågar vi ta ställning?** Moderator: Henrik Sjövall. När vågar vi säga att det inte är cancer? Olle Nyrén. Refluxdiagnostik – anamnes, skopi eller ”provbehandling”? Folke Johansson.**Helicobacterdiagnostik – löser eller skapar det problem?** Lars Agréus, Åsa Ljungh.

SAL B 4

09.50–10.50 2SS. Sektionssymposium: **Screening av colorectal cancer – För eller emot?** Moderator: Gudrun Lindmark. Debattörer: Hans Brevig, Lars Pålman.

SAL B 4

11.00–12.00 3SS. Sektionssymposium: **Hur vill vi forma den framtida gastroenterologiska karriären?** Moderator: Stefan Lindgren.
- rekrytering
- utbildning
- jour
- klinisk forskning.

SAL A 6

14.30–16.00 Symposium: **Gammal och gastrointestinal cancer.** Moderatorer: Christer Staël von Holstein/Jörgen Rutegård. Se SY 10.

SAL A 2

16.30–18.00 Symposium: **Går malnutrition att behandla.** Moderator: Sölve Elmståhl. Se SY 13.

Torsdagen den 27 november

HALL B, 176–202

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 12.00–13.00.

Postersession arrangeras i Sal C 8 kl. 08.30–10.40.

4P. Vilken information ger 37 000 endoskopier per år i Stockholm? Rolf Hultcrantz. (176)**5P.** Hög förekomst av mag-tarm symptom hos patienter som står på behandling med protonpumpshämmare. Ulla Delfs Moss, leg.apotekare, Einar Björnsson, Anders Carlsten, leg.apotekare. (177)**6P.** Utsättning av protonpumpshämmare: interimrapport. Niklas Mattsson, Hans Abrahamsson, Pia Agerforz, leg.ssk, Anders Kilander, Magnus Simrén, Einar Björnsson. (178)**7P.** Näringsämnen, *Helicobacter pylori* och atrofisk gastrit vid långvarig behandling med protonpumpshämmare: interimrapport. Niklas Mattsson, Hans Abrahamsson, Pia Agerforz, leg.ssk, Anders Kilander, Magnus Simrén, Einar Björnsson. (179)**8P.** Effekter av de glukagon-lik peptiderna och på mättnad och ventrikeltömning. Per Hellström, Peter Schmidt, Erik Näslund, Per Grybäck, Hans Jacobsson, Bolette Hartmann, Jens Juul Holst. (180)**9P.** Glukagon-lik peptid-1 minskar gastrointestinal motorik och migrerande motorkomplex på friska individer och patienter med irriterat tarm-syndrom. Per Thelin Schmidt, Erik Näslund, Per Hellström. (181)**10P.** Patienter med gallsaltsmalabsorption har förhöjda triglycerider medan kolesterolkoncentrationerna ej är påverkade. Antal Bajor, Olof Jonsson, Anders Kilander, Kjell-Arne Ung. (182)**11P.** Uppföljning av patienter transplanterade på grund av alkoholcirrhos i Göteborg. Janet Olsson, Annika Rydell, Einar Björnsson, Lars Bäckman, Maria Castedal, Catharina Eriksson, patientkoordinator, Styrbjörn Friman, Michael Olausson. (183)**12P.** Förekomst, orsaker och prognos hos patienter med levercirrhos i Göteborg 1994–2003. Gustav Smith, Einar Björnsson, Anna Gunnarsdottir, Rolf Olsson. (184)**13P.** Infliximab utan effekt hos ett fall med svår cirrosascites. Sven Wallerstedt, Hans Denison, Anders Eriksson, Jerzy Kaczynski. (185)**14P.** Genuttryck av cytochrom P450 och P-glycoprotein (P-gp) i mag-tarmslemhinna. Mari Thörn, Niklas Finnström, PhD, Lars Lööf, Anders Rane. (186)**15P.** Kapselendoskopi i diagnostik av Crohns sjukdom i tunntarmen. Ervin Tóth, Frans-Thomas Fork, Per Almqvist, Cecilia Benoni, Olle Ekberg, Olof Grip, Torbjörn Gustavsson, Stefan Lindgren, Bodil Ohlsson, Rolf Olsson. (187)**16P.** Tiopurin metyltransferas och metabolismen av tiopurinläkemedel i en svensk population. Ulf Hindorf, Sven Almer, Curt Peterson. (188)**17P.** Postinfektiösa mag-tarmsymtom, en 5-årsuppföljning. Hans Törnblom, Pia Holmvall, Greger Lindberg, Bo Svenungsson. (189)**18P.** Stimulering av antisekretorisk faktor förbättrade det kliniska tillståndet hos 6 patienter med svår Crohns sjukdom. Morteza Shafazand, Anders Eriksson, Eva Jennische, Stefan Lange. (190)**19P.** Inflytande av CARD15/NOD2 samt IBD5 bland svenska tvåäggstvillingar. Jonas Halfvarson, Tariq Ahmad, Marco Daperno, Derek Jewell, Gunnar Järnerot, Curt Tysk. (191)**20P.** Smoking as a possible explanation for the low concordance among twins with ulcerative colitis. Jonas Halfvarson, Vibeke Binder, Tine Jess, Gunnar Järnerot, Marianne Orholm, Curt Tysk. (192)**21P.** Uttryck av Toll Like Receptor 4 (TLR4) vid ulcerös colit. Anders Rönnblom, Marie Carlson, Gudjon Kristjansson, Maria Lampinen, PhD., Fredrik Rorsman, Per Sangfelt, Bengt Säfsen, Michael Wagner. (193)**22P.** AF inducerade kliniska, histologiska och laborativa förändringar vid ulcerös kolit. Anders Eriksson, Eva Jennische, Stefan Lange, Morteza Shafazand. (194)**23P.** Calprotectin i avföring – ny metod för att spåra inflammation i magtarmkanalen. Ulrika Fagerberg, Yigael Finkel, Lars-Olof Hansson, Lars Lööf, Urban Myrdal. (195)

24P. Kväveoxid: Lokal objektiv markör av sjukdomsaktivitet vid IBD. Tryggve Ljung, Per Hellström, Max Herulf, Ph.D., Catharina Johansson, Ph.D., Jon Lundberg. (196)

25P. Flödescytometrisk analys av neutrofila granulocyters aktiveringsgrad hos patienter med ulcerös kolit i olika sjukdomsfaser. Maria Lampinen, Ph.D., Marie Carlson, Gudjon Kristjanson, Fredrik Rorsman, Anders Rönnblom, Per Sangfelt, Bengt Säfsten, Michael Wagner, Ola Winqvist. (197)

26P. Den kliniska effekten av budesonid vid kollagen kolit kan vara medierad via ökat gallsaltsupptag i terminala ileum. Antal Bajor, Hasse Abrahamsson, Cecilia Gälman, Anders Kilander, Mats Rudling, Kjell-Arne Ung. (198)

27P. Spontan kolonperforation vid kollagen kolit. Johan Bohr, Sune Eriksson, Gunnar Järnerot, Lars-Göran Larsson, Curt Tysk. (199)

28P. Lymfocytär kolit – en retrospektiv studie i Sverige. Martin Olesen, Johan Bohr, Sunde Eriksson, Gunnar Järnerot, Curt Tysk. (200)

29P. Plasmanivåer av oxytocin ocholecystokinin hos kolektomerade patienter. Bodil Ohlsson, Mary Forsling, Jens Rehfeld, Mikael Truedsson. (201)

30P. Retrospektiv studie av långtidsanvändning med natriumpicosulfat och värdering av livskvaliteten. Mariette Bengtsson, doktorand, Bodil Ohlsson. (202)

SAL C 8

08.30–09.30 Postersession I – Utvalda posters presenteras. *Moderatorer:* Annika Bergquist, Magnus Sundbom.

SAL C 8

09.40–10.40 Postersession II – Utvalda posters presenteras. *Moderatorer:* Erik Hertervig, Peter Andersson.

SAL C 8

11.00–12.00 31F. Bengt Ihre-föreläsning: **Prevention and treatment of bleeding from oesophageal varices.** Professor Andrew K Burroughs, Royal Free Hospital, London.

SAL K 1

14.30–16.00 Schubert-symposium: **Quality aspects of colorectal cancer surgery.** *Moderator:* Bengt Gustavsson. Se sektionen för kirurgi.

SAL K 1

16.30–18.00 Symposium: **Hälsoeffekter av probiotika – vilka förebyggande och terapeutiska effekter är dokumenterade?** *Moderator:* Nils-Georg Asp. Se SY 31.

Geriatrisk och gerontologi

sid 171

Onsdagen den 26 november

SAL C 2/3

08.30–10.00 Symposium: **När urinblåsan läker, är för liten eller gör ont. Hur behandlar man 2003?** *Moderator:* Ralph Pecker. Se SY 3.

HALL B, 203–217

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 12.00–13.00.

Postersession arrangeras vid posterutställningen 13.00–15.00.

1P. Patients with Alzheimers disease may be particularly susceptible to adverse effect of statins. Annica Algotsson, Bengt Winblad. (203)

2P. Semantic Dementia; Clinical and neuropathological pictures. Nenad Bogdanovic, Per Östberg logoped, Lars-Olof Wahlund. (204)

3P. Incidens och riskfaktorer för psykisk sjuklighet annat än demens under en 33-årsperiod. Gillis Samuelsson professor, Ove Dehin. (205)

4P. Sjukgymnastisk bedömning av motoriska förmågor hos patienter som genomgår kognitiv utredning. Ylva Cedervall leg sjukgymnast. (206)

5P. Kan ökad läkemedelsnytta uppnås på äldreboenden genom läkemedelsgenomgång på distans? Annika Kragh, Ewa Rekman apotekare. (207)

6P. Diabetes hos den äldre sjukhusvårdande patienten. Nazli Tavoosan med kand, Per-Erik Andersson, Meta Falkeborn. (208)

7P. Geriatrisk insulinanalog-baserat schema ; pilotstudie av en modell för ökad klinisk säkerhet testad vid Geriatriska kliniken Hudinge Universitetssjukhus. Mirek Surowiak, Tiina-End Rodrigues, Pia Thylén, Anders Wennlund. (209)

8P. Kartläggning av förskrivningen av kolinesterashämmare vid demenssjukdomar i Skåne. Lars Gustafson, Anita Ferm apotekare, Annika Kragh. (210)

9P. Behavioural effects induced by chronic overexpression of human interleukin-1 receptor antagonist in transgenic mice. Mircea Oprica, Shunwei Zhu, Therese Pham PhD, Kerstin Iverfeldt PhD, Tamas Bartfai PhD, Abdul Mohammed PhD, Marianne Schultzberg PhD. (211)

10P. Rivastigmin som en modulator av mRNA-uttryck för den neuronala glutamatttransportören EAAC1. Josefine Andin Msc, Albert Enz, Conrad Gentsch, Jan Marcusson. (212)

11P. Magsår av okänd genes hos äldre multisjuka patienter. Andres Uribe, Ramara Ankarberg leg sjuksköterska, Virpi Vaara leg sjuksköterska. (213)

12P. Utvärdering av körkortsbedömning. Hoda Carlsson, Torgny Jarl. (214)

13P. Homocysteine, apolipoprotein E and methylenetetrahydrofolate reductase in Alzheimers disease and mild cognitive impairment. Dorota Religa, Bengt Winblad. (215)

14P. Konfusion hos äldre efter elektiv thoraxkirurgi; riskfaktorer och långtidsuppföljning. Graciela Veliz-Reissmüller, Dan Lindblom, Jan van den Linden, Maria Eriksdotter-Jönköping. (216)

15P. Clinical features of delirium in elderly patients treated for femoral fractures. Franklin Santana Santos, Ferid Varli, Lars-Olof Wahlund, Maria Eriksdotter-Jönköping. (217)

SAL K 21

08.30–11.30 **Varia.** *Moderatorer:* Åke Rundgren, Lars-Olof Wahlund.

08.30 16. **Walking ability and activity level after hip fracture in the elderly – a follow up.** Annika Ingemansson sjukgymnast, Kerstin Frändin sjukgymnast, Dan Mellström läkare, Margareta Möller sjukgymnast.

08.42 17. **Fall bland de allra äldsta – Umeå 85+, en populationsbaserad studie.** Kristina Kallin, Yngve Gustafson, Petra von Heideken Wågert sjukgymnast, Jane Jensen sjukgymnast, Lillemor Lundin-Olsson sjukgymnast.

08.54 18. **Utvärdering av ett fall – och skadepreventionsprogram för äldre i särskilt boende.** Lillemor Lundin-Olsson sjukgymnast, Yngve Gustafson, Jane Jensen sjukgymnast, Lars Nyberg sjukgymnast, Erik Rosendahl sjukgymn.

09.06 19. **Lungfunktion och funktionell förmåga hos 70-åringar. En jämförelse mellan 2 kohorter undersökta år 1981 respektive år 2000.** Inger Johansson biomed analytiker, Kerstin Frändin sjukgymnast, Bodil Lernfelt.

09.18 20. **Högt blodtryck hos 70-åriga kvinnor är relaterat till bukfetma samt serumnivåer av östrogen och lecitin.** Bodil Lernfelt, Kerstin Landin, Dan Mellström, Anna Nilsson, Claes Ohlsson.

09.30 21. **Viktmedgång hos äldre patienter med Parkinsons sjukdom.** Ann-Kathrine Granerus, Miriam Carlsson leg ssk, Wojciech Gannowiak, Birgitta Lorefält leg ssk, Sven Pålhagen, Göran Toss, Mitra Unosson leg ssk.

09.42 22. **Äldres måltider. En jämförande studie mellan särskilt och ordinärt boende.** Stina Engelheart dietist, Gunnar Akner, Eva Lammes nutritionist.

09.54 23. **Thyroideafunktion, benmassa och kroppssammansättning i en populationsstudie av 482 70-åriga kvinnor. NORDOS-studien.** Martin Stenström, Ernst Nyström, Svante Jansson, Dan Mellström.

10.06 24. **Samband mellan tidigare fraktur och tandlöshet oberoende av benmineraltäthet. En populationsstudie av 566 70-åriga kvinnor, NORDOS-studien.** Tor Österberg tandläkare, Ulf Lerner professor, Olof Johnell, Dan Mellström.

10.12 25. **Morale in the oldest old: the Umeå 85+ study.** Petra von Heideken Wågert sjukgymnast, Yngve Gustavsson, Janna Gustavsson,

Lillemor Lundin-Olsson sjukgymnast, Berit Lundman sjuksköterska, Astrid Norberg sjuksköterska, Björn Nygren sjuksköterska, Erik Rosendahl sjukgymnast, Birgitta Rönmark socionom.

10.24 26. Malnutrition among the oldest old, an important health problem with serious consequences. Janna Gustavsson, Yngve Gustafson, Petra von Heideken Wågert sjukgymnast, Kristina Kallin, Lillemor Lundin-Olsson sjukgymnast, Berit Lundman sjuksköterska, Björn Nygren sjuksköterska, Björn Sondell, Ellinor Yifter-Lindgren dietist.

10.34 27. Gender perspective among the oldest old with high resilience. Lena Alex leg sjuksköterska, Astrid Norberg sjuksköterska, professor, Yngve Gustafson, Berit Lundman leg ssk, docent.

10.44 28. Äldre-äldres inre styrka och dess förhållande till upplevd fysisk och psykisk hälsa. Björn Nygren leg ssk, Lena Alex leg ssk, Yngve Gustafson, Elisabeth Jonsén leg ssk, Berit Lundman leg ssk, Astrid Norberg professor.

11.04 28a.) Analys av multisjuklighet i särskilt boende för äldre. Gunnar Akner.

SAL C 9

10.30-12.00 Sektionssymposium: Demens och genetik – Är tiden mogen att gå från forskning till klinisk praxis? Moderator: Caroline Graff. Se sektionen för Medicinsk genetik.

SAL K 21

11.10-12.00 Föreningsangelägenheter. Diskussionsmöte för medlemmarna.

SAL A 2

12.30-14.00 Symposium: Den åldrande mannen – ett fall för hormonsubstitution? Moderator: Stefan Arver. Se SY 6.

SAL C 2/3

12.30-14.00 Symposium: Vanvård av äldre – övervård eller undervård. Moderator: Niels Lynöe. Se SY 7.

HALL B, 203-217

13.00-15.00 Postersession. Moderatorer: Lars-Olof Wahlund, Mia Eriksdotter-Jönghagen.

SAL K 21

15.00-16.15 29SS. Sektionssymposium: Vitamin B12 och folat – Molekyler, Människa, Mat, Minne, Morbiditet. Moderator: Johan Lökk. Deltagare: Johan Hultdin, Herman Nilsson-Ehle, Bengt Winblad/Lars-Olof Wahlund, Jan Håkan Jansson, Åke Bruce, generaldirektör, Lars Brattström.

SAL A 2

16.30-18.00 Symposium: Går malnutrition att behandla? Moderator: Sölve Elmståhl. Se SY 13.

SAL C 2/3

16.30-18.00 Symposium: Den åldrandes lungor; lungfysiologi och lungsjukdom hos äldre. Moderatorer: Christer Janson, Sven Larsson. Se SY 15.

SAL A 8

16.30-18.00 Symposium: Evigt ung med östrogen – eller är det dags att tänka om? Moderator: Marie Bixo. Se SY 16.

SAL A 6

16.30-18.00 Symposium: Diabetes hos äldre – en utmaning för sjukvården. Moderator: Eva Toft. Se SY 18.

Torsdagen den 27 november

SAL C 2/3

08.30-10.00 Symposium: Demenssjukdomar – diagnostik och behandling idag och i framtiden. Moderator: Lars Lannfelt. Se SY 20.

SAL K 1

10.30-12.00 Symposium: Äldre multisjuka i akutsjukvården – vad kan vi lära av stroke? Moderator: Kerstin Hulter-Åsberg. Se SY 26.

Fredagen den 28 november

SAL A 4

10.30-12.00 Symposium: Är behandling inom äldre vården evidensbaserad? Moderator: Nina Rehnqvist. Se SY 42.

Handkirurgi

sid 178

Torsdagen den 27 november

SAL K 16/17

08.30-09.40 Experimentella studier. Moderator: Mikael Wiberg

08.34 1. Lamininreglering i perifera nerver efter skada. Henrik Hammarberg, Thomas Carlstedt, Staffan Cullheim, Manuel Patarroyo, Birgit Starkt, Sebastian Thams, Wilhelm Wallquist.

08.44 2. Cyanoakrylatlim: Neurotoxiskt eller ej? Thomas Landegren, Jonas KE. Persson, Mårten Risling, Anders Sonden.

08.54 3. N-acetylcystein motverkar nervcellsöd efter proximala nervskador. Mikael Wiberg, Andrew Hart, Cheng-Gang Zhang, Giorgio Terenghi.

09.04 4. Nervkompression framkallar transkriptionsfaktorn ATF 3 i sensoriska neuron och Schwann-celler i friska och diabetiska råttor. Lars B. Dahlin, Lena Stenberg, Anders Isacson, Göran Sundkvist, Martin Kanje.

09.14 5. Könsskillnad i skelettmuskelfunktion; beta östrogenreceptorns betydelse. Birgitta Glenmark, Jan-Åke Gustafsson, Håkan Westerblad.

09.24 6. Den spastiska muskelns mekaniska egenskaper. Jan Fridén, Fredrik Einarsson, Eva Runesson.

09.30-09.40 Diskussion.

09.40-10.20 Paus, kaffe.

10.20-12.00 Kliniska studier. Moderator: Sven-Olof Abrahamsson.

10.24 7. Effekten av rekonstruktion av tum- och fingerböjare hos tetraplegiker. Arvid Ejeskär, Annika Dahlgren, Jan Fridén.

10.34 8. MRT, ett hjälpmedel vid utredning av kvarstående besvär efter karpaltunnelsklyvning. Fredrik af Ekenstam, Anders Fransson.

10.44 9. Akut förbättrad sensibilitet i handen vid anestesi av kontralateral armen – en effekt av hjärnans plasticitet. Göran Lundborg, Anders Björkman, Birgitta Rosén.

10.54 10. Immunhistokemisk metod för analys av innervation och påvisande av mekanoreceptorer i handleds ligament. Elisabet Hagert, Sture Forsgren, Björn-Ove Ljung.

11.04 11. Erfarenheten av UTW2 ocmenterad totalprotes i handleden. Christer Sollerman.

11.14 12. Typing test for patients with suspected work related upper limb disorder. Bo Povlsen, Sara Propert, Robyn-Lee Rose.

11.24 13. The quality of reporting and outcome measures in randomized clinical trials related to upper extremity disorders. Isam Atroshi, Charlotte Ekdahl, Christina Gummesson.

11.34 14. Handskador hos förskolebarn – inblandade faktorer för uppkomst av skadan. Elinor Ljungberg, Hans-Eric Rosberg, Lars Dahlin.

11.44 15. Pseudoartros i ulna hos en patient med neurofibromatos – en fallbeskrivning. Tomas Hultgren, Staffan Hellberg, Henrik Wehtje.

11.50-12.00 Diskussion. Avslutning.

12.00-13.30 Lunch.

13.30-14.30 16F. Gästföreläsare: Soft tissue sarcoma of the upper limb. Massimo Ceruso, MD PhD, Ospedale Careggi C.T.O, Firenze, Italien.

14.30-15.00 Paus, kaffe.

SAL K 16/17

ANNONS

Idrottsmedicin

sid 181

Onsdagen den 26 november

SAL C 6

08.30–10.00 1SS. Sektionssymposium: **Hård träning av barn och ungdomar. Nyttigt-Farligt?** Moderator: Bengt Eriksson. Deltagare: Claude Marcus, Angelica Lindén Hirschberg, Åke Andrén-Sandberg.

10.00–10.30 FIKA

10.30–12.45 Fria föredrag: **Medicin/Fysiologi.** Moderator: Ingibjörg Jonsdottir.

10.30 2. **Hypoxia inducible factor-1 alpha (Hif-1 alpha)** uttryck som svar på låg glukostillgång och elektriskt inducerade kontraktioner i isolerad skelettmuskel hos mus. Niklas Poijes, Helene Ameln, Thomas Gustafsson, Carl Johan Sundberg, Håkan Westerblad.

10.40 3. **Transkriptionell aktivitet hos Hif-1 i arbetande human skelettmuskulatur.** Helene Ameln, Thomas Gustafsson, Makino Yuichi, Eva Jansson, Lorenz Poellinger, Carl Johan Sundberg.

10.50 4. **Effekten av ett akut arbetspass på mRNA uttrycket av mitokondriella transkriptionsproteiner i human skelettmuskel.** Jessica Norrbom, Thomas Gustafsson, Eva Jansson, Carl Johan Sundberg.

11.00 5. **Golf: högentensiv intervallträning för äldre män.** Gi Broman, Lena Jonsson, Lennart Kaijser.

11.10 6. **Vascular endothelial growth factor: Enhanced ligand and receptor expression with reduced oxygen delivery to exercising muscle.** Thomas Gustafsson, Helene Ameln, Eva Jansson, Kristina Miras de Gea, Carl Johan Sundberg, Myriam Peyrad.

11.20 7. **Mätning av vadmuskulaturens passiva egenskaper och dess relation till ålder och muskulär trötthet.** Ulla Svantesson, Katharina Stibrant Sunnerhagen.

11.30 8. **En kritisk analys av det vetenskapliga stödet för värdet av höghöjdsträning.** Marcus Ståhlberg, Helen Ameln, Lennart Kaijser, Carl Johan Sundberg.

11.40 9. **Postural balans under tre olika faser av menstruationscykeln.** Cecilia Fridén, Daniel Benoit, Torbjörn Bäckström, Angelica Lindén Hirschberg, Dan Ramsey, Tönu Saartok.

11.50 10. **Järnbrist och järnbristanemi hos kvinnliga elever på idrottsgymnasium.** Göran Landahl, Mats Börjesson, Stig Rödjer.

12.00 11. **Muskelstyrka/ funktion hos patienter med cystisk fibros.** Margareta Sahlberg, Ulla Svantesson, Elin Magnusson, Birgitta Strandvik.

12.10–13.00 LUNCH

13.00–14.00 12SS. Sektionssymposium: **Evidens baserad medicin. Korsbandsskador; vilka frågor är obesvarade?** Moderator: Jon Karlsson. Medverkande: Torsten Wredmark, Harald Roos.

14.00–16.00 Fria föredrag: **Traumatologi.** Moderator: Tönu Saartok.

14.00 13. **COX-2 hämmare bromsar senläkning om det ges direkt efter trauma.** Lena Virchenko, Anna Fahlgren, Per Aspenberg.

14.10 14. **CDMP-2 har en stark effekt att förbättra senläkning av en avlastad patellarsena.** Lena Virchenko, Anna Fahlgren, Per Aspenberg.

14.20 15. **Menishektomi leder till ökad benmodellering och brosknedbrytning inom tre veckor.** Anna Fahlgren, Karola Messner, Per Aspenberg.

14.30 16. **Utförsåkningsskador Åre 1998–99 respektive 2002–03.** Nils Westlin, Alf Lerner, Björn Hansson, Jan Karlsson.

14.40 17. **Population at risk och skador under utförsåkning i Åre.** Nils Westlin, Alf Lerner, Tommy Andersson, Björn Hansson, Jan Karlsson.

14.50 18. **Ökar idrottsaktivitet risken för knäledsartros?** Nils Thelin, Sara Holmberg, Anders Thelin.

15.00 19. **Patienter med en god funktion i knäleden efter en främre korsbandsskada har stor anterior translation vid gång.** Joanna Kvist.

15.10 20. **Tio års uppföljning efter korsbandsskada avseende muskelstyrka och hoppförmåga.** Ulla Svantesson, Hans Granhed, Birgitta Nyberg, Kerstin Peterson, Christian Piros.

15.20 21. **Utvecklandet av ett nytt instrument för att mäta tilltro till förmåga vid knäbesvär.** Pia Thomee, Mats Börjesson, Bengt Eriksson, Jon Karlsson, Roland Thomee, Peter Währborg.

15.30 22. **Sit-ups och armhävningar. Reliabilitet och referensvärden.** Sofia Ryman, Ellen Bersås, Elin Magnusson, Margareta Sahlberg, Ulla Svantesson.

15.40 23. **Reliabilitetsstudie av hoppförmåga på kraftplatta.** Cecilia Elam Edwén, Per Asgaard, Allan Kakko, Peter Magnusson, Ulla Svantesson.

15.50 24. **Hälsanens belastning under rehabiliterativ ortosanvändning.** Åsa Ryberg, Anton Arndt, Paavo Komi, Tomas Movin.

16.00 25. **Repetitionsmaximum vid stående enbensknäböj och sittande knäextension – bedömning av reliabilitet.** Sofie Tagesson, Joanna Kvist.

16.10–16.30 FIKA

16.30–18.00 26SS. Sektionssymposium: **Ansträngningsutlöst astma – hur skall vi agera?** Moderatorer: Bo Berglund, Mats Börjesson. Medverkande: Berglund, Börjesson, Kjell Larsson.

Infektionssjukdomar

sid 187

Tisdagen den 25 november

Huddinge Universitetssjukhus sal B64.

12.30–18.00 UNGT FORUM om Led- och Skelettinfektioner med föreläsning av Bertil Christensson. Information från Infektionsläkarföreningen av Jonas Bonnedahl.

Onsdagen den 26 november

HALL B, 107–139

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 10.15–11.15. Poster-session arrangeras i sal A9 11.15–12.15 med diskussion av ett urval av posters.

1P. Tuberculosis incidence in Russian detention prisons. Tatiana Lobatcheva, Johan Geisecke. (107)

2P. Vart femte barn i årskurs 6 i Uppsala kommun bedöms tillhöra riskgrupp för tuberkulos. Lemm Proos, Bodil Ardung, smittskyddssköterska, Staffan Sylvan. (108)

3P. Tarminfektion associerad till Aerogonas spp och Plesiomonas shigelloides. Marcus Nilsson, med stud, Maj-Britt Olofsson, BMA, Johan Rosenberg, med stud, Bo Svenungsson. (109)

4P. Giardiasis in León, Nicaragua: prevalence of the parasite and protection against infection in infants from endemic area. Aleyda Téllez, mikrobiolog, Ewert Linder, Margarita Paniagua, mikrobiolog, Jadwiga Winiecka-Krusnell, mikrobiolog. (110)

5P. Lactobacillus plantarum 299v för behandling av recediverande Clostridium difficile-associerad diarré (CDAD): en dubbel-blind, placebo-kontrollerad studie. Marlene Wullt, Inga Odenholt. (111)

6P. Rektala kväveoxid (NO) nivåer hos patienter med gastroenterit. Anders Enocksson, Jon Lundberg, Anna Norrby, Bo Svenungsson, Eddie Weitzberg. (112)

7P. Små barn kraftigt överrepresenterade bland svenska yersinia-fall. Fedra Amorim, med kand, Yvonne Andersson, epidemiolog, Johan Giesecke. (113)

8P. Nosokomiala utbrott med ESBL-producerande Escherichia coli i södra Stockholm. Hong Fang, Göran Hedin, Emma Lindbäck, Christina Lundberg, Åsa Rosenberg, sjuksköterska Johan Struwe. (114)

9P. Effekten av bärar-avstängning på spridningen av resistent pneumokocker på daghem. Liselotte Högberg, epidemiolog MPH, Karl Ekdahl, Hans Fredlund, Patricia Geli, statistiker, Birgitta Henriques Normark, Martin Laurell Eva Melander, Håkan Ringberg, Karin Stenqvist, Christina Åhrén. (115)

10P. Projekt SMITTFRITT delrapport. Erik Torell, Otto Cars, Britt-Marie Eriksson, Per Hartvig, Elisabeth Löwdin, Elisabet Nielsen, doktorand, Ulrika Ransjö, Inger Twerin, koordinator. (116)

11P. Antibiotika-användningen inom slutenvården i Jönköpings län 1995-2001 – en ”ögonblicksbild”. Ann-Margreth Olinder-Nielsen, Jonatan Dahlkvist, apotekarstud, Anne Hiselius, apotekare. (117)

12P. Uppföljning av antibiotikabehandling på Huddinge Universitetssjukhus efter införande av ett infektionskontrollprogram. Johan Struwe, Åsa Lagergren, sjuksköterska. (118)

13P. MRSA i Sverige 2001-2002: epidemiologin skiljer sig mellan olika delar av landet. Mikael Stenhem, Karl Ekdahl, Sara Haeggman, Leif Larsson, Barbro Olsson-Liljequist, Håkan Ringberg, Åke Örtqvist. (119)

14P. MapApp – Statistik om anmälningspliktiga sjukdomar ”at your fingertips”. Per Rolfhamre. (120)

15P. Ofullständig miljöundersökning bidrar till att nya fall av tuberkulos uppstår. Boris Kan, Jan Bellbrant, sjukskötare, Rutger Bennet, Ingela Berggren-Palme, Judith Bruchfeld, Mats Kalin, Madeleine Lindahl, Britt Noreen, sjuksköterska, Victoria Romanus, Olle Widström, Ingela Berggren Palme. (121)

16P. Molekylärepidemiologisk typning bör göras på samtliga tbc-isolat. Bodil Ardung, smittskyddssköterska, Gunnar Boman, Chrystianthou Erja, Björn Petrini, Staffan Sylvan. (122)

17P. Empirisk antibiotikabehandling vid sepsis. Träffsäkerhet i antibiotikaval i relation till blododlingsfynd och behandlingsresultat. Helena Sundvall, med kand, Bengt Gårdlund, Anders Thalme, Katarina Westling. (123)

18P. Fysiologiska effekter av hepatocyte growth factor (HGF) på kroniska bensår, en dubbelblind placebo-kontrollerad studie. Nayeri Fariba, Bernt Boryd, Pia Forsberg, Claes Söderström. (124)

19P. En studie av stabiliteten av hepatocyte growth factor (HGF) i faecesprov. Nayeri Fariba, Sven Almer, Ingela Nilsson, kemist. (125)

20P. Det konjungerade pneumokockvaccinet är immunogent när det administreras vid 3,5 och 12 månaders ålder. Lennart Nilsson, Karin Eriksson, Helena Käyhty, Mikael Sörberg, Heidi Åhman. (126)

21P. Fine’s score är fine, men kanske inte helt optimal. Carl Spindler, Åke Örtqvist. (127)

22P. Tidig start av tularemiutbrottet 2003. Pasi Penttinen, Malin Arneborn, Johan Giesecke, Anders Tegnell. (128)

23P. Oralt doxycyklin jämfört med intravenöst ceftriaxon vid neuroborrelios. Rebecca Borg, Leif Dotevall, Lars Hagberg, Franc Strie. (129)

24P. Ytreceptoruttryck på neutrofiler vid okomplicerad influensa och influensapneumoni. Karlis Pauksen, Lena Douhan-Håkansson, Gustaf Fjaertoft, Per Venge. (130)

25P. CMV-reakivering efter transplantation: Betydelse av CMV-specifika T-hjälparceller. Anna Karin Lidehäll, doktorand, Kerstin Claesson, Britt-Marie Eriksson, Olle Korsgren, Fredrik Sund, Thomas Tötterman. (131)

26P. Sjukdomspanorama vid positiv EBV-PCR hos stamcellstransplanterade patienter. Amelie Kinch, Kerstin Falk, mikrobiolog, Annika Linde, Karlis Pauksens, Gunnar Öberg. (132)

27P. Kostnadseffektiv terapi för kronisk hepatitis C orsakad av genotyp 2 och 3. Ola Weiland, Karin Frisell, MK, Anna Hollander, sjuksköterska, Staffan Sandell. (133)

28P. Peg-IFN alfa 2a + ribavirin behandling för hepatit C återfall efter levertransplantation. Per-Erik Klasa, med kand, Ola Weiland. (134)

29P. Hepatit C – genotyper och smittvägar. Tom Ingvarsson, Staffan Banke, Bo Settergren. (135)

30P. Tre av fyra patienter coinfekterade med hiv-hepatit C har kontraindikationer för hepatit C behandling. Mats Christiansen, forskssk, univ.adj, Olle Karlström, Stefan Lindbäck. (136)

31P. HIV/hepatit-prevention bland narkotikamissbrukare i Uppsala län. Gunilla Ohlén, smittskyddssköterska, Bodil Ardung, smittskyddssköterska, Åsa Carlsson, enhetschef, Estrid Frilund Persson, sjuksköterska, Margareta Lhådö, barnmorska, Thomas Linglöv, Eva Lundell, sjuksköterska, Birgitta Nytell, programinspektör, Kenneth Olsson, samordnare, Viveka Wagneklev, sjuksköterska. (137)

32P. Antiretroviral resistens hos behandlingsnaiva HIV-positiva patienter i Västra Götalandsregionen. Nicklas Arvidsson, Ing-Marie Bergbrant, Christer Franzén, Magnus Gisslén, Lars Hagberg, Bo Svennerholm, Christer Säll, Sven Öberg. (138)

33P. Går det att bli ännu bättre? Pernilla Darlington, med stud, Marja Ahlqvist, undersköterska, Margit Halvarsson, forskningssjuksköterska, Pehr-Olov Pehrson. (139)

SAL A 5

08.30-10.00 Fria föredrag. Moderator: Martin Wahl.

08.30 34. Cryptosporidios-erfarenheter från ett bassängassocierat

utbrott. Mona Insulander, sjuksköterska, Marianne Lebbad, BMA, Per-Arne Parment, Thor Axel Stenström, Bo Svenungsson.

08.45 35. Bestämning av hepatocyte growth factor (HGF) är en pålitlig metod för utvärdering av behandling av pneumoni inom första dygnet. Abednazari Hossein, Pia Forsberg, Fariba Nayeri, Claes Söderström.

09.00 36. Snabbtest för pneumokockantigen i urin – klinisk nytta i pneumonidiagnostiken? Kristoffer Strålin, Hans Holmberg, Margit S Kaltoft, Helle B Konradsen, Per Olcén.

09.15 37. Sjunkande vaccinationstäckning – eller bara uppskjuten vaccination? Eva Dannetun, sjuksköterska, Johan Giesecke, Göran Hermansson, Anna Törner, statistiker.

09.30 38. Minskande vaccinationstäckning – risk för mässlingsutbrott? Tommi Asikainen, statistiker, Johan Giesecke, Åke Svensson.

09.45 39. Patienter med samtidig HIV- och AIDS-diagnos. 1996-2002. Johanna Brännström, Malin Arneborn, epidemiolog, Anders Blaxhult, Johan Giesecke, Börje Åkerlund.

SAL A 9

11.15-12.15 Postersession

Diskussion av utvalda posters. Moderatorer: Åsa Hallgärde, Erik Sandholm.

SAL A 9

13.15-14.15 40F. Justus Ström föreläsning: Nya (?) krav på läkare- utmaningar för utbildningen. Pia Forsberg.

SAL A 2

14.30-16.00 Symposium: Akuta bakteriella infektioner hos äldre. Moderator: Bo-Eric Malmvall. Se SY 12.

SAL A 9

16.30-18.00 Symposium: Vaccination av äldre – när, vad, hur, och varför? Moderator: Åke Örtqvist. Se SY 14.

SAL K 21

18.00-18.30 Smörgås och öl/vatten.

SAL K 21

18.30-19.30 Infektionsläkarföreningens årsmöte.

Torsdagen den 27 november

SAL A 8

08.30-10.00 Symposium: Vinterkräksjuka. Moderator: Marianne Jertborn. Se SY 22.

SAL A 8

10.30-12.00 Symposium: Ny mikrobiologisk diagnostik – vad är det? Moderator: Benita Zweigberg Wirgart. Se SY 25.

SAL C 2/3

12.30-14.00 Symposium: Tuberkulos globalt och nationellt-ska vår beredskap ökas? Moderator: Inger Julander. Se SY 28.

SAL C 2/3

14.30-15.30 Elias Bengtsson föreläsning: Om fattigdom och hälsa. Hans Rosling. Se sektionen för tropikmedicin.

SAL K 1

16.30-18.00 Symposium: Hälsoeffekter av probiotika – Vilka förebyggande och terapeutiska effekter är dokumenterade? Moderator: Nils-Georg Asp. Se SY 31.

Fredagen den 28 november

SAL A 6

08.30-10.00 41SS. Sektionssymposium: Är den antivirala smekmånaden över? Moderator: Anders Sönnernborg.

Introduktion, bakgrund och översikt över antivirala medel. Anders Sönerborg.

Problem med följsamhet och biverkningar. Leo Flamholz.

Resistensutveckling (hepatit, herpesvirus, HIV, influensa). Bo Svennerholm.

Persistens/latens av virus. Kontroll/elimination medelst terapeutiska vacciner och immunmodulatorer. Britta Wahren. Arrangerat tillsammans med sektionen för medicinsk mikrobiologi.

SAL A 6

10.30–12.00 Symposium: SARS – En ny epidemis födelse. *Moderator:* Karl Ekdahl. Se SY 43.

Internmedicin

sid 196

Onsdagen den 26 november

SAL A 4

08.30–10.00 Symposium. **Terapeutisk hypotermi efter hjärtstopp – den felande länken.** *Moderator:* Hans Friberg. Se SY 5.

HALL B, 83–105

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sin poster kl 09.00–10.00. Rundvandring med presentation av vardera poster sker 15.00–17.30. *Moderatorer:* Göran Berglund, Peter Svensson.

1P. Misstanke om lungemboli med låg klinisk sannolikhet och negativt d-dimer kräver ej vidare utredning. Tomas Jonson, Henry Eriksson. (83)

2P. Uppföljning av patienter med misstänkt djup ventrombos men utan påvisad trombos. Linda Kullander, Henry Eriksson. (84)

3P. Ett standardiserat omvårdnadsprogram vid lungemboli. Lena Helgesson, Henry Eriksson. (85)

4P. Warankontrollen – skillnad mellan vårdcentral och antikoagulantia-mottagning? Kjell-Åke Jönsson, Sara Lindahl. (86)

5P. Randomiserad placebokontrollerad studie av dalteparin som profylax mot VTE hos 3706 akut sjuka medicinpatienter. Carl Gustav Olsson, Alexander T Cohen, Amiram Eldor, Samuel Z Goldhaber, Alain Leizorovicz, Alexander GG Turpie, Paul T Vaitkus. (87)

6P. Hög förekomst av behandlingsbara medicinska riskfaktorer för kärlsjukdom vid kritisk extremitetsischemi. Jamal Barani, Anders Gottsäter, Bengt Lindblad, Ingrid Mattiasson. (88)

7P. Bestående blodtryckssänkning efter endovaskulär behandling av njurartärstenos. Alaa Alhadad, Anders Gottsäter, Krasnodar Ivancev, Bengt Lindblad, Ingrid Mattiasson. (89)

8P. Låg födelsvikt i kombination med hög viktuppgång under uppväxten ökar risken för metabolt syndrom i sen medelålder. Björn Fagerberg, Lisa Bondjers, Peter Nilsson. (90)

9P. Intima-mediatjocklek vid typ 2 diabetes och nedsatt glukostolerans jämfört med friska individer: En metaanalys av 19 kontrollerade studier. Gerhard Brohall, Björn Fagerberg. (91)

10P. Von Willebrand faktor som riskmarkör vid hemorragisk stroke. Lars Johansson, Jan-Håkan Jansson, Birgitta Stegmayr, Torbjörn K Nilsson, Göran Hallmans, Kurt Boman. (92)

11P. Förbättrad ADL-för många efter vård på stroke-enhet. Resultat från det Riks-Stroke, det nationella kvalitetsregistret för strokevård. Birgitta Stegmayr, Kjell Asplund, Eva-Lotta Glader, Kerstin Hulter Åsberg, Bo Norrving, Andreas Terént, PO Wester. (93)

12P. Nedstämdhet och användning av antidepressiva preparat efter slaganfall. En riktstäckande studie. Marie Eriksson, Kjell Asplund, Eva-Lotta Glader, Bo Norrving, Kerstin Hulter-Åsberg, Birgitta Stegmayr, Andreas Terént, PO Wester. (94)

13P. Diabetes kan öka risken för primär levercellscancer. Sven Wallerstedt, Göran Hansson, Jerzy Kaczynski. (95)

14P. Förenklad diagnostik av gastropares. Gassan Darwiche, Lars-Olof Almér, Ola Björgell. (96)

15P. Vid digoxin behandling bör njurfunktionen kontrolleras med cystatin C. Pär Hallberg, Håkan Melhus, Lars-Olof Hansson, Anders Larsson. (97)

16P. Antibiotikaförskrivningen till akutinlagda patienter på medi-

cinkliniken Sahlgrenska SS/SU. Payam Yazarloo, Leif Dotevall, Irshad Mangal, Thord Rosén. (98)

17P. På vilka grunder sker ut och insättning av selektiva COX-2-hämmare på akutkliniken UMAS? Oskar Angenete, Martin Ståby, Agneta Björck Linné, Hans Liedholm, Peter Jerntorp. (99)

18P. Plavixordinationer på en Akutklinik. Katarina Lockman, Agneta Björck Linné, Peter Jerntorp, Hans Liedholm. (100)

19P. Normaliserad insulinkänslighet och förbättrade kardiovaskulära riskfaktorer hos typ 2 diabetiker efter träning i grupp à la ”Friskis & Svette” tre gånger per vecka i 12 veckor. Marie Degerblad, Peter Båvenholm, Suad Efendic, Jeanette Kuhl, Anna Jordevik, Agneta Ståhle. (101)

20P. Sluta röka på sjukhus- effekt av olika stödformer. Agneta Hjalmarson, Göran Boethius. (102)

21P. Rapid Emegency Medicine Score: Ett nytt prognostiskt verktyg för att predicera sjukhusmortalitet på akutmottagningen hos intermedicinska patienter. Thomas Olsson, Lars Lind, Andreas Terént. (103)

22P. Modell för att utvärdera effekten av elektroniska läkemedelstjänster. Susanne Sjövik, Eva Andersén-Karlsson, Thomas Arnhjort, Pia Bastholm, Marie Eliasson, Lars L Gustavsson, Lennart Jacobsson, Mats Nilsson, Urban Rosenqvist, Eva Tillman. (104)

23P. ”Mer hälsa för pengarna” – ett förbättringsprogram vid Rikshospitalet i Oslo. Margareta Eriksson, Kevin Mani, Joachim Werr, Marit P Vaagen. (105)

SAL K 1

13.30–14.30 Gästföreläsning: **Genetics and aging – research and perspectives in longevity. Lessons from studies of centenarians.** Professor Claudio Franceschi, Univ Bologna, Italien. Se sektionen för medicinsk genetik.

SAL A 6

16.30–18.00 Symposium. **Diabetes hos äldre – en utmaning för vården.** *Moderator:* Eva Toft. Se SY 18.

SAL K 11

16.30–18.00 Sektionssymposium. **Mycket gammal med många läkemedel – nya vägar till god kvalitet.** *Moderator:* Kerstin Hulter Åsberg. *Medverkande:* Johan Fastbom, Cecilia Bernsten, Håkan Melhus, Nils Feltelius. Se sektionen för läkemedelslära.

Torsdagen den 27 november

SAL A 6

08.30–10.00 Symposium: **Förmaksflimmer – vad skall vi behandla och hur ska vi göra det?** *Moderatorer:* Nils Edvardsson, Mårten Rosenqvist. Se SY 21.

SAL A 8

08.30–10.00 Symposium: **Vinterkräksjukan.** *Moderator:* Marianne Jertborn. Se SY 22.

SAL K 21

08.30–09.30 Sektionssymposium: **Malign mediainfarkt.** *Moderator:* Jan Malm. Se neurospecialiteter.

SAL K 1

10.30–12.00 Symposium: **Äldre multisjuka i akutsjukvården – vad kan vi lära av stroke?** *Moderator:* Kerstin Hulter Åsberg. Se SY 26.

SAL C 8

13.00–14.00 24F. Harry Boström-föreläsning: **Human obesity and insulin resistance: Lesson from experiments of nature.** Professor Stephen O’Rahilly, University of Cambridge, England.

SAL C 8

14.30–16.30 25SS. Sektionssymposium: **CRP och inflammation i relation till metabola syndromet, hyperkolesterolemi, akut kranskärlsjukdom och endotelfunktion.** *Moderator:* Björn Fagerberg.

Deltagare: Olle Wiklund, Marianne Hartford, Lars Lind. Arrangeras i samarbete med Svensk förening för medicinsk angiologi.

SAL A 3

16.30-18.00 Symposium: **Tidigt biologiskt åldrande – genetiska, epidemiologiska och kliniska aspekter.** *Moderator:* Peter Nilsson. Se SY 29.

Kirurgi

sid 202

Onsdagen den 26 november

SAL A 3

08.30-10.00 Sektionssymposium: **Nya behandlingsmöjligheter med innovativ strålterapi.** *Moderator:* Rolf Lewensohn. Se sektionen för onkologi.

SAL B 4

08.30-09.40 Sektionssymposium: **Handläggning av dyspepsi-patienter – vågar vi ta ställning?** *Moderator:* Henrik Sjövall.
När vågar vi säga att det inte är cancer? Olle Nyrén.
Refluxdiagnostik – anamnes, skopi eller ”provbehandling”? Folke Johansson.
Helicobacterdiagnostik – löser eller skapar det problem? Lars Agréus, Åsa Ljungh. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL B 4

09.50-10.50 Sektionssymposium: **Screening av colorectal cancer – för eller emot?** *Moderator:* Gudrun Lindmark. *Debattörer:* Hans Brevinge, Lars Pålman. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL A 3

11.00-12.00 Gästföreläsning: **Waldenström-föreläsning: New aspects of liver surgery in colorectal cancer.** Henri Bismuth. Se sektionen för onkologi.

SAL C 4

13.00-14.00 Gästföreläsning: **Analyses of human disease with functional genomics.** Professor Mathias Uhlén, KTH. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL A 6

14.30-16.00 Symposium: **Gammal och gastrointestinal cancer.** *Moderatorer:* Christer Staël von Holstein/Jörgen Rutegård. Se SY 10.

SAL A 2

16.30-18.00 Symposium: **Går manutrition att behandla?** *Moderator:* Sölve Elmståhl. Se SY 13.

Torsdagen den 27 november

SAL A 2

08.30-10.00 Symposium: **För gammal för adjuvant cytostatika.** *Moderator:* Bengt Gustavsson. Se SY 24.

SAL C 2/3

10.30-12.00 Symposium: **Äldre och trauma.** *Moderator:* Olle Svensson. Se SY 27.

SAL C 8

11.00-12.00 Bengt Ihre-föreläsning: **Prevention and treatment of bleeding from oesophageal varices.** Professor Andrew K Burroughs, Royal Free Hospital, London. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL K 1

14.30-16.00 1F. Schubert-symposium: **Quality aspects of colorectal cancer surgery.** Professor Karl Heinz Link, Wiesbaden, Tyskland. *Moderator:* Bengt Gustavsson.

SAL A 4

14.45-16.15 Sektionssymposium: **Den transplanterade patienten – mellan Scylla och Carybdis.** *Moderatorer:* Annika Östman-Wernersson/Birger Christensson. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL A 4

16.30-18.00 Symposium: **Gammal och akut kirurgiskt sjuk.** *Moderatorer:* Ulf Gunnarsson/Annika Braman-Eriksson. Se SY 30.

Fredagen den 28 november

SAL K 1

08.30-10.00 Symposium: **Bröstcancer hos den äldre kvinnan.** *Moderator:* Stig B Holmberg. Se SY 33.

SAL C 7

10.30-12.00 2SS. Sektionssymposium: **Analfissur och hemorrojder – differentialdiagnostik och moderna behandlingsprinciper.** *Moderator:* Bengt Sandhammar.

Klinisk fysiologi

sid 202

Torsdagen den 27 november

SAL K 15

08.30-10.45 Program gemensamt med nuklearmedicin.

08.30-09.00 Fria föredrag (nuklearmedicin). *Moderator:* Annika Michanek.

Terapikontroll med DXA. Sjukhusfysiker Berndt Söderborg, Gunnar Kallner, Hans Ringertz.

Värdet av gammakamera-PET hos patienter med huvud-hals cancer (nuklearmedicin). Margareta Bjärnhall, Göran Granerus, sjukhusfysiker Agnetha Gustafsson, Lena Norberg-Spaak.

09.15-10.45 Sektionssymposium (nuklearmedicin): **PET och CT inom onkologi.** *Moderator:* Katrine Riklund Åhlström.

PET och radiologi – för onkologins bästa. Anders Sundin.

Behandlingsmonitorering av tumörsjukdomar med PET. Eva Brun.
PET-undersökningens roll i preoperativ utredning av recidiverande colorektal cancer. Wilhelm Graf.

SAL B 3

10.30-12.00 1SS. Sektionssymposium: **Äter vi ihjäl oss?** *Moderator:* Peter Friberg. *Deltagare:* Åke Bruce, Charlotte Erlanson-Albertsson, Annika Jansson, Staffan Lindeberg. Arrangeras gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, diabetologi och pediatrik.

SAL B 3

13.00-14.00 2F. Torigny Sjöstrand-föreläsning: **Diabetes – vår tids epidemi!** Harriet Wallberg-Henriksson.

SAL B 3

14.15-15.45 3SS. Sektionssymposium: **Vad är signifikant stenosis?** *Moderator:* Rolf Nordlander. *Deltagare:* Håkan Arheden, Lars Grip, Istvan Herzfeld, Torbjörn Ivert. Arrangeras gemensamt med sektionerna för cardiologi och thoraxkirurgi.

SAL B 3

16.00-17.30 4SS. Sektionssymposium: **Svenskt Nätverk för Kardiovaskulär MR (SKMR). Tema: Vänsterkammarmfunktion.** *Moderatorer:* Håkan Arheden, Matts Karlsson.

Fredagen den 28 november

SAL K 12

08.15-10.00 Fria föredrag. *Moderator:* Lennart Jorfeldt.

5. Medelhavsinspirerad kost och kärlfunktion hos friska försökspersoner. Anneli Ambring, Mette Axelsen, Samar Basu, Peter Friberg, Mats Johansson, Magdalena Laffrenzen, Marja-Riitta Taskinen.
6. Förändrat pulssvar och ventilation hos obesa barn vid maximalt arbete. Frida Dangardt, Jenny Framme, Peter Friberg, Åke Johansson, Staffan Mårild.
7. En ultraljudsstudie av atheroscleros i halskärl och flödesförhållanden i vertebralisartärer. Staffan Hallerstam, Karin Lillthors, Anna Michanek, Stefan Rosfors, Isabella Themelis.
8. Hög sensitivitet vid diagnostik av asymtomatisk djup ventrombos med ultraljud. Stefan Rosfors, Edin deBrí, Anders Elvin, Lasse Lapidus, Anders Noren, Sari Ponzer.
9. Gräv där du står! Sammanställning av information i medicinska utlåtanden genom datalingsvistisk metodik. Anders Thurin, Emma Thunström, Åsa Holmlund, Henrik Holmqvist, Torbjörn Lager.
10. Venös ocklusionspletysmografi – vad är det vi mäter? Lennart Jorfeldt, Torbjörn Vedung, Elisabeth Forsström, Jan Henriksson.

SAL K 12

- 10.15-12.15 Fria föredrag. Moderator: Eva Nylander.
11. Infarktstorlek mätt med myokardscintigrafi och magnetisk resonanstomografi; akuta och kroniska hjärtinfarkter. Erik Hedström, Håkan Arheden, John Palmer, Martin Ugander.
12. Kvantifiering av akut hjärtinfarkt med magnetresonanstomografi och EKG: En jämförande studie. Henrik Engblom, Håkan Arheden, Erik Hedström, Galen Wagner.
13. Sambandet mellan förhöjt fyllnadstryck i vänster kammare och tryck i lilla kretsloppet. Cecilia Wallentin Guron, Odd Bech-Hanssen, Kenneth Caidahl, Marianne Hartford, Johan Herlitz, Annika Rosengren, Dag Thelle.
14. Hjärtat har bevarat kontraktion och kontraktilitet vid maximalt arbete under hypoxi andning. Britta Lind, Lars-Åke Brodin, Lennart Kaijser.
15. En jämförelse mellan hjärtats anatomiska och elektriska axel hos hjärtfriska individer studerat med magnetresonanstomografi och 12-avlednings EKG. Henrik Engblom, Håkan Arheden, John Foster, Bjoern Groenning, Thomas Martin, Galen Wagner.
16. Funktionsförbättring i vänster kammare 1 och 6 månader efter kranskärlskirurgi: interaktioner mellan perfusion i vila och stress mätt med SPECT respektive infarkt mätt med kontrastförstärkt MR. Martin Ugander, Håkan Arheden, Peter Cain, Per Johnsson, John Palmer.
17. Fysiologiska variationen av vänsterkammarens massa (LVM) och dimensioner (LVD) hos friska människor. En prospektiv studie med MR av 102 patienter. Peter Cain, Ragnhild Ahl, Åse Allansdotter-Johnsson, Håkan Arheden, Erik Hedström, Peter Friberg, Staffan Mårild.
18. Kombinerad rygg- och buklägesundersökning vid myokardscintigrafi, effektiv attenueringskorrektion? Bo Hedén, Håkan Arheden, Marcus Carlsson.

HALL B, 155-159

- 09.00-16.00 Posterutställning
Posterutställarna närvarande vid sina posters 12.00-13.00.
- 19P. Longitudinal left ventricular funktion at rest and during upright exercise with and without beta-blockad. Jenny Langanger, Thomas Gustafsson, Patrik Sundblad, Miguel Quintana. (155)
- 20P. Mervärdet av myokardscintigrafi hos patienter med inkonklusivt arbetsprov. Henrietta Ståhlbrandt, Ola Thorsson, Sven Valind. (156)
- 21P. Två sätt att bestämma hjärtats långaxel i tre ortogonala plan med hjälp av magnetresonanstomografi. Henrik Engblom, Håkan Arheden, Erik Hedström, John Palmer. (157)
- 22P. Angiotensin II accelererar utbredningen av ateroskleros oberoende av typ 2 receptorn. Maria Johansson, Göran Bergström, Sharyn Fitzgerald, Li-ming Gan, Anna Wickman. (158)
- 23P. Study of local atherosclerosis-related hemodynamic changes in apoe-/- mice using highresolution echocardiography. Johannes Wikström, Göran Bergström, Li-ming Gan, Ulrika Hägg-Samuels, Maria Johansson, Anna Wickman. (159)

Klinisk immunologi sid 207

Onsdagen den 26 november

SAL K 1

- 13.30-14.30 Gästföreläsning: Genetics and aging. Professor Claudio Franceschi, University of Bologna, Italien. Se sektionen för medicinsk genetik.

Torsdagen den 27 november

SAL B 4

- 08.30-10.00 1SS. Sektionssymposium: Transplantation som behandling. Moderator: Erna Möller.
- 08.30-08.40 Introduktion. Erna Möller.
- 08.40-09.00 Immunologisk utredning vid BM/stamcellstransplantation och organtransplantation. Mats Bengtsson.
- 09.05-09.25 Transplantation som behandling av autoimmunsjukdom; Allo-/ xenotransplantation av insulinproducerande öar vid diabetes. Olle Korsgren.
- 09.30-09.50 Infektioner hos transplanterade patienter: infektioner som överförs vid transplantationen eller uppkommer hos patienten. Per Ljungman.
- 09.55-10.00 Avslutande kommentar. Erna Möller.

SAL B 4

- 10.15-11.30 Årsmöte. Sektionen för Klinisk Immunologi.

Klinisk kemi sid 207

Torsdagen den 27 november

HALL B, 203-235

- 09.00-18.00 Posterutställning
- 10.15-11.30 Postersession. Posterutställarna närvarande från kl. 9.15. Moderatorer: Per Simonsson, Lena Norlund, Per Bjellerup.
- 1P. Ny metod för detektion av oligoklonala band i cerebrospinalvätska med Hydrasys. Anders Larsson, Olle Danielsson, Lars-Olof Hansson. (203)
- 2P. Kapillärelektrofores: En metod för monitorering av plasmaferes-behandlingar. Anders Larsson, Karin Schneider, Lars-Olof Hansson, Folke Knutson. (204)
- 3P. Jämförelse mellan plasmaprotein undersökning utförd med kapillärelektroforetisk och agaroselektroforetisk teknik. Anders Larsson, Olle Danielsson, Lars-Olof Hansson. (205)
- 4P. Bestämning av albumin i cerebrospinalvätska med användning av hemocue® Urine Albumin. Gunnar Skude. (206)
- 5P. Hög frekvens av tyreoidaeperoxidasantikroppar vid TSH-mätning – reflextest motiverat? Sara Skarell Sjukhuskemist, Anita Gruvfors BMA, Ann-Britt Gustafsson BMA, Jan Svensson. (207)
- 6P. Finnålsbiopsi av tyreoida. Ett komplement vid utredning av tyreoidit. Leif Östlund, P-O Sandberg, Hans Wallinder. (208)
- 7P. Genotypning av laktosintolerans. Peter Ridefelt, Lena Douhan Håkansson. (209)
- 8P. "Steroidmönster" – för diagnostik av sjukdomar i steroidproducerande/metaboliserande organ. Magnus Axelsson. (210)
- 9P. Hb Tacoma kan vara förbisedd orsak till falskt lågt HbA1c. Johan Eskils Sjukhuskemist, Britta Landin, Rai Dilip Med. Dr., Anna Yu, Eli Zahou. (211)
- 10P. Hemocue Plasma/Low Hb för akut analys av plasma hemoglobin. Anders Larsson, Anna Nyblad BMA. (212)
- 11P. En hållbarhetsstudie för HbA1c med viapost gjord under 3 månader. Jaak Eintrei Sjukhuskemist, Inger Dahl BMA, Elsie Lindholm BMA, Jan Svensson. (213)
- 12P. Hur skall vi bedöma utfallet av mer än en kontroll i en mätserie? Anders Kallner, Britt-Marie Wahlander Kvalitetsansvarig. (214)
- 13P. Verifiering av mätprocedurer efter införandet av EU IVD Direktiv. Anders Kallner. (215)
- 14P. Kan vi eliminera 'flytande kontroller' och traditionell extern

kvalitetssäkring för instrument som använder reagenskassetter? Anders Kallner, Margareta Karlsson Kvalitetsansvarig. (216)

15P. Harmonisering av mätresultat. Anders Kallner, Tom Pettersson Fil. Dr., Torgny Groth Docent. (217)

16P. Evaluering av patientnära analysinstrumentet Piccolo för rutinbiokemi parametrar utförd med förenklad "split sample" metodik baserad på två prover. Tom Pettersson Fil. Dr., Yvonne Sköldin BMA, Christina Alf-Borszeki BMA, Margaretha Fornelius Kemist, Mats Bergström, Lars Lundgren, Anders Kallner. (218)

17P. Utvärdering av målintervall och aktuellt INR hos patienter vid en AVK-mottagning. Kim Ekblom, Tage Strand, Bo Carlberg, Johan Hultdin. (219)

18P. Utvärdering av ny immunturbidimetrisk metod (liatest antitrombin III) för mätning av antitrombin antigen och dess användning i diagnostik av förvärvad antitrombin brist. Jovan Antovic, Johana Ungerstedt, Birgit Karlman Ingenjör, Margareta Blombäck. (220)

19P. Är resultat av olika fibrinogenmätningar överförbara? Nils Egberg, Anders Kallner, Anna Yu, Rumjana Merzoug-Djilali Kemist, Inger Blomberg Instruktionsköterska, Gun Jörneskog, Margareta Blombäck. (221)

20P. Pre-pre analytiska faktorer att ta hänsyn till vid hemostasundersökningar. En litteraturgenomgång och slutsatser. Margareta Blombäck. (222)

21P. Referensvärden (hemostas) hos gravida – ett problem som måste beaktas. Margareta Blombäck, Katarina Bremme. (223)

22P. The effect of IL-5 priming on the stimulation-induced phosphorylation of proteins in blood eosinophils. Charlotte Woschnagg PhD, Rodolfo Garcia PhD, Per Venge. (224)

23P. The cytotoxic activity of native eosinophil cationic protein (ECP) and two variants of recombinant ECP. Agneta Trulsson Dr. Med. Sci., Lena Moberg Laboratorieingenjör, Rolf Larsson, Per Venge. (225)

24P. Analys av inversionsmutation i intron 1 i koagulationsfaktor VIII genen hos patienter med svår hemofili A. Helen Svensson BMA, Anna Karlsson PhD, Sam Schulman, Björn Wiman. (226)

25P. Plasmakoncentrationen av tpa/PAI-1 komplex predicerar insjuknandet i hjärtinfarkt. Björn Wiman, Arvid Nordenhem, Karin Leander Fil. Mag., Johan Hallqvist, Margareta Sten-Linder, Ulf deFaire. (227)

26P. Modifikation av en flödesmätningsskema för att bestämma fibrin gelens permeabilitet och dess applikation i kliniken. Shu He. (228)

27P. Ny enkel metodik, Overall Coagulation Potential, för att monitorera tromboprolfaktisk heparin (dalteparin) behandling av gravida. Aleksandra Antovic, Katarina Bremme, Shu He. (229)

28P. Ökad och minskad hemostaspotential associerad med upprepade missfall. Margareta Blombäck, Katarina Bremme, Margareta Wramby. (230)

29P. Förhöjda nivåer av NADP i blodet hos diabetiker jämfört med friska kontroller – en studie av baslinjenivåer av adenin- och pyridinnukleotider. Jan Svensson, Gustaf Wahlberg, Claes-Göran Östenson, Ulf Adamson. (231)

30P. Cerebrala och extracerebrala oxysteroler som markörer i samband med diagnostik av neurologiska sjukdomar. Valerio Leoni, Thomas Masterman, Lars-Olof Wahlund, Ingemar Björkhem. (232)

31P. The informational value of S-Retinoic acid in characterising vitamin A status. Maria Berggren Söderlund, Peter Nilsson-Ehle. (233)

32P. Genotypning av Fcγ-receptor IIA. Lena Douhan Håkansson. (234)

33P. Ökat uttryck för FcγRI, αMβ2 integrin receptorer på monocyter och neutrofila leukocyter hos patienter med reumatoid artrit: interaktion med trombocyter. Andreia Bunescu, Peter Seideman, Rodica Lenkei, Klas Levin, Nils Egberg. (235)

HALL B, 203–235

10.15–11.30 Postersession

SAL C 7

13.15–14.15 **Vad är på gång inom SFKK?** Rapport från styrelsen med diskussion och synpunkter från medlemmarna. Därefter utdelning av pris till bästa posters. Styrelsen SFKK.

SAL C 7

14.45–16.15 **34SS. Sektionssymposium: Kalciumutredningar**

på fastare grund. Moderator: Göran Lindstedt.

SAL C 7

16.30–17.15 **Årsmöte SKKF. Styrelsen SKKF.**

Klinisk nutrition

sid 214

Torsdagen den 27 november

SAL B 1

09.00–10.45 **Fria föredrag. Moderatorer:** Tommy Cederholm, Ingvar Bosaeus.

A. Basal fysiologi och patofysiologi

09.00–09.45 **1. Ursolic acid hämmar proliferation och stimulerar apoptos i colon cancer HT29 celler.** Läkarstuderande David Andersson, Rui-Dong Duan, Jian-Jun Liu, Åke Nilsson.

09.15–09.45 **2. Rapsolja ökar utsöndringen av kolesterol och gall-syror jämfört med olivolja.** Lars Ellegård, Henrik Andersson, Ingvar Bosaeus, BMA Mitra Ravand.

09.30–09.45 **3. Bioavailability of selenium from bovine milk as assessed in subjects with ileostomy.** PhD Jun Chen, PhD Marie Drevelius, Göran Hallmans, Erik Hertervig, PhD Helena Lindmark Månsson, Åke Nilsson, Per Tidehag, Björn Åkesson.

B. Diagnostik/behandling

09.45–10.45 **4. Energi- och näringsintag hos personer med post-polio syndrom.** Dietist Karin Jonsson, Kristian Borg, Åke Bruce, Björn Ekblom, docent Brita Karlström.

10.00–10.45 **5. Förändringar i energi- och näringsintag över tid hos multisjuka äldre.** Nutritionist Eva Lammes, Gunnar Akner.

10.15–10.45 **6. Mjölkallergiskola, kostbehandling i grupp vid mjölkproteinallergi/intolerans.** Dietist Andrea Mikkelsen, docent Magnus P Borres, professor Lauren Lissner.

10.30–10.45 **7. Effekter av kosttillskott på glykemisk respons hos patienter med typ II diabetes.** Dietist Kiki Lundberg, dietist Carin Andersson, dietist Margaretha Kågström, Mona Landin-Olsson, Åke Nilsson, Björn Åkesson.

SAL B 1

11.00–12.00 **8F. Gunnar Levins Högtidsföreläsning: Fasta eller inte fasta inför kirurgi?** Olle Ljungqvist, Kirurgkliniken, Ersta sjukhus, Centre for Surgical Sciences (CFSS), Karolinska Institutet, Stockholm.

SAL B 1

13.00–14.30 **9SS. Sektionssymposium: Kostvanor hos barn. Moderator:** Elisabet Forsum. *Delta:* dietist Malin Garemo, nutritionist Christel Larsson, Torbjörn Lind, Maria Magnusson, nutritionist Azriela Marmur, Erik Poortvliet, nutritionist Catharina Tennefors.

SAL B 1

14.45–15.45 **Årsmötesförhandling.**

SAL K 1

16.30–18.00 **Symposium: Hälsoeffekter av probiotika – vilka förebyggande och terapeutiska effekter är dokumenterade?** *Moderator:* Nils-Georg Asp. Se SY 31.

Lungmedicin

sid 215

Onsdagen den 26 november

HALL B, 143–173

09.00–18.00 **Posterutställning**

Posterutställarna närvarar vid sina posters kl 14.00–15.00.

Postersession 15.00–16.00 Sal B3: Moderator: Peter Arvidsson, Lennart Hansson och Julius Klominek.

1P. Mortalitet i relation till rökning och kön – en långtidsuppföljning av Malmö Preventiva Projekt. Marie Ekberg-Aronsson, Peter Nilsson, Jan-Åke Nilsson, Kerstin Pehrsson, Claes-Göran Löfdahl. (143)

2P. Mortalitet i relation till stadium av kroniskt obstruktiv lungsjukdom hos rökare – en långtidsuppföljning av Malmö Preventiva Projekt. Marie Ekberg-Aronsson, Kerstin Pehrsson, Jan-Åke Nilsson, Claes-Göran Löfdahl, Peter Nilsson. (144)

3P. Hemoglobinvärden i relation till rökning och stadium av kroniskt obstruktiv lungsjukdom enligt GOLD i Malmö Preventiva Projekt. Marie Ekberg-Aronsson, Kerstin Pehrsson, Jan-Åke Nilsson, Claes-Göran Löfdahl, Peter Nilsson. (145)

4P. Symptom som föregår utveckling av KOL – ett 10-årsperspektiv. Ann-Christin Jonsson, Lars-Gunnar Larsson, Anne Lindberg, Bo Lundbäck, Eva Rönmark. (146)

5P. Variation i prevalens av Kroniskt Obstruktiv Lungsjukdom och proportion luftvägssymptomatiker i relation till olika spirometriska kriterier. Anne Lindberg, Ann-Christin Jonsson, Lars-Gunnar Larsson, Bo Lundbäck, Eva Rönmark. (147)

6P. 10-års kumulativ incidens av Kroniskt Obstruktiv Lungsjukdom enligt BTS och GOLD's spirometriska kriterier. Anne Lindberg, Ann-Christin Jonsson, Lars-Gunnar Larsson, Bo Lundbäck. (148)

7P. Snarkning är relaterat till kronisk bronkit, pip i bröstet och nästäppa men inte till allergi eller bronkiell hyperreaktivitet. Lars-Gunnar Larsson, Anne Lindberg, Bo Lundbäck, Eva Rönmark. (149)

8P. Vilken behandling föredrar astmapatienter? – resultat från en conjointanalys. Gunnar Johansson, Björn Ståhlberg, Göran Tornling, Göran Karlsson, Krister Fält, Fredrik Berggren. (150)

9P. Justerbar dosering av budesonide/formoterol (Symbicort) ger färre astmaexacerbationer jämfört med fast dosering av salmeterol/flutikason. Thomas Sandström, Carin Jorup, Stefan Peterson. (151)

10P. Terapiavbrott hos patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL) visar långvariga effektvinster med formoterol (Oxis Turbuhaler). Ulf Nihlén, Thomas Bengtsson, Göran Tornling, Olof Selroos. (152)

11P. Formoterol vid behov ökar livskvalitet hos KOL-patienter som har underhållsbehandling med formoterol och inhaled steroid. Ulf Nihlén, Göran Tornling, Olof Selroos. (153)

12P. Yrkesexposition och lungfibros. Torbjörn Gustafsson, Anna Dahlman-Höglund, Kenneth Nilsson, Kerstin Ström, Kjell Torén, Göran Tornling. (154)

13P. Trender hos patienter med långtids oxygenbehandling i Sverige 1987-2000. Torbjörn Gustafsson, Kerstin Ström. (155)

14P. Populationsbaserad studie av CPAP-behandling – effekter på livskvalitet, insulinresistens och compliance. Eva Lindberg, Christian Berne, Ahmed Elmasry, Jan Hedner, Christer Jansson. (156)

15P. Inhalerat vs intravenöst givet tobramycin vid behandling av exacerbation av lungsymptom vid cystisk fibros (CF) – en cross-over studie. Anne Geborek, Leif Eriksson, Lena Hjelte, Marie Johannesson, Anders Lindblad, Lena Mared, Birgitta Strandvik. (157)

16P. Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL): – Påverkan av KOL ur ett patientperspektiv. Elisabeth Ståhl, Claes-Göran Löfdahl. (158)

17P. Budesonid/formoterol (Symbicort) minskar risk för svåra exacerbationer vid KOL och speciellt efter optimerad behandling. Olof Selroos, Håkan Olsson, Stefan Peterson, Göran Tornling. (159)

18P. Lungcancer hos män och kvinnor. Skillnader mellan könen. Hirsh Koyi, Eva Brandén, Gunnar Hillerdal. (160)

19P. Nutritional status, eating habits and frequency of exacerbations, in patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease. Runa Hallin, Christer Jansson, Ulla-Kaisa Koivisto-Hursti, Eva Lindberg. (161)

20P. Sänkt syremättad i samband med metakolinprovokation, före och efter exponering i svinhus. Britt-Marie Sundblad, Alexandra Ek, Kjell Larsson. (162)

21P. Grad av emfysem predikterar BAL- (bronkoalveolärt lavage) retur hos patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Magnus Löfdahl, Kerstin Cederlund, Anders Eklund, Lennart Nathell, Magnus Sköld. (163)

22P. Clearance from small ciliated airways independent of ciliary function. Maria Lindström, Rolf Falk, Lena Hjelte, Klas Philipson, Magnus Svartengren. (164)

23P. Immunfunktion hos allergiska och friska individer vid stress.

Caroline Olgart Höglund, Jennie Axen, Anders Eklund, Johan Grunewald, Reidar Grönneberg, Cecilia Kemi, Mats Lekander, Charlotta Muller-Suur, Yvonne Smith, Pontus Stiernä. (165)

24P. Matrix metalloproteas-8 och neutrofiler i luftvägar hos rökare med och utan kronisk bronkit. Ingemar Qvarfordt, Stefan Ivanov, Gerdt Riise, Anders Lindén. (166)

25P. IL-16 protein i lymfoid vävnad hos rökare. Anders Andersson, Carina Malmhäll, Lars-Olaf Cardell, Anders Lindén. (167)

26P. Exponering för furudamm leder till ansamling av inflammatoriska celler i lungorna. Sofia Gripenbäck, Anders Eklund, Johan Grunewald, Carola Lidén, Lennart Lundgren, Lizbet Skare, Göran Tornling. (168)

27P. Röda blodkroppar minskar proliferation och ökar apoptotisk känslighet hos lungfibroblaster in vitro. Karin Fredriksson, Joachim Lundahl, Stephen I Rennard, Magnus Sköld, Helene Stridh. (169)

28P. Uppreglering av neutrofinuttryck i glattmuskelceller från humana bronker av pro-inflammatoriska och astmaassocierade cytokiner. Cecilia Kemi, Anders Eklund, Johan Grunewald, Caroline Olgart Höglund. (170)

29P. Betydelsen av endogen interleukin-17 vid tidig endotoxin-inducerad rekrytering av neutrofiler i luftvägar hos möss in vivo. Olof Prause, Anders Lindén. (171)

30P. Interleukin-17 frisätts av T-lymfocyter från muslunga vid stimulerande in vitro. Margareta Sjöstrand, Olof Prause, Anders Lindén. (172)

31P. Associering av IL-17 transkription och neutrofil aktivitet i humana luftvägar efter exponering för organiskt damm. Stefan Ivanov, Olof Prause, Per Venge, Lena Palmberg, Kjell Larsson, Anders Lindén. (173)

SAL B 3

08.30–10.00 32SS. Sektionssymposium: Idiopatisk fibroserande alveolit – ett vårdprogram. Moderator: Anders Eklund. Deltagare: Göran Elmberger, Göran Hedenstierna, Jan Olofsson, Magnus Sköld, Ulf Tylén.

SAL B 3

10.30–12.30 30 Fria föredrag: Moderator: Anne Geborek, Magnus Sköld.

10.30 33. Radiologisk gradering och klassifikation av emfysem. Kerstin Cederlund.

10.50 34. Klinisk relevans av HLA typning vid sarkoidos. Johan Grunewald, Anders Eklund, Ole Olerup.

11.10 35. Exponering av LPS uppreglerar p38 MAPK i bronkiepitellet hos människa. Ester Roos-Engstrand, Anders Blomberg, Anders Buch, Jamshid Pourazar, Thomas Sandström, Annika Wallin.

11.20 36. Samband mellan fuktskador och luftvägssymptom i nordisk population. Maria Gunnbjörnsdóttir, Dan Norbäck, Ernst Omenaas, Thórarinn Gislason, Eva Norman, Kjell Torén, Jögi Rain, Erik Juel Jensen, Christer Jansson.

11.40 37. Behandling av akuta obstruktiva besvär i ambulans. Stämmer kartan med verkligheten? Maria Rönqvist, Uno Jonsson, Lennart Nilholm.

11.50 38. Åtproblem hos patienter med KOL. Anne Marie Grönberg, Carl-Peter Engström, Sven Larsson, Lena Rossander-Hulthén, Frode Slinde.

12.10 39. Patientperspektiv vid KOL i tidigt skede: en kvalitativ studie. Mats Arne, Gunnar Boman, Staffan Jansson, Bodil Wilde-Larsson.

SAL B 3

15.00–16.00 Postersession. Moderatorer: Peter Arvidsson, Lennart Hansson, Julius Klominek

SAL C2/3

16.30–18.00 Symposium: Den åldrande lungan: lungfysiologi och lungsjukdomar hos äldre. Moderatorer: Christer Jansson, Sven Larsson. Se SY 15.

ANNONS

Torsdagen den 27 november

Sal C 2/3

12.30–14.00 Symposium: **Tuberkulos – globalt och nationellt – ska vår beredskap ökas?** Moderator: Inger Julander. Se SY 28.

Fredagen den 28 november

SAL K 11

14.30–16.00 Sektionssymposium: **Lungcancer – ett multidisciplinärt problem.**

14.30–14.55 Den thoraxkirurgiska disciplinen. Moderator: Per Jönsson.

14.55–15.20 Den lungmedicinska disciplinen. Christer Sederholm.

15.20–15.45 Den onkologiska disciplinen. Claes Mercke.

15.45–16.00 Diskussion.

Se sektionen för thoraxkirurgi.

Läkemedelslära

sid 224

Onsdagen den 26 november

HALL B, 1–11

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid utställningen kl. 12.15–13.00 och 14.00–14.30.

Postersession arrangeras vid utställningen kl. 12.15–13.00.

1P. Läkemedelsutlöst hyponatremi, finns det en årstidsvariation? Farmaceut Elisabet Ekman, Ellen Vinge. (1)

2P. Läkemedelsbiverkningar som orsak till akutinläggning på sjukhus hos en definierad befolkning över 65 år. Anders Helldén, chef biståndskont Lars Axelsson, Ulf Bergman, Bo Herrlin, forskningssjuksköt Maria Johansson, Gunnar Öhlen. (2)

3P. Förhöjd koncentration av acyklovirs huvudmetabolit CMMG i CSF hos patienter med neuropsykiatriska biverkningar. Anders Helldén, Jan Lycke, Lars Ståhle. (3)

4P. Pyrosekvensering av tiopurin S-metyltransferas (TPMT) alleler i en svensk bakgrundspopulation och patienter med inflammatorisk tarmsjukdom. Fil mag Sofie Haglund, fil kand Malin Lindqvist, Sven Almer, Curt Peterson, fil dr Jan Taipalensuu. (4)

5P. Identifiering av två nya sekvensvarianter som leder till sänkt tiopurinmetyltransferas (TPMT) aktivitet. Doktorand Malin Lindqvist, Sven Almer, doktorand Sofie Haglund, Curt Peterson, prof Peter Söderkvist, fil dr Jan Taipalensuu. (5)

6P. Influence of cytochrome p450s 2C9 and 2C19 genetic polymorphisms on warfarin maintenance dose and metabolic clearance. Maria Gabriella Scordo, Marja-Liisa Dahl, Roberto Padriani, Edoardo Spina. (6)

7P. Multiple transport mechanisms involved in the intestinal absorption and first pass extraction of fexofenadine. PhD Hans Lennernäs, PhD Ulf Bondesson, PhD Mikael Hedeland, Lars Knutson, MSc Niclas Petri, MSc Christer Tannergren. (7)

8P. St John's wort decreases the bioavailability of R- and S-verapamil mainly through induction of gut wall metabolism. PhD Hans Lennernäs, PhD Ulf Bondesson, MSc Helena Engman, PhD Mikael Hedeland, Lars Knutson, MSc Christer Tannergren. (8)

9P. Transport characteristics of fexofenadine in the Caco-2 cell model. MSc Niclas Petri, PhD Hans Lennernäs, MSc David Rungstad, MSc Christer Tannergren. (9)

10P. Samtidig administrering av Pgp-inhibitorer och digoxin är associerad med förhöjda serumdigoxinnivåer. Pär Hallberg, PhD Per Artursson, MSc Gunilla Bäckström, Håkan Melhus, Karl Michaelsson. (10)

11P. Cyclo-oxygenas-2, CYP4F8 och mikrosomalt PGE syntas i genitalorgan och hud. Apotekare Katarina Stark, Ernst Oliw, doc Hans Törma. (11)

SAL C 4

08.30–09.30 Årsmöte: Sektionen för läkemedelslära.

09.30–10.30 Årsmöte: Svensk Förening för Klinisk Farmakologi.

SAL C 4

10.45–12.15 12SS. Sektionssymposium: **Nystart för kliniska prövningar i Sverige – nytt gemensamt system för alla kliniska prövningar inom EU.** Moderator: Kerstin Westermark. Deltagare: Sighild Westman-Naeser, Eva Tiensuu-Jansson, Lars Wallentin, Göran Carlsson, Marja-Liisa Dahl.

HALL B, 1–11

12.15–13.00 Postersession

SAL B 3

13.00–14.00 13F. Folke Sjöqvist-föreläsning: **Ageism in health care and research.** Prof Ken W Woodhouse, University of Wales College of Medicine, South Glamorgan, Storbritannien.

SAL C 2/3

14.30–16.00 Symposium: **Placebo – vetenskapligt verktyg eller effektiv behandling?** Moderator: Paul Hjemdahl. Se SY 9.

SAL K 11

16.30–18.00 14SS. Sektionssymposium: **Mycket gammal med många läkemedel – nya vägar till god kvalitet.** Moderator: Kerstin Hulter-Åsberg. Deltagare: Johan Fastbom, Håkan Melhus, Marja-Liisa Dahl, apotekare Cecilia Bernsten, Nils Feltelius.

Fredagen den 28 november

SAL C 2/3

10.30–12.00 Symposium: **Läkemedel och miljö – aktörer, ansvar och angreppsmöjligheter** Moderator: Rune Dahlqvist. Se SY 45.

Medicinens historia

sid 227

Onsdagen den 26 november

SAL B 1

09.00–11.45

09.00 1. Om livet för en provinsialläkare i Lappland i början av trettioalet. Lennart Gip.

09.15 2. Folkhälsan i Öst-skåne vid mitten av 1800-talet ur en provinsialläkares perspektiv. Peter M Nilsson.

09.30 3. Medicinae-doctorsgraden för en disputation om medicinsk journalskrifning år 1730 – de historiis morborum rite consignandis – om rätt dokumentation av sjukdomars förlopp. Inga Nilsson, forskningsstud, Peter Nilsson.

09.45 4. Gargarisma. Tomas Gejrot, Greta Roslund, apotekare.

10.00 5. Tonsillektomi i medicinshistoriens ljus. Malou Hultcrantz, Herman Diamant.

10.15 Paus.

10.45 6. Kontroverser inom pestforskningen. Bodil E.B. Persson.

11.00 7. Ur turbinbormaskinens historia. Björn Ekman, tandläkare.

11.15 8. Den farliga nattvarden. Nils Sjöstrand.

11.30 9. Något om läkarrollen i gamla testamentet. Per-Erik Åbom.

Medicinsk genetik

sid 228

Onsdagen den 26 november

SAL C 9

08.30–10.00 1SS. Sektionssymposium: **Våra vanligaste folksjukdomar och gentester – ett framtidsscenario.** Moderator: Annika Lindblom. Deltagare: Kurt Tysk, Juha Kere, Marta Alarcon, Dan Holmberg, Göran Flood, Barbro Westerholm, Holger Luthman.

SAL C 9

10.30–12.00 2SS. Sektionssymposium: **Demens och genetik – Är tiden mogen att gå från forskning till klinisk praxis?** *Moderator:* Caroline Graff. *Deltagare:* Jonathan A. Prince, Maria Eriksdotter Jonhagenraff; Niklas Juth; Lars Lannfelt.

SAL K 1

13.30–14.30 3F. Gästföreläsning: **Genetics and aging – research and perspectives in longevity. Lessons from studies of centenarians.** Professor Claudio Franceschi, University of Bologna, Italien.

Medicinsk informatik sid 229

Fredagen den 28 november

SAL C 8

08.30–09.40 1SS. Sektionssymposium: **IT och den åldrande människan.** *Moderator:* Magnus Fogelberg. *Deltagare:* Lars-Olof Hensjö, Anita Kemlén, projektledare, Lars Berg, enhetschef, Gösta Bucht.

SAL C 8

09.40–10.50 Fria föredrag

2. Utvärdering av en kurs i akutmedicin baserad på videokommunikation. Peter Karlsudd, fil.dr, Päivi Jokela, fil.dr.

3. Ny metod att öka datoranvändningen för seniorer. Kjell Wahlberg, civiling.

4. SAMBA – samverkan, begrepp och arkitektur. Magnus Fogelberg, Göran Holmberg, Nils Schönström m fl.

5. Förskrivningsändamål i två miljoner recept – data mining med datalingvistisk metod. Anders Thurin, Karolina Dittmer, datalingvist, Charlotta Mörck, datalingvist, Torbjörn Lager, Mats Wennberg, apotekare, Karolina Antonova, apotekare.

6. Informationssäkerhetsforskning applicerat på Apoteket AB's kundcentrum. Louise Wennberg, doktorand, Patrik Brandt, doktorand.

SAL C 8

10.50–12.00 7SS. Sektionssymposium: **Språklig mångfald bland hälso- och sjukvårdspersonal.** *Moderator:* Göran Petersson. *Deltagare:* Leif Lindberg, enhetschef, Nadjem Al-Falahe, Gunnar Klein, Ulla Ekström, projektledare.

Medicinsk mikrobiologi sid

230

Onsdagen den 26 november

SAL A 5

08.30–10.00 Fria föredrag. Se sektionen för infektionssjukdomar.

HALL B, 107–139

10.15–11.45 Posterutställning med författare vid postrar. Se sektionen för infektionssjukdomar.

SAL A 9

11.15–12.45 Diskussion av utvalda postrar. Sektionen för infektionssjukdomar.

SAL A 9

13.15–14.45 Justus Ström föreläsning: **Nya (?) krav på läkare – utmaningar för utbildningen.** Pia Forsberg. Se sektionen för infektionssjukdomar.

SAL A 2

14.30–16.00 Symposium: **Akuta bakteriella infektioner hos äldre.** *Moderator:* Bo-Eric Malmvall. Se SY 12.

SAL A 9

16.30–18.00 Symposium: **Vaccination av äldre – när, vad, hur, och varför?** *Moderator:* Åke Örtqvist. Se SY 14.

Torsdagen den 27 november

SAL A 8

08.30–10.00 Symposium: **Vinterkräksjuka.** *Moderator:* Marianne Jertborn. Se SY 22.

HALL B, 107–130

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina postrar 13.15–14.15.

Rundvandring bland postrar med moderatorerna Matti Sällberg och Tinna Åhrén kl 14.30–15.30.

1P. Stor genetisk variation bland livsmedelsburna calicivirusinfektioner. Maria Lysén, molekylärbiolog, Kjell-Olof Hedlund, chefsmikrobiolog, Marika Hjertqvist, epidemiolog, Lennart Svensson, Margareta Thorhagen, BMA, Maria Torvén, molekylärbiolog. (107)

2P. Rotavirus G9, en ny serotyp som drabbar barn och gamla. Elba Rubilar-Abreu, BMA, Kjell-Olof Hedlund, chefsmikrobiolog, Christian Mittelholzer, molekylärbiolog, Lennart Svensson. (108)

3P. Hur Calicivirus-epidemin vintern 2002–2003 drabbade Hud-dinge universitetssjukhus. Aysel Kulbay, leg sjuksköterska, Göran Hedin, Åsa Lagergren, leg sjuksköterska, Johan Struwe, Margareta Werner, leg sjuksköterska. (109)

4P. Utvärdering av åtgärder vid gastroenteritutbrott inom Sahl-grenska universitetssjukhuset. Catarina Åneman, Lotta Helgius, hygi-enssjuksköterska, Leif Larsson, hygien-tekniker. (110)

5P. Migration av antigenpresenterande celler vid Toxoplasma gondii infektion. Henrik Lambert, stud, Antonio Barragan. (111)

6P. Den immunoglobulin D-bindande delen av MID (MID962-1200) aktiverar B-celler och inducerar Ig-klassbyte oberoende av T-celler. Kristian Riesbeck, Arne Forsgren, Thérèse Nordström, fil mag. (112)

7P. MRSA i Sverige – PFGE-databas ger nationell överblick. Sara Hæggman, mikrobiolog, Karl Ekdahl, Ann Lindmark, BMA, Barbro Olsson-Liljequist, doc, Mikael Stenhem, Linda Tapper, biolog. (113)

8P. MRSA-epidemiologi i södra Stockholms län. Göran Hedin, Hong Fang, med dr, Agneta Ahlin, BMA, Gerd Fessé, BMA, Åsa Lagergren, leg sjuksköterska. (114)

9P. Samhällsförvärd MRSA i Uppland – smittspridning eller ej? Bodil Arndung, smittskyddssjuksköterska, Margareta Edvall, Hygienssjuksköterska, Eva Tano, BMA, Ulla Zettersten, BMA, Ulrika Ransjö. (115)

10P. Molekylär epidemiologi hos methicillin-resistenta Staphylococcus aureus (MRSA) – typning av Staphylococcal cassette chromosome mec (sccmec). Carolina Berglund, forskarstud, Paula Mölling, PhD, Lennart Sjöberg, Bo Söderquist. (116)

11P. Biosäkerhet vid Smittskyddsinstitutet (SMI). Ingegerd Kallings, Charlotte Ugglå, med lic, Ewa Ljungdahl Ståhle. (117)

12P. Prevalensstudie/infektionsregistrering Sahlgrenska universitetssjukhuset 2001–2003. Peter Ulleryd, Leif Larsson, hygien-tekniker, Catarina Åneman. (118)

13P. Vankomycinresistenta enterokocker funna i avloppsvatten från sjukhus och i kommunalt avloppsvatten i Stockholmstrakten. Aina Iversen, fil mag, Anders Franklin, doc, Inger Kühn, doc., Roland Möllby. (119)

14P. Enterokocker på neonatalavdelningar – en epidemiologisk studie. Inger Kühn, doc, Aina Iversen, doktorand, Anna Maria Skottling, BMA, Sara Hæggman, mikrobiolog, Lars G Burman. (120)

15P. Escherichia coli med ESBL; CTX-M betalaktamas nu även i Sverige. Barbro Olsson-Liljequist, doc, Lena Gezelius, BMA. (121)

16P. Resistensläget för karbapenemer hos svårt sjuka patienter på 7 svenska universitetssjukhus. Åsa Melhus, EvaLena Ericson, Kirsti Jalakas Pörnnull, Peter Larsson, Johan Rydberg, Eva Törnqvist, Måns Ullberg. (122)

17P. Metronidazol-resistensens roll vid behandling av patienter med magsår och Helicobacter pylori infektion. Thuc-Uyen Wheeldon, Marta Granström, Lennart E Nilsson, Mikael Sörberg. (123)

18P. Vaginal laktobacillflora vid varierande östrogennivåer. Tell Ja-

kobsson, Urban Forsum. (124)

19P. Vaginal bakterieflora hos kvinnor med Rokitansky-Küster-Hausers syndrom och neovagina av hudtransplantat. Maria Tärnberg, fil mag, Barbro Wijma, Lennart Krysander, Urban Forsum. (125)

20P. Snabb detektion och kvantifiering av RNA hos Crimean-Congo hemorragiskt feber virus genom real-time reversed transkriptions PCR. Linda Bladh, Åke Lundkvist, Mehrdad Mousavi-Jazi, Mikael Nilsson. (126)

21P. Genotypning av Bordetella pertussis ptxS1 med hjälp av real-tids PCR och smältkurveanalys. Kåre Bondeson, Abdolreza Advani, Hans O. Hallander, Martin Storm. (127)

22P. Utveckling av molekylär diagnostik för Orthopoxvirus. Marie Johansson, BMA, Marion Koopmans, PhD, Åke Lundkvist, mikrobiolog, Mikael Nilsson, mikrobiolog, Harry Vennema, PhD. (128)

23P. Diagnostik av ortopediska infektioner med PCR-metodik – ett komplement till konventionell odling. Susann Johansson, Kerstin Florén, BMA, Eva Kjellin, BMA, Christina Welinder-Olsson, molekylärbio-
log, Tinna Åhrén. (129)

24P. Two-dimensional electrophoresis and immunoblot analysis of cell-surface proteins of non-gastric Helicobacter. Torkel Wadström, Olexandr Fed'kiv, MSc, Åsa Ljungh, Ingrid Nilsson, med dr. (130)

SAL A 8

10.30-12.00 Symposium: Ny mikrobiologisk diagnostik – vad är det? Moderator: Benita Zweyberg-Wirgart. Se SY 25.

SAL C 2/3

12.30-14.00 Symposium: Tuberkulos globalt och nationellt – ska vår beredskap ökas? Moderator: Inger Julander. Se SY 28.

HALL B, 107-130

14.30-15.30 Postersession

SAL C 2/3

14.30-15.30 Elias Bengtsson föreläsning: Om fattigdom och hälsa. Hans Rosling. Se sektionen för tropikmedicin.

SAL B 2

16.00-17.00 Årsmöte. Föreningen för medicinsk mikrobiologi.

SAL K 1

16.30-18.00 Symposium: Hälsoeffekter av probiotika – Vilka förebyggande och terapeutiska effekter är dokumenterade? Moderator: Nils-Georg Asp. Se SY 31.

Fredagen den 28 november

SAL A 6

08.30-10.00 25SS. Sektionssymposium: Är den antivirala smekmånaden över? Moderator: Anders Sönnernborg.

Introduktion, bakgrund och översikt över antivirala medel – Anders Sönnernborg.

Problem med följsamhet och biverkningar – Leo Flamholz.

Resistensutveckling (hepatit, herpesvirus, HIV, influensa) – Bo Svennerholm.

Persistens/latens av virus. Kontroll/elimination medelst terapeutiska vacciner och immunmodulatorer. Britta Wahren.

Arrangeras gemensamt med sektionen för infektionssjukdomar.

SAL A 6

10.30-12.00 Symposium: SARS – En ny epidemis födelse. Moderator: Karl Ekdahl. Se SY 43.

SAL B 1

13.00-15.40 Fria föredrag. Moderatorer: Lena Grillner, Lars Engstrand.

13.00 Inledning.

13.00 26. Påvisning av nytt agens, SARS-Coronavirus. Åsa Wiman, med lic, Mia Brytting, PhD, Helena Dahl, PhD, Kjell-Olov Hedlund, PhD,

Annika Linde, Sirrka Vene, med lic.

13.20 27. Positive effects of a Staphylococcus aureus vaccine in patients suffering from chronique fatigue syndrome and fibromyalgia. Patricia Colque-Navarro, lic med mikrobiol, Carl-Gerhard Gottfries, Roland Möllby, Björn Regland, Olof Zachrisson.

13.30 28. Kommer sapovirus (Caliciviridae) orsaka kommande vintrar magsjukesproblem i vården? Kjell-Olof Hedlund, chefsmikrobiolog, Maria Lysén, molekylärbio-
log, Elba Rubilar-Abreu, BMA, Lennart Svensson, Margareta Thorhagen, BMA.

13.50 29. Diversity in and composition of the infant intestinal microflora associated with age and an anthroposophic lifestyle. Lena Guldevall, BMA, Johan Alm, Jackie Swartz, Inger Kühn, doc, Gunnar Lilja, Caroline Nilsson, Göran Pershagen, Annika Scheynius, Roland Möllby.

14.00 30. Ett cluster av norovirusstammar dominerade vinterns utbrott av vinterkräksjuka. Kari Johansen, Annika Allard, mikrobiolog, Yvonne Andersson, epidemiolog, Lena Dillner, Kjell-Olov Hedlund, mikrobiolog, Klas Jönsson, mikrobiolog, Urban Kumlien, Kerstin Man-
nerqvist, rikshygienisköterska, Margareta Thorhagen, BMA, Annika Tiveljung, mikrobiolog.

14.20 31. Hur många behandlingsalternativ finns på svenska IVA för behandling av infektioner orsakade av Gram-negativa bakterier? Lennart E Nilsson, Håkan Hanberger, Maud Nilsson.

14.30 32. Diagnostik av bakteriell meningit med PCR och sekvensering av 16S rRNA genen. Christina Welinder Olsson, molekylärbio-
log, Leif Dotevall, Kerstin Florén, BMA, Lars Hagberg, Eva Kjellin, BMA, Anders Strömberg, Birger Trollfors, Martin Wahl, Peter Larsson.

14.50 33. Uppföljning av vårdrelaterade infektioner på Huddinge universitetssjukhus 2002-2003. Joahn Struwe, Åsa Lagergren, leg sjuk-
sköterska.

15.00 34. Förändringar i det seroepidemiologiska läget hos fyra herpesvirus under 30 år i Sverige hos barn i åldern 9-12 år. Anita Svahn, Johan Berggren, med stud, Annika Linde, Patrick Olin, Anna Par-
ke, med stud, Jann Sorsaeter.

**15.20 35. Molekylär typning av humana Rotavirus från två konsekutiva år i Nicaragua – tillämpning av en nyutvecklad förenklad ge-
nerellt användbar DNA-mikromatris.** Kåre Bondeson, Filemon Bucar-
do, Felix Espinoza, Hans O. Hallander, Lovisa Lovmar, Ann-Christine Syvänen.

15.30 Avslutande ord.

Medicinsk psykologi sid 239

Torsdagen den 27 november

SAL K 14

12.00-16.00 1SS. Sektionssymposium: Ohälsa. Moderator: Anna Maria Weingarten.

Inledning. Anna Maria Weingarten.

Ohälsan i arbetslivet. Christer Sjödin.

Utbrändhet – om försöket att leva livet uppströms. Lena Teurnell.

**”Burnout” eller ”wornout”? Begrepp och data från en popula-
tionsstudie** Lennart Hallsten.

**Psykosociala arbetsmiljöfaktorer i relation till sjuknärvaro och sjuk-
frånvaro.** Töres Theorell.

**Helhetssynens betydelse vid bedömning av ohälsa och rehabiliterbar-
het.** Ulf Sundeqvist.

Medicinsk radiofysik sid 239

Torsdagen den 27 november

HALL B, 28

09.00-18.00 Posterutställning

1P. Radioimmunoterapi av intraperitonealt växande NIH:OVCAR-3 celler i nakna möss med de At-211 konjugerade monoklonala antikropparna MX35 och MOV18. Jörgen Elgqvist, Håkan Andersson, Tom Bäck, Ragnar Hultborn, Lars Jacobsson, Börje Karlsson, Sture Lindgren, Elisabet Warnhammar-Finnborg. (28)

SAL K 13

12.00-13.00 Årsmöte i Svensk Förening för Radiofysik med utdelning av Kurt Lidéns Pris. Lunchsmörgås och dryck serveras.

SAL K 13

13.15-14.00 2F. Kalle Vikterlöf-föreläsning: **TAOrMINA: Advanced treatment of diffuse metastases in human organs by means of boron-neutron capture therapy and autotransplantation. Research, first application and possible future.** Professor Tazio Pinelli, Department of Nuclear and Theoretical Physics, University of Pavia, Pavia, Italy.

SAL K 13

14.10-16.50 3SS. Sektionssymposium: **Moderna och framtida metoder för strålbehandling.** Moderator: Docent Crister Ceberg.

14.10-14.25 Introduktion. Docent Crister Ceberg.

14.25-15.00 Protonterapi: Fysik, teknik och behandlingserfarenheter. Docent Anders Montelius.

15.10-15.45 Framtidens cancerbehandling: IMRT och lätta joner. Professor Anders Brahme.

15.50-16.25 BNCT. Docent Jacek Capala.

16.25-16.50 Gemensam diskussion.

Medicinsk radiologi sid 240

Torsdagen den 27 november

SAL K 15

09.15-10.45 Sektionssymposium: **PET och CT inom onkologi.** Moderator: Katrine Riklund Åhlström Se sektionen för nuklearmedicin.

SAL K 12

14.00-14.45 Fria föredrag: Moderator P.G. Lindgren.

14.00 1. Ny ultraljudsmetod ger snabbt och säkert svar. Ola Björge, Lars-Olof Almé, Gassan Darwiche.

14.15 2. Perkutana suturinstrument (PERCLOSE) vid ENVAR: En säker teknik för slutning av arteria femoralis efter grova introducers. Olof Henrikson, Martin Delle, Johanna Doché, Mårten Falkenberg, Lars Lönn.

14.30 3. Kärleksador i extremiteterna. Lars Lönn, Martin Delle, Lars Karlström, Bo Risberg.

SAL K 12

15.00-16.00 4F. Gästföreläsning: **Contrast ultrasound in liver imaging and intervention.** Prof. Riccardo Lecioni, University of Pisa, Italy.

Fredagen den 28 november

SAL A 9

08.30-10.00 Symposium: **Misstanke om barnmisshandel – varför är det så svårt att anmäla?** Moderator: Olof Flodmark. Se SY 35.

SAL C 2/3

08.30-10.00 Symposium: **Osteoporos – prevention, diagnostik och behandling.** Moderator: Kerstin Hagenfeldt. Se SY 39.

SAL B 2

08.30-11.30 Sektionssymposium: **Ultraljudskontrast: bakgrund, framtid samt klinisk användning inom bukdiagnostik och gynekologi.** Moderator: Lil Valentin, Anders Nilsson. Se ultraljudsdiagnostik.

Medicinsk teknik och fysik

sid 241

Onsdagen den 26 november

SAL K 14

09.00-10.45 Fria föredrag. Moderator: Tekn.dr. Heikki Teriö.

09.00 1. Mätning av hjärtfrekvensmönster och videofilmning av beteende hos nyfödda barn. Civ.ing. Marcus Karlsson, Sjuksköterska Viveca Lindh, Tekn.dr. Urban Wiklund.

09.15 2. Provokation och prevention av artefakter vid kontinuerlig EKG-övervakning. Doktorand Jens Lönnblad, Prof. Ylva Bäcklund, Doktorand Mia Folke, Göran Nilsson.

09.30 3. Trådlöst flerkanaligt mätsystem för bioelektriska signaler. Med.tekn.ing. Urban Edström, Tekn.dr. Stefan Karlsson, Med.tekn.ing. Tomas Bäcklund, Fil.lic. Leif Nyström.

09.45 4. Undersökning av medicintekniska utrustningars tålighet mot EM-fält. Civ.ing. Therese Marve, Tekn.dr. Heikki Teriö.

10.00 5. Mätnoggrannhet och reproducerbarhet av MR-blodflödesmätning med parallell datainsamling. Tekn.lic. Per Thunberg, Prof. Matts Karlsson, Tekn.dr. Lars Wigsröm.

SAL K 14

10.30-11.45 Fria föredrag. Moderator: Tekn.dr. Heikki Teriö.

10.30 6. Mekanomyografi: en modell för att mäta mekaniska egenskaper i skelettmuskulatur. Civ.ing. Markus Lindkvist, Tekn.dr. Stefan Karlsson.

10.45 7. FEM-modell för termisk koagulering i hjärnvävnad. Civ.ing. Johannes Johansson, Tekn.dr. Ola Eriksson, Tekn.dr. Joakim Wren, Prof. Dan Loyd, Prof. Karin Wårdell.

11.00 8. Fjäder-dämpar modell för prostatavävnad utvärderad på silikon. Civ.ing. Niklas Norén, Fil.dr. Britt Andersson, Prof. Olof Lindahl.

11.15 9. Utvärdering av ny parameter för detektering av prostatacancer med resonanssensor. Civ.ing. Ville Jalkanen, Fil.dr. Britt Andersson, Tekn.dr. Anders Eklund, Prof. Olof Lindahl.

11.30 10. Erfarenheter av utvärdering av Marie Curie ansökningar inom Life Science. Prof. Olof Lindahl.

SAL K 14

15.00-17.00 Årsmöte. Utdelning av Erna Ebelings pris 2003.

Medicinsk undervisning sid

243

Onsdagen den 26 november

HALL B, 49-52

09.00-18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 11.00-11.30.

Postersession arrangeras vid utställningen kl. 11.00-11.30.

1P. Samband mellan antagningsmodell till läkarutbildningen och studieprestationer. Per Hultman och Karin Borg. (49)

2P. Att börja studera sjukvårdens organisation och finansiering. Armstrong E, Eriksson M, Fein O, Fischer M, Lindgren S och Winding O. (50)

3P. "Korta svar" likvärdigt "MEQ" som skrivningsform. Sven Wallerstedt. (51)

4P. Utvärdering av webbverktyget "Pharmapac", använt i reguljär undervisning av medicinstudenter i klinisk farmakologi. Elisabeth Törnqvist, Ylva Böttiger, Lars L Gustafsson. (52)

SAL K 11

09.00–11.00 5SS. Sektionssymposium: Aktuellt från läkarutbildningarna i Sverige. Moderator: Jörgen Nordenström, *Deltagare:* Svante Nordgren, Ellinor Ädelroth, Anders Hjerpe, Mattias Haglund, Christina Eintrei, Leif Jansson.

HALL B, 49–52

11.00–11.30 Posterdiskussion vid postrar.

SAL K 11

11.30–12.15 Årsmöte Svensk Förening för Medicinsk Undervisning.

Neurospecialiteter sid 244

Onsdagen den 26 november

SAL C 2/3

08.30–10.00 Symposium: När urinblåsan läcker, är för liten eller gör ont. Hur behandlar man 2003? Moderator: Ralph Peekers. Se SY 3.

SAL A 4

08.30–10.00 Symposium: Terapeutisk hypotermi efter hjärtstopp – den felande länken. Moderator: Hans Friberg. Se SY 5.

SAL C 9

10.30–12.00 Sektionssymposium: Demens och genetik – Är tiden mogen att gå från forskning till klinisk praxis? Moderator: Caroline Graff. Se sektionen för medicinsk genetik.

SAL B 1

13.00–14.30 1SS. Sektionssymposium: Sena neurologiska komplikationer efter ryggmärgsskada – presentation av förbättrad diagnostik och behandling genom ett multidisciplinärt omhändertagande. Moderator: Anders Holtz.

Erfarenheter som ryggmärgsskadad. Kenth Svensson.

Presentation av gruppen rehabilitering neurokirurgi; historik och arbetssätt. Birgitta Norell-Kågstöm.

Symtompresentation av sena neurologiska komplikationer efter ryggmärgsskada och indikationer för operativa åtgärder. Richard Levi.

Kirurgiska behandlingsmetoder vid bl a posttraumatisk icke-cystisk och cystisk myelopathi. Anders Holtz.

Aktuella rön inom ryggmärgsskadeforskningen med fokus på regeneration. Åke Seiger.

Diskussion.

14.30–16.00 2SS. Sektionssymposium: Muskelsvaghet inom intensivvården – är det ett perifert problem? Moderator: Tor Ansved. *Deltagare:* Tor Ansved, Lars I Eriksson, Lars Larsson, Holly Norman, Peter Radell, Sten Remahl, Helena Stibler.

Torsdagen den 27 november

SAL C 2/3

08.30–10.00 Symposium: Demenssjukdomar – diagnostik och behandling, idag och i framtiden. Moderator: Lars Lannfelt. Se SY 20.

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Yrsel hos äldre. Vad kan vi göra för att lindra symptom och hindra farliga fall? Moderator: Måns Magnus-

son. Se SY 23.

HALL B, 236–248

09.00–18.00 Posterutställning

Postersessionen är kl 16.00–17.00 med utställarna närvarande vid sina posters.

3P. Kirurgisk behandling av epilepsi hos barn med hypothalamushamartom. Bertil Rydenhag, Hans Silander, Mårten Kyllerman, Anders Hedström, Susanna Danielsson, Gerd Viggedal, Paul Uvebrant. (236)

4P. Behandling av strålinducerade cerebrala skador med hyperbar syrgas. Jörgen Boethius, Agneta Larsson, Folke Lind. (237)

5P. Hyperbar oxygen (HBO) behandling av neurokirurgiska infektioner. Agneta Larsson, Lars Kihlström, Folke Lind, Tiit Mathiesen, Johan Uusijärvi, Lars Wallstedt. (238)

6P. Perkutan ballongkompression av ganglion Gasseri vid svår idiospatisk trigeminusneuralgi. Olle Corneliusson, ssk Ingbritt Arnesen, Hans Silander. (239)

7P. Förändrad ansiktssensibilitet och resultat efter mikrokompresion för Trigeminusneuralgi. Med kand Daniel Söderlund, Tommy Bergenheim. (240)

8P. UTGÅR.

9P. Increasing stroke incidence in Sweden 1989–2000 among 30–65 year olds. Evidence from the Swedish Hospital Discharge Register. Doktorand/MPH Jennie Medin, PhD/Professor Kerstin Ekberg, PhD Anders Nordlund. (241)

10P. Trombolys vid stroke i Sverige. Rapport från Säkert Införande av Trombolys vid Stroke (SITS). Nils G Wahlgren, Jan-Erik Karlsson, Vasilios Kostulas, Anders Lilja, Jan Malm, Veronica Murray, Bo Norrving, Jesper Petersson, Andreas Terent, Magnus von Arbin. (242)

11P. Strokepatienter har nedsatt förmåga att snabbt aktivera endogen fibrinolys. Katarina Jood, Christian Blomstrand, Thordis Hrafnkelsdottir, Christina Jern, Sverker Jern. (243)

12P. Increased intracerebral levels of oxidatively damaged DNA in patients with dementia. Doktorand Shahin Hajizadeh, K Blennow, LV Collins, L Minthon, M Sjögren, A Tarkowski, E Tarkowski, A Wallin. (244)

13P. Bristande resurser för radiologisk diagnostik av total hjärnfarkt – en begränsande orsak för organdonation. Anders Nydahl, transpl koordinatör Christina Andréasson, Annika Tibell. (245)

14P. Kvantifiering av diskontinuerligt EEG hos friska resp. post-amyktiska fullgångna, nyfödda barn. Magnus Thordstein, Ralph Bågenholm, Anders Flisberg, Anders Hedström, Ingemar Kjellmer, Kaj Lindercrantz, Nils Löfgren, Gunnar Wallin. (246)

15P. Tidig detektion av perifer neuropati vid verifierad familjär amyloidos med neuropati ("FAP") genom kvantitativ sensorisk testning av temperaturtrösklar. Erik Nordh, BMA Victoria Heldestad. (247)

16P. Cabergolien vid restless legs syndrome – en dubbelblind, placebokontrollerad multicenterstudie. Lena Leissner, Ludger Grote, Jan Ulfberg. (248)

SAL K 21

08.30–09.30 17SS. Sektionssymposium: Malign mediainfarkt. Handläggning och behandling. Moderator: Jan Malm.

Introduktion. Jan Malm.

Neurokirurgisk behandling. Bertil Rydenhag.

Neurointensivvård. Silvana Naredi.

Svenska erfarenheter. Arne Lindgren.

Rehabilitering. Ann Sörbo.

09.30–10.30 18SS. Sektionssymposium: Sällsynta neurovasikulära tillstånd. Moderator: Per Enblad.

Carotis-cavernosus fistlar. Gyula Gál.

Cavernom. Jan Hillman.

Durala cerebrala AV-fistlar. Bertil Romner.

Durala spinala AV-missbildningar. Pål Svendsen.

Moyamoya sjukdomen. Per Enblad.

10.30–11.30 19SS. Sektionssymposium: Utredning och behandling av hypofysadenom. Moderator: Lars-Owe Koskinen.

SAL K 1

10.30–12.00 Symposium: Äldre multisjuka i akutsjukvården –

ANNONS

vad kan vi lära av stroke? *Moderator:* Kerstin Hulter-Åsberg. Se SY 26.

SAL K 21

11.30-12.00 20F. Ingvar-föreläsning: **Dynamiken i en forskargrupp – drivkrafter och glädjeämnen.** Sten-Magnus Aquilonius. 2003 års mottagare av Ingvar-priset i klinisk neurovetenskap.

Restaurang S:t Erik

12.00-13.30 Lunchmöte för yngre läkare inom klinisk neurofysiologi.

SAL K 21

13.00-13.45 21F. Gästföreläsning: **Alzheimer – etiologi, patologi och behandlingsmöjligheter.** Bengt Winblad, Karolinska Institutet, Neurotec-institutionen, Huddinge Universitetssjukhus.

13.45-14.30 22SS. Sektionssymposium: **När blir hjärnan gammal?** *Moderator:* Raili Raininko.

Morfologiskt åldrande. Raili Raininko.

Åldrandet i kognitiva funktioner. Lars Göran Nilsson.

CBF och EEG. Ingmar Rosén.

14.30-16.00 23SS. Sektionssymposium: **Neurokirurgi hos den äldre människan.** *Moderator:* Hans Silander.

Sjukdoms- och åtgärdsplaner. Hans Silander.

Adult hydrocephalusyndrom. Carsten Wikkelsö.

Trigeminusneuralgi. Medicinsk eller kirurgisk behandling? Tommy Bergenheim.

För gammal för Parkinsonkirurgi? Stig Rehn Crona.

Hjärntumörer hos äldre. Hans Bolander.

Cerebrala aneurysm. Per Enblad/Gunnar Wikholm.

HALL B, 236-248

16.00-17.00 Postersession. Utställarna närvarande vid respektive poster.

SAL K 14

17.00-18.00 Årsmöte Svensk Neurokirurgisk Förening.

18.00 Årsmöte Svensk Förening för Klinisk Neurofysiologi med efterföljande Årshögtid. van der Nootska Palatset, S:t Paulsgatan 21.

Fredagen den 28 november

SAL A 9

08.30-10.00 Symposium: **Misstanke om barnmisshandel – varför är det så svårt att anmäla?** *Moderator:* Olof Flodmark. Se SY 35.

Njurmedicin

sid 248

Fredagen den 28 november

SAL K 21

08.30-09.30 Debatt – Salt – folkhälsorisk eller livets krydda? Matias Aurell, Anders Alvestrand. *Moderator:* Bengt Rippe.

09.30-10.00 Kaffe.

10.00-11.00 Kvalitetsregister. SDDB (K-G Prütz).

Delrapporter (hypertoni, järnbehandling, dialystider).

SRAU (Staffan Schön).

11.10-12.10 Årsmöte Svensk njurmedicinsk förening.

12.10-13.30 Lunch.

SAL K 21

13.30-14.30 1F. Gästföreläsning: **PTH, Calcium, Phosphorous and Renal Bone Disease – complex clinical condition.** Harmut Malluche. *Moderator:* Lars Weiss.

14.40-16.00 Fria föredrag. *Moderator:* Erna Pettersson.

2. HS-modellen för ett förbättrat omhändertagande av predialyspatienter. Astrid Seeberger Carl-Gustaf Elinder, Anna-Lena Blom, Anders

Alvestrand.

3. Hur går det för patienter som insjuknar i relativt tidig kronisk njursvikt? Marie Evans, Carl-Gustaf Elinder, Michael Fored.

4. Minskad effektivitet vid hemodialys efter normalisering av hemoglobin med epoetin. Hans Furuland, Torbjörn Linde, Björn Wikström, Bo G Danielson.

5. Kadmium i njurar: En studie på levande njurdonatorer. Elisabeth Fabricius-Lagging, Lars Barregård, Lars Bäckman, Thomas Lundh, Johan Mölne, Gerd Sällsten, Gunnar Westberg.

6. Effekter av fluvastatin på kardiovaskulära händelser hos njurtransplanterade patienter: ALERT-studien (Assessment of L-Escol® in Renal Transplantation). Bengt Fellström, Halvard Holdaas, Alan Jardine.

Nuklearmedicin

sid 249

Torsdagen den 27 november

SAL K 15

08.30-09.00 Fria föredrag. *Moderator:* Annika Michanek.

08.30 1. **Terapikontroll med DXA.** Sjukhusfysiker Berndt Söderborg, Gunnar Kallner, Hans Ringertz.

08.45 2. **Värdet av gammakamera-PET hos patienter med huvudhals cancer.** Margareta Bjärnhall, Göran Granerus, sjukhusfysiker Agnetha Gustafsson, Lena Norberg-Spaak.

09.15-10.45 3SS. Sektionssymposium: **PET och CT inom onkologi.** *Moderator:* Katrine Riklund Åhlström.

PET och radiologi – för onkologins bästa. Anders Sundin.

Behandlingsmonitorering av tumörsjukdomar med PET. Eva Brun.

PET-undersökningens roll i preoperativ utredning av recidiverande colorektal cancer. Wilhelm Graf.

SAL K 15

11.00-12.00 4F. Gästföreläsning: **New aspects on diagnostics and therapy in thyroid cancer.** Assistant Professor Markus Luster, University of Würzburg, Germany.

Fredagen den 28 november

SAL K 12

08.30-16.00 Gemensamt med sektionen för Klinisk fysiologi. Se program för Klinisk fysiologi.

Obesitasforskning

sid 249

Onsdagen den 26 november

SAL C 7

09.00-11.00 Fria föredrag. *Moderator:* Erik Näslund.

09.00-09.15 1. **"Assortative Mating" med avseende på BMI och dess effekter på fetmaprevalensen: Swedish Obese Subjects (SOS)-studien.** Peter Jacobson, Claude Bouchard, Lars Sjöström.

09.12-09.25 2. **Genernas och miljöns betydelse för fysisk aktivitet bland unga manliga tvillingar.** Marit Eriksson, Finn Rasmussen, Per Tynelius.

09.24-09.35 3. **Sekulära trender för fetma och faktorer relaterade till övervikt: Data från Göteborgsstudierna MONICA och INTERGENE.** Christina Berg, Nibia Aires, Lauren Lissner, Annika Rosengren, Dag Thelle, Kjell Torén, Lars Wilhelmsen.

09.36-09.45 4. **Caludicatio hos feta. Tvärsnitts- och sexårsdata från SOS-studien.** Kristjan Karason, Markku Peltonen, Jarl S Torgerson.

09.48-10.00 5. **Hur kan vi hjälpa vuxna feta att promenera mera – en öppen randomiserad klinisk prövning.** Erik Hemmingsson, Ingvalena Andersson, Elisabeth Grimholm, Maria Klingvall, Angie Page, Stephan

Rössner, Joanna Uddén.

10.00-10.15 6. Gallsten sjukdom och pankreatit i SOS-studien och SOS referensstudie. Anna Karin Lindroos, Ingmar Näslund, Markku Peltonen, Jarl S Torgerson.

10.12-10.25 7. Effekter av glukokortikoider på leptinnivåer och ätbeteende hos kvinnor. Joanna Uddén, Peter Arner, Britta Barkeling, Per Björntorp, Lennart Meurling, Stephan Rössner.

10.24-10.30 8. Vilken viktökning under graviditeten ökar mest risken för bibehållen hög vikt efter förlossning? Yvonne Linné, Britta Barkeling, Martin Neovius, Stephan Rössner.

10.36-10.48 9. Deltagande i aktivitetsgrupp ökar den fysiska dagliga aktiviteten mer än hos en ålders- och könsmatchad parad kontroll. Paulina Nowicka, Ulla Börjeson Munk, Carl-Erik Flodmark.

10.48-11.00 10. Utvärdering av olika BMI-baserade klassificeringssystem för barnfetma. Martin Neovius, Yvonne Linné, Britta Barkeling, Stephan Rössner.

HALL B, 179-192

09.00-18.00 Posterutställning

Postersession med miniorals arrangeras i sal C 7, kl 14.00-15.00. Moderator: Anna Karin Lindroos.

11P. Jämförelser mellan rapporterat och observerat energiintag hos män. Lena Gripeteg, Ingrid Larsson, Lauren Lissner. (179)

12P. Mellanmål och energiintag hos obesa män och kvinnor i jämförelse med en normalpopulation. Heléne Bertéus Forslund, Anna Karin Lindroos, Lars Sjöström, Jarl S Torgerson. (180)

13P. Diabetesrisk bland obesa. En jämförelse mellan viktneidgång och bibehållen vikt. Kerstin Vikman Adolfsson, Markku Peltonen, Jarl S Torgerson, Lars Sjöström. (181)

14P. Effekter av Topiramate på kroppssammansättning hos obesa, tidigare medicinfria typ 2 diabetiker. Lars Lönn, Lars Sjöström, Kaj Stenlöf, Frank Verduyze, Barbara Perry, Martin Fitchet. (182)

15P. Förändringar i kroppssammansättning under 4 års behandling med orlistat eller placebo (XENDOS-studien). John Brandberg, Lars Lönn, Markku Peltonen, Lars Sjöström, Jarl S Torgerson. (183)

16P. Betydelsen av diabeteskomplikationer på prevalensen av mental ohälsa hos obesa. Anna Rydén, Eva-Lena Mattsson, Marianne Sullivan, Jarl S Torgerson. (184)

17P. Finns det en obes personlighet? Anna Rydén, Jan Karlsson, Anna Karin Lindroos, Marianne Sullivan, Charles Taft, Jarl S Torgerson. (185)

18P. Stockholm weight development study (swedes). Karin Vågstrand, Britta Barkeling, Catarina Grimming, Yvonne Linné, Martin Neovius, Stephan Rössner. (186)

19P. Health Hunters: A high-risk obesity prevention strategy for young women. Gabriele Eiben, Laruen Lissner. (187)

20P. Två- och tre års utvärdering av ett dagvårdsprogram rörande viktneidgång, framgång och bibehållande av viktneidgång, drop-out, compliance och riskfaktorreduktion. Ingelena Andersson, Birgitta Adolfsson, Elisabeth Grimholm, Tommy Grönlund, Helena Iller, Mattias Røjås, Stephan Rössner. (188)

21P. Erfarenheter av en ny behandlingsstrategi vid behandlingsstrategi vid behandling av fetma, modell för nytt vårdprogram i Stockholms läns landsting. Signy Reynisdottir, Anne Christensson, Birgit Hännikainen, Anna Hägg, Josefine Jonasson, Ann Linden, Elizabeth Norman. (189)

22P. Viktminskningsprogram via internet. Josefine Jonasson, Mary Hyll, Yvonne Linné, Stephan Rössner. (190)

23P. Vad är "normal" aktivitetsnivå för vuxna feta - beteende och riskrelationer. Erik Hemmingsson, Ulf Ekelund, Angie Page, Stephan Rössner. (191)

24P. Personlighetsdata för fetmapatienter med ätstörning. Kristina Elfahg, Stephan Rössner. (192)

SAL C 7

11.15-12.00 25F. Gästföreläsning: Metabolic malady of over and under nutrition in South Africa. Tessa van der Merwe.

SAL C 7

14.00-15.00 Postersession med miniorals. Moderator: Anna Karin Lindroos

Obstetrik och Gynekologi

sid 255

Onsdagen den 26 november

SAL C 2/3

08.30-10.00 Symposium: När urinblåsan läcker, är för liten eller gör ont. Hur behandlar man 2003? Moderator: Ralph Pecker. Se SY 3.

SAL A 9

08.30-10.00 Symposium: Arbetssituation och kompetensutnyttjande inom läkarkåren. Fel använd tid, fel arbetsfördelning och ineffektiv resursanvändning kan skapa vantrivsel och höga sjuktal. Moderator: Nina Rehnqvist. Se SY 4.

SAL K 1

10.15-12.15 Allmänna mötet: Medicinens guldålder och dess framtid. Moderator: Hans Wigzell.

SAL A 8

10.30-11.30 1F. Gästföreläsning: Cryopreservation of ovarian tissue. Professor Kutluk Oktay. Joan and Sanford I. Weill Medical College of Cornell University, New York, USA.

SAL A 8

13.00-14.15 Sfogs medlemsmöte

SAL A 8

14.30-16.00 Fria föredrag: Gynekologi. Moderatorer: Elisabeth Epstein, Annika Lopez.

14.30 2. Effekter av p-piller på kroppssammansättning och fysisk prestationsförmåga hos elitidrottsskvinnor. Anette Rickenlund, Torkel Brismar, Kjell Carlström, Angelica Lindén Hirschberg, Bo von Schoultz.

14.45 3. Effekten av fysisk träning och HRT på bentätheten hos perimenopausal kvinnor. Ingrid Bergström, Bo Freyschuss, Britt-Marie Landgren.

15.00 4. Uterustransplantation: En experimentell studie på mus. Randa Racho El-Akouri, Mats Brännström, Göran Kurlberg, Johan Mölne.

15.15 5. Koordination under tre olika faser av menstruationscykeln. Cecilia Fridén, Torbjörn Bäckström, Angelica Lindén Hirschberg, Tönu Saartok.

15.30 6. Antiperistaltik utgör en beståndsdel av den rektoanala inhibitoriska reflexen hos friska kvinnor. Ann-Kristin Örnö, Karel Marsal.

15.45 7. Påverkar pornografin ungdomars sexualvanor? Elisabet Häggström-Nordin, Ulf Hanson, Tanja Tydén.

SAL A 8

16.30-18.00 Symposium: Evigt ung med östrogen - eller är det dags att tänka om? Moderator: Marie Bixo. Se SY 16.

Torsdagen den 27 november

SAL K 2

08.30-10.00 Fria föredrag: Obstetrik. Moderatorer: Bo Jacobsson, Ann Josefsson.

08.30 8. Submaximal träning under graviditet - Resultat från en longitudinell säkerhetsstudie. Pelle Lindqvist, Karel Marsal, Juan Merlo, Jouko Pirhonen.

08.45 9. Kronisk hypertoni och frekvensen SGA-barn. Karin Zetterström, Bengt Haglund, Ulf Hanson, Solveig Lindeberg.

09.00 10. Graviditetshypertoni är associerat med ökad risk för insjuknande i ischemisk hjärtsjukdom senare i livet. Anna-Karin Wikström, Bengt Haglund, Solveig Lindeberg.

09.14 11. Återföring av ett i stället för två ägg vid IVF/ICSI behandling medför oförändrad graviditetsfrekvens men sänkt flerbördsfrekvens. Pia Saldeen, Per Sundström.

09.36 12. Prediktionsmodell för implantationschans vid IVF – ett trestegsförfarande för optimal graviditetschans och minimal duplexrisk. Jan Holte, Johanna Tilly, Lars Berglund, Torbjörn Bergh.

09.44 13. Erfarenhet av diagnostik och laserbehandling vid svår, previabel, tvillingtransfusion vid Huddinge Univ Sjukhus. Sverker Ek, Magnus Westgren, Marius Kublickas, TH Bui, Stig Ramel.

HALL B, 273–296

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl.14.30–16.00. Poster-session i sal K 2 kl 16.00–17.30. *Moderatorer:* Kenneth Challis, Helena Strevens.

14P. Ungdomars syn på kondom användning. Karin Bondestam, Elisabeth Darj. (273)

15P. Tidigare användning av lågdos progestagen som preventivmedel och dess effekt på bentätheten bland svenska kvinnor. The Women's Health In the Lund Area (WHILA) Study. Louise Moberg, Jonas Lidfeldt, Christina Nerbrandt, Göran Samsioe. (274)

16P. Familjär hypocalcemisk hypercalcemi under graviditet- en utmaning. Christina Pilo, Gunnar Kalnner. (275)

17P. Symfys fundus kurvans förmåga att identifiera SGA graviditeter. Eva Bergman, Ove Axelsson, Helle Kieler. (276)

18P. APA: En ny ELISA för test av immunologisk infertilitet. Lena Carlsson, Anders Larsson, B. Ove Nilsson, Gunnar Ronquist. (277)

19P. Laparoscopisk lymfkörtelresection vid gynekologisk cancer. Thomas Bossmar, Christer Borgfeldt, Päivi Kannisto, Christian Ottosen, Jan Persson. (278)

20P. Ett års receptfrihet – unga kvinnors kunskap om, attityder till och erfarenheter av akut-p-piller. Margareta Larsson, Karin Eurenus, Tanja Tydén, Ragnar Westerling. (279)

21P. Kronisk stressexponering kan vara en bidragande orsak till recidiverande candida vulvovaginit och vestibulit. Sophie Ehrström, Dan Kornfeld, Eva Rylander. (280)

22P. Sveda och klåda i en standardiserad penetrationssituation hos kvinnor med partiell vaginism med eller utan vulva vestibulit och hos asymptomatiska kvinnor. Maria Engman, Barbro Wijma. (281)

23P. HPV-test bättre än cytologprov vid sekundärscreening av lindriga cellförändringar. Sonia Andersson, Lena Dillner, Kristina Elfgrén, Miriam Mints, Eva Rylander. (282)

24P. Smärtlindring med TENS vid medicinsk abort – en randomiserad kontrollerad studie. Ingrid Östlund, Kerstin Nilsson, Ingegerd Wilhelmsson. (283)

25P. Provrörsbefruktning som samarbetsprojekt mellan två kliniker. Susanna Överli, Maria Bartoldsson, Carina Blomgren, Barbro Fridén, Torbjörn Hillensjö, Jan Olofsson, Mats Wikland. (284)

26P. Datering med ultraljud vid 12–14 eller 15–20 graviditetsveckor? En prospektiv evaluering av etablerade dateringsformler i en population av IVF-graviditeter. Sissel Saltvedt, Harald Almström, Charlotta Grünevald, Marius Kublickas, Lil Valentin. (285)

27P. Kan doppler ultraljud hjälpa oss att hitta fokala förändringar och bedöma cancerrisken hos kvinnor med postmenopausal blödning? Elisabeth Epstein, Povilas Sladkevicius, Lil Valentin. (286)

28P. Våldtagna kvinnor – en kohort-studie från Malmö, 1989–2002. Loreto Ferrada, Birgitta Essén, Lillemor Hallonquist, P-O Östergren. (287)

29P. Invandrare och abort. Lottie Helström, Anders Ekbo, Fredrik Granath, Monika Johansson, Viveca Odland, Catharina Zätterström. (288)

30P. Botulinumtoxin-typ A (Botox) kan bryta långvarigt smärttillstånd hos unga kvinnor med vulvavestibulit. Saskia Eklind, Magnus Haeger. (289)

31P. Unga mödrar och efterföljande graviditeter – hög risk grupp för nya oönskade graviditeter. Gabriella Falk, Kerstin Nilsson, Ingrid Östlund. (290)

32P. Uterustransplantation: effekter av kall ischemi på murin och human livmodervävnad. Caiza Almén Wranning, Mats Brännström, Göran Kurlberg, Johan Mölne, Randa Racho El-Akouri. (291)

33P. Är den fetala tillväxten påverkad vid IVF graviditet? Liv Ahlberg, Sverker Ek, Margareta Fridström, Marius Kublickas, Magnus Leijon, Henry Nisell. (292)

34P. Effekter av endogent och exogent hormon på östrogen och pro-

gesteronreceptorinnehåll i bröstvävnad hos pre och postmenopausala kvinnor. Gunilla Hallberg, Ulrika Lundkvist, Rino Bellocchio, Ingemar Persson, Thord Naessen, Cecilia Magnusson. (293)

35P. Humörsymptomen vid premenstruell dysfori associerade till presynaptisk serotoninaktivitet i hjärnan. Olle Eriksson, Anders Wall, Ina Marteinsdottir, Hans Ågren, Per Hartvig, Bengt Långström, Tord Naessén. (294)

36P. Progesterone receptor (PR) isoform and glucocorticoid receptor (GR) levels in human cervix uteri during pregnancy. Ylva Stjernholm Vladoic, Hong Wang, Denis Stygar, Gunvor Ekman, Lena Sahlin. (295)

SAL K 21

10.30–11.30 Utredning och behandling av hypofysadenom. *Moderator:* Lars-Owe Koskinen. Se neurospecialiteter.

SAL A 8

10.30–12.00 Symposium: Ny molekylärbiologisk diagnostik – vad innebär det? *Moderator:* Benita Zwegberg-Wirgart. Se SY 25.

SAL K 2

10.30–12.00 37SS. Sektionssymposium: Stora foster – stora nyfödda barn. *Moderator:* Anders Selbing. *Medverkande:* Ellika Andolf, Maria Cedergren.

SAL K 2

13.00–14.30 38SS. Sektionssymposium: Endometrios – ett gissel. Omhändertagande, diagnostik och behandling. *Moderator:* Matts Olovsson. *Delta:* Agneta Bergqvist, Lennart Hahn, Fredrik Nordenskjöld, Viggo Blomlie.

SAL A 2

14.15–15.15 Sektionssymposium: Ovarialcancer – den åldrande kvinnans sjukdom. *Moderator:* Thomas Högborg. Se sektionen för onkologi.

SAL K 2

16.00–17.30 Postersession. *Moderatorer:* Kenneth Challis, Helena Strevens.

Fredagen den 28 november

SAL B 2

08.30–11.30 Sektionssymposium: Ultraljudskonstrast: bakgrund, framtid samt klinisk användning inom bukdiagnostik och gynekologi. *Moderatorer:* Lil Valentin, Anders Nilsson. Se ultraljudsdiagnostik.

SAL A 8

10.30–12.00 Symposium: Framtidens läkare – läkares ledarskap. *Moderator:* Bernhard Grewin. Se SY 44.

SAL C 2/3

10.30–12.00 Symposium: Läkemedel och miljö – aktörer, ansvar, och angreppsmöjligheter. *Moderator:* Rune Dahlqvist. Se SY 45.

SAL A 2

12.30–14.00 Symposium: Finns det evidensbaserad kunskap om sjukskrivning? Rapport från SBUs sjukskrivningsprojekt. *Moderator:* Kristina Alexandersson. Se SY 46.

Oftalmologi

sid 263

Torsdagen den 27 november

SAL K 11

13.00–14.00 1F. Gästföreläsning: Ophthalmic manifestations of child abuse and their pathology. Dr M Andrew Parsons, MB ChB

FRCPath, University of Sheffield and Royal Hallamshire Hospital, Sheffield, U.K.

14.00–15.00 Fria föredrag. Moderator: Anders Kvanta.

14.00 2. Klinisk vidareutveckling av VEP. Lotta Gränse, Sten Andréasson, Vesna Ponjavic.

14.10 3. OCT och elektrofysiologi för bedömning av anatomisk läkning och retinal function efter operation av primär näthinneavlossning med cerclage och plomb. Patrik Schatz, Sten Andréasson, Kristina Holm.

14.20 4. Effect of diabetid nephropathy and blood pressure on the prevalence of circulating antipericyte autoantibodies at various retinopathy grades. Carin Gustafsson, Carl-David Agardh Elisabet Agardh, Pamela Farthing-Nayak Martin Kwok, Lynch Kristian, Ramesh Nayak.

14.30 5. Behandling av diabetiker med svår diabetesretropati efter kataraktoperation. Annemari Koivula, Charlotta Zetterström.

14.40 6. Refraktionen hos 10 år gamla prematurfödda barn, samt barn födda i normal tid. Eva Larsson, Agneta Rydberg, Gerd Holmström.

SAL K 11

15.30–17.00 7SS. Sektionssymposium: Det misshandlade barnet. Moderator: Ulla Kugelberg. Deltagare: Olof Flodmark, Pär-Johan Svensson, Håkan Svan, Lena Jacobson.

Fredagen den 28 november

SAL C 6

08.30–09.30 8F. Gästföreläsning: Modern corneal transplantation surgery. Professor Massimo Busin, Villa Serena Hospital, Forlì, Italien.

SAL C 6

10.00–11.30 9SS. Sektionssymposium: Viktiga nyheter och gamla sanningar för glaukomsjukvården. Moderator: Anders Heijl. Deltagare: Christina Lindén, John Thygesen, Boel Bengtsson, Bo Bengtsson, Anders Heijl.

11.30–12.15 Fria föredrag. Moderator: Anders Behndig.

11.30 10. Ascorbate in the Guinea pig lens, dependence on drinking water supplementation. Vino Mody Jr, Manoj Kakar, Åse Elfving, Stefan Löfgren, Urban Ungerstedt, Per Söderberg.

11.40 11. Vitamin E kan skydda mot ultraviolett strålningsinducerad katarakt. Marcelo Ayala, Per Söderberg.

11.50 12. Sterilt eller infekterat? Allvarliga keratiter hos patienter med atopisk keratokonjunktivit. Emma Nevenius, Per Montan.

12.00 13. Graft-versus host (GVH)-reaktioner i ögat. Fallpresentationer. Branka Samolov, Per Montan, Jacek Winiarski.

Onkologi

sid 265

Onsdagen den 26 november

HALL B, 61–82

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarar vid poster 12.30–14.00.

Postersession arrangeras vid utställningen 12.30–14.00.

1P. Effekter av VEGF R tyrosinkinashämmaren ZD6474 på tumörtillväxt och mikrovaskularisering i en experimentell intracerebral gliommodell. Maria Sandström, Roger Henriksson, Mikael Johansson. (61)

2P. Behandlingssvar och absorberad dos vid fraktionerad radioimmunterapi av B-cells lymfom med 90-Yttrium märkta humaniserade antikroppar riktade mot CD22. Ola Lindén, Eva Cavallin-Ståhl, Cecilia Hindorf, Tomas Ohlsson, Sven Erik Strand, Jan Tennvall. (62)

3P. Kan stråldosen till lokalt avancerad lungcancer ökas vid extern strålbehandling genom att samtidigt tillföra radionuklidkopplad antikropp HMEG1 F(ab')₂? Michael Garkavij, Sven-Börje Ewers, Michael Ljungberg, Tomas Ohlsson, Jan Tennvall. (63)

4P. Uttryck av tyrosinkinas-receptorer i lungcarcinoider. Dan Gran-

berg, Erik Wilander, Staffan Welin, Barbro Eriksson, Kjell Öberg. (64)

5P. Angiogenetiska cytokiner VEGF och bFGF hos patienter med esofagscancer och dess kliniska betydelse. Martin Dreilich, Gunnar Wagenius, Daniel Brattström, Stefan Bergström, Patrik Hesselius, Anders Larsson, Michael Bergqvist. (65)

6P. Retrospektiv studie med fokus på kliniska prediktiva faktorer hos 126 patienter med esofagscancer. Martin Dreilich, Daniel Brattström, Gunnar Wagenius, Stefan Bergström, Michael Bergqvist. (66)

7P. Livskvalitet vid morfinkrävande smärta p g a övre gastrointestinal cancer. Per Gullstrand, Tora Campbell-Chiru, Magdalena Fritzson, Yvonne Jönsson, Carlo Mucchiano. (67)

8P. Mikrocirkulationen påverkas tidigt vid utveckling av intestinal skada efter kemoterapi. Tor Ekman, Edvard Abel, Ragnar Hultborn, Eva Jennische, Stefan Lange, Elisabeth Warnhammar. (68)

9P. Kartläggning av palliativ vård för patienter döda i bröstcancer 1995. Gunnar Schmidt, Erik Holmberg, Ragnar Hultborn, Susanne Ottosson. (69)

10P. Patterns of chromosomal imbalances defines subgroups of breast cancer with distinct clinical features and prognosis. A study of 305 tumors by comparative genomic hybridization. Karin Rennstam, Minna Ahlstedt-Soini, Bo Baldetorp, Pär-Ola Bendahl, Åke Borg, Ritva Karhu, Minna Tanner, Mika Tirkkonen, Jorma Isola. (70a)

11P. BRCA1 mutationer hos 489 oselektade, konsekutiva bröstcancerpatienter från Stockholm. Sara Margolin, Tommy Fornander, Annika Lindblom, Barbro Werelius. (70b)

12P. Sämre överlevnad i bröstcancer hos kvinnor med en närstående barnafödsel. Anna Bladström, Harald Anderson, Håkan Olsson. (70c)

13P. Per oral Sendoxan behandling vid hormonrefraktär prostatacancer. Pilotstudie. Gun Wichardt-Johansson, Karl Mikael Kälkner, Pavel Pisa, Peter Wersäll. (71)

14P. Att leva efter strålbehandling lokaliserad prostatacancer. En kvalitativ analys av patientberättelser. Oliver Hedestig, Per-Olof Sandman, Anders Widmark. (72)

15P. Är retrospektiv mätning en tillräckligt noggrann metod för mätning av livskvalitet och symtom hos patienter med lokaliserad prostatacancer behandlade med extern strålbehandling? Per Fransson, Anders Widmark. (73)

16P. IGF-1 har betydelse för prognosen vid njurcancer. Torgny Rasmuson, Kjell Grankvist, Jan Jacobsen, Börje Ljungberg, Tommy Olsson. (74)

17P. Tidiga erfarenheter av oxaliplatin, 5fluorouracil och leukovorin (FLOX) kombinerat med radioterapi (RT), vid lokalt avancerad rektalcancer (LARC). Adalsteinn Gunnlaugsson, Eva Fernebro, Anders Johansson. (75)

18P. Prevalens av adenom och hyperplastiska polyper i en internationell HNPCC cohort. A Liljegren, G Barker, DT Bishop, J Burn, A Lindblom, ER Maher, JC Mathers, B Nilsson, S Rotstein. (76)

19P. Diagnostik av hereditär nonpolyposis colorekta cancer (HNPCC): Mikrosatellitinstabilitet och/eller immunfärgning av DNA-reparationsproteiner? Britta Halvarsson, Annika Lindblom, Eva Rambech, Kristina Lagerstedt, Mef Nilbert. (77)

20P. Studie av cytogenetiska förändringar inom seropapillär ovarialcancer stadium III avslöjar en biologiskt heterogen grupp. Karolina Partheen, Khalil Helou, György Horvath, Kristina Levan, Lovisa Österberg. (78)

21P. Analys av biologiska förändringar som uppkommer genom tumörprogression i ovarialcancer stadium I till Stadium III. Lovisa Österberg, Khalil Helou, György Horvath, Kristina Levan, Karolina Partheen. (79)

22P. Primärt malignt melanom i cervix uteri – en ovanlig manifestation av extrakutana melanom. Kjell Schedvins, Lena Kanter-Lewensohn, Britta Nordström, Boel Ragnarsson-Olding. (80)

23P. Kromosom 3q och Laminin-5 (2 kedjan expression vid carcinogenesen i genitaltrakten. Britta Nordström, Patricia Stoltzfus, Kerstin Heselmeyer-Haddad, Juan Castro, Claes Silfversvärd, Kerstin Sjövall, Nina Einhorn, Karl Tryggvasson, Gert Auer, Thomas Ried. (81)

23P.a) Uttryck av 17 β -hydroxysteroid dehydrogeaser har prognostisk betydelse vid postmenopausal bröstcancer. Cecilia Gunnarsson, Eva Hellqvist, Kristina Kirschner, Olle Ståhl för Sydsvenska Bröstcancergruppen. (82)

SAL A 3

08.30–10.00 24SS. Sektionssymposium: Nya behandlings-

möjligheter med innovativ strålterapi. Moderator: Rolf Lewensohn. Medverkande: Jan Tennvall, Roger Henriksson, Björn Zackrisson, Inge-mar Lax, Bengt Glimelius.

SAL A 3

10.00–11.00 25F. Gästföreläsning: E Berven: **Current Status and Potential of Light Ion Therapy.** Professor Hirohiko Tsujii, National Institute of Radiological Sciences, Inage-ku, Anagawa, Japan. Introduction: Anders Brahme.

SAL A 3

11.00–12.00 26F. Gästföreläsning: J Waldenström: **New Aspects of Liver Surgery in Colorectal Cancer.** Professor Henri Bismuth, Hospital Paul Brousse, Villejuif, France. Introduction: Bengt Glimelius.

HALL B, 61–82

12.30–14.00 Mobil postersession. Moderatorer: Mef Nilbert, Tor Ekman.

SAL A 3

14.30–16.00 Årsmöte: Svensk Onkologisk Förening.

SAL A 6

14.30–16.00 Symposium: Gammal och gastrointestinal cancer. Moderatorer: Christer Staehl von Holstein/Jörgen Rutegård. Se SY 10.

SAL A 8

16.30–18.00 Symposium: Evigt ung med östrogen – eller är det dags att tänka om? Moderator: Marie Bixo. Se SY 16.

Torsdagen den 27 november

SAL A 2

08.30–10.00 Symposium: För gammal för adjuvant cytostatika-behandling? Moderator: Bengt Gustavsson. Publiken kan göra sin röst hörd – mentometerutrustning! Se SY 24.

SAL K 15

09.15–10.45 Sektionssymposium: PET och CT inom onkologi. Moderator: Katrine Riklund Åhlström. Se sektionen för nuklearmedicin.

SAL A 2

10.15–12.15 Fågelboet: Nya avhandlingar i onkologi. Moderatorer: Bo Littbrand, Dick Killander.

10.15–10.35 27. Rectal Cancer, Tumour Biology and Prognostic Markers. Eva Fernebro, Lund, 2003.

10.35–10.55 28. Studies on Prediction of Axillary Lymph Node Status in Invasive Breast Cancer. Johan Ahlgren, Uppsala, 2002.

10.55–11.15 29. Familial Glioma. Epidemiological and Experimental Studies. Beatrice Malmer, Umeå 2001.

11.15–11.35 30. Targeted CD52 Therapy in Lymphoid Malignancies. Jeanette Lundin, Stockholm, 2003.

11.35–11.55 31. Molecular Alterations in Colorectal Cancer. Agneta Jansson, Linköping, 2002

11.55–12.15 32. Radioimmunotherapy of Experimental Ovarian Cancer with Astatine-211. An in Vivo Model for Consolidation Treatment in Women. Håkan Andersson, Göteborg 2000.

SAL K 15

11.00–12.00 Gästföreläsning: New Aspects on Diagnostics and Therapy in Thyroid Cancer. Professor Marcus Luster, University of Wurtzburg, Germany. Se sektionen för nuklearmedicin.

SAL A 2

13.00–14.00 33F. Gästföreläsning: Nina & Jerzy Einhorn. **Molecular Pathology of Gynaecological Malignancies.** Professor Jamie Prat, Hospital de la Santa Cru i Sant Pau, Barcelona.

SAL A 2

14.15–15.15 34SS. Sektionssymposium: **Ovarialcancer den äldre kvinnans sjukdom.** Moderator: Thomas Högberg. Deltagare: Hans Hagberg, Preben Kjölhede, Bengt Tholander, Bengt Sorbe, Elisabeth Åvall Lundqvist.

SAL K 1

14.30–16.00 Schubert-symposium: Quality aspects of colorectal cancer surgery. Moderator: Bengt Gustavsson. Se sektionen för kirurgi.

SAL A 2

15.30–17.00 Fria föredrag. Moderatorer: Eva Brun, Freddi Lewin.

15.30–15.45 35. Tidsfaktorns prognostiska betydelse vid behandling av ovarialcancer. Bengt Sorbe.

15.45–16.00 36. Sampling av lymfkörtlar har prognostisk betydelse vid epitelial ovarialcancer i FIGO stadium I-II. Ingiridur Skirnisdóttir, Bengt Sorbe.

16.00–16.15 37. Symtom och livskvalité efter kurativ terapi av lokaliserad prostatacancer. Bo Lennernäs, Gunnar Schmidt, Pär Lodding, Svante Bergdahl, Gunnar Steineck, Ann-Marie Ekelund, Mats Holmberg, Gunnar Aus, Jan-Erik Damber.

16.15–16.30 38. Vaccinering av kolorektalcancerpatienter med ett poxvirus uttryckande det tumörassocierade antigenet KSA. Gustav Ullenhag, Marie-Claude Bonnet, Jan-Erik Frödin, Moustapha Hassan, Shahryar Kiaii, Håkan Mellstedt.

16.30–16.45 39. Elektrokemoterapi (Electroporation Therapy – EPT) för behandling av cancer. Lennart Löfgren, Johan Reizenstein, Torbjörn Söderström.

16.45–17.00 40. P53 status och risk för tidigt lokoregionalt recidiv vid bröstcancer. Marie Sundquist, Lars Brudin, Johanna Hernell, Sofia Johannesson, Lars Larsson, Mart Suurkula.

SAL A 9

16.30–18.00 Symposium: Det äldre barnet; överföring av det unga vuxna kroniskt sjuka barnet. Moderator: Gunilla Hedlin. Se SY 32.

Fredagen den 28 november

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Bröstcancer hos den äldre kvinnan. Moderator: Stig B Holmberg. Se SY 33.

SAL K 11

14.30–16.00 Sektionssymposium: Lungcancer – ett multidisciplinärt problem. Moderator: Per Jönsson. Se sektionen för thoraxkirurgi.

Ortopedi

sid 359

Fredagen den 28 november

SAL A 4

08.30–10.00 Symposium: Intyg och otyg – rätt och fel i försäkringsmedicinens djungel. Moderator: Richard Wallensten. Se SY 34.

Oto-rhino-laryngologi,

Onsdagen den 26 november

SAL A 2

08.30-10.00 Symposium: **Behandling av hörselskador.** *Moderator: Konrad S Konradsson. Se SY 1.*

Torsdagen den 27 november

SAL K 1

08.30-10.00 Symposium: **Yrsel hos äldre. Vad kan vi göra för att lindra symptom och hindra farliga fall?** *Moderator: Måns Magnusson. Se SY 23.*

HALL B, 251-266

09.00-18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 10.30-11.30.

Postersession kl 12.30-14.00 i sal B 4.

1P. Ny lovvande behandling av extern otit. Karin Rahm, Esben Jørgensen, Christer Rosén. (251)

2P. A role for neutrophils in intermittent allergic rhinitis. Mattias Fransson, Mikael Benson, Göran Wennergren, Lars-Olaf Cardell. (252)

3P. Utvärdering av individuellt utformad protesknapp som behandling vid perforation i nässeptum. Med stud Anna Blind, Diana Berggren, Åke Dahlqvist, anaplastolog Antti Hulterström. (253)

4P. Fallbeskrivningar av två patienter med achalasi och akut andningshinder, ovanlig diagnos-enkel åtgärd. Alexander Ahlberg, Britt Nordlander. (254)

5P. Hyaluronan vid fonokirurgisk behandling av sulcus vokalis samt ärrbildning i stämbanden – preliminära erfarenheter. Stellan Hertegård. (255)

6P. Ansiktstrauma. En kartläggning av undersökta patienter vid usil under ett års tid. Med kand Emma Jakobsson, Ann Hermansson, Per Alberius, övertandl Louise Åkesson, övertandl Lars-Göran Hansson. (256)

7P. Vad har konsensusuttalet om behandling av AOM hos barn fått för betydelse i praktiken? Med kand Per Jonsson, Ann Hermansson. (257)

8P. Sensibilitetsstörning vid körtelbiopsi från underläppen-en onödig komplikation?! Finn Jørgensen, Tony Axéll, Mårten Sandstedt, Per von Hofsten. (258)

9P. Ojämn könsfördelning vid tonsillektomi - ny kunskap hämtad ur kvalitetsregister. Ingemar Månsson, Lennart Bohlin, Björn Carlborg, Ingemar Engstrand, Sten Hellström, Gerhard Kjellén, Jan Kumlien, Kristian Roos, Per Weitz. (259)

10P. Oropharyngeal tularemi – en fallbeskrivning. Petter Olsson, Daniel Holmström. (260)

11P. Ökad incidens av tungcancer i Skandinavien, särskilt bland unga - en studie av incidens och överlevnad 1960-1994. Karin Annerzt, prof Harald Andersson, Anders Björklund, Saara Kantola, Jon Mork, Torgil Möller, Jörgen H Olsen, Johan Wennerberg. (261)

12P. Encephalit med relapsing polychondrit. Thomas Berg, Leif Nordang. (262)

13P. Nätverksorganisering av interstitiella bindvävsceller i den endolymfatiske gången hos människor. Betydelse för kontroll av vätsketryck i innerörat. Anna-Karin Ekwall, Helge Rask-Andersen, Kristofer Rubin. (263)

14P. Hur högt smäller det när du skjuter? Dan Bagger-Sjöbeck, tekn dr Per Sjösten. (264)

15P. PACAPs effekter i humana luftvägar. Johan Kinhult, fil dr Mikael Adner, Lars-Olaf Cardell, Rolf Uddman. (265)

16P. Teknik för bilateral choanalatri. Stefan Freccero, Björn Carlborg. (266)

SAL B 4

12.30-14.00 Postersession. *Moderatorer: Ingrid Augustsson, Carsten Tjell.*

SAL B 4

14.30-17.30 Fria föredrag. *Moderatorer: Lars-Olaf Cardell, Carin Klintberg, Emelie Björlin.*

14.30-14.40 **17.** Livskvalitet fem år efter larynxcancerdiagnostik. Mats Nordgren, Helmut Abendstein, univ adjunkt Marianne Ahlner-Elmqvist, Kristin Björda, Morten Boysen, Eva Hammerlid, Magnus Janmert, dietist Ewa Silander.

14.40-14.50 **18.** Förändrad behandlingsstrategi av halskörteltastaser vid tonsillcancer, erfarenheter från Örebro. Stefan Kristiansson, Johan Reizenstein, Christer Nilsson, leg sjuksköt Gun-Britt Adamsson.

14.50-15.00 **19.** Fotokemisk behandling av huvud- och halscancer med intravenöst tillfört läkemedel - indikationer och resultat från 15 års verksamhet. Lennart Löfgren.

15.00-15.10 **20.** Huvud-halscancerpatienters upplevelser om bemötande och behandling. Lalle Hammarstedt, leg sjuksköt Arja Andersson, leg sjuksköt Rose-Marie Birksjö, Göran Laurell, leg sjuksköt Lena Sharp, leg sjuksköt Ylva Tiblom.

15.10-15.20 **21.** Benföranckrad lokal slemhinneålbå som rekonstruktionsalternativ för munbotten/gingivalcancerar – pilotserie på 4 patienter. Jan Åkervall.

15.20-15.30 **22.** Hur vanligt är det med kvarvarande tumörrester efter translabyrinthär kirurgi av ensidiga acusticusneurinom. Anders Kinnefors, Lennart Edfeldt, Olafur Gudjonsson, Gunnar Nyberg, Helge Rask-Andersen.

15.30-15.40 **23.** Östrogen och hörsel. Malou Hultcrantz, Annika Stenberg, Rusanna Simonoska, fil dr Maoli Duan, J-Å Gustavsson.

15.40-15.50 **24.** Taluppfattbarhet hos postlingualt vuxna hörselskadade patienter med cochleaimplantat tillhörande Västra Götalands Regionen. Anders Ringdahl, audionom Anne-Karin Gustavsson, prof Lillemor Hallberg, prof Alice Holmes, hörselpedagog Inger Jonasson, Pontus Lindeman, tekn audiolog Lennart Magnusson, Jerker Nilsson, audionom Maria Nohlås, audionom Agneta Sandh.

15.50-16.00 **25.** Intraoral extirpation av submandulära spottstenaar. Björn Palmgren, Lotta Hessén-Söderman, Malou Hultcrantz.

16.00-16.10 **26.** Laryngomalaci - vanlig orsak till stridor hos spädbarn. Åsa Landerholm, Gunnar Björck, Georgios Papatziomos, Hans Sellén, Richard Kuylentierna.

16.10-16.30 Kaffepaus.

16.30-16.40 **27.** Tonsillotomi med radiofrekvensteknik på barn - en randomiserad studie av postoperativ morbiditet. Jonas Graf, leg sjuksköt Elisabeth Eriksson, Elisabeth Hultcrantz, Pekka Persson, Kjell Ydreborg.

16.40-16.50 **28.** In vitro/in video regenerering av hörselneuron hos människa och marsvin. Helge Rask-Andersen, Marja Boström, Bengt Gerdin, Anders Kinnefors, Bengt Lindholm, Josef Miller, Gunnar Nyberg.

16.50-17.00 **29.** Cochleaimplantation i radikalhåla – Olika tekniker. Niklas Danckwardt-Lilleström, Lars Ekvall, Anders Kinnefors, Helge Rask-Andersson.

17.00-17.10 **30.** Inlagringar i stämband vid autoimmun sjukdom, en ovanlig orsak till heshet. Per-Åke Lindestad, Mikael Heimburger, Ritta Ylitalo.

17.10-17.20 **31.** Följerörelsetest med vriden nacke hos whiplashpatienter i Linköping. Torbjörn Ledin, Lars Ödkvist, vest ass Lisbeth Noaksson, vest ass Patrik Greibe, vest ass Susanne Olsson.

17.20-17.30 **32.** Behandling av basalcancers med PDT - erfarenheter från samarbetet mellan ÖNH, Hud och Plastik vid Akademiska sjukhuset Uppsala. Ulf Zätterström, Tomas Ekberg, Thomas Berg, Malin Svensson, Berit Berne, Anders Hedlund.

Fredagen den 28 november

SAL C 4

08.30-10.00 Sektionssymposium: **Aktuella forskare.** *Moderatorer: Ulf Zätterström, Karin Prellner.*

33SS. The Round Window Membrane – Gateway to the Cochlea. A morphological and electrophysiological study. Leif Nordang.

34SS. Aerodynamisk analys av velofarynxfunktion under tal. Hans

Dotevall.

35SS. Uvulopalatopharyngoplastik versus Laser-Uvulopalatoplastik: En prospektiv långtidsuppföljning av självrapporterade symptom. Michael Lysdahl, PO Haraldsson.

36SS. Sjuklighet vid Ménières sjukdom; aspekter på livskvalitet och ut-lösande faktorer. Lotta Hessén Söderman.

SAL C 4

10.30–12.00 Föreningsmöte.

Patologi/Klinisk cytologi

sid 280

Onsdagen den 26 november

SAL A 9

08.30–10.00 Symposium: **Arbetsituation och kompetensutnyttjande inom läkarkåren.** Fel använd tid, fel arbetsfördelning och ineffektiv resursanvändning kan skapa vantrivsel och höga sjuktal. *Moderator:* Nina Rehnqvist. Se SY 4.

SAL K 1

10.15–12.15 Allmänt möte: **Medicinens guldålder och dess framtid.** *Moderator:* Hans Wigzell.

SAL C 4

13.00–14.00 1F. Jan Pontén-föreläsning: **Analyses of human diseases with functional genomics.** Professor Mathias Uhlén, KTH.

SAL C 4

14.30–16.30 Fria föredrag

14.30–14.45 2. **Case Report: Dedifferentiated papillary cancer of the thyroid.** Inma Ribera, Arrigo Capitanio, Attila Szakos och Bela Bozoky.

14.45–15.00 3. **En ny tumörsuppressorgenen HRPT2 och dess protein, parafibromin.** Andrea Villablanca, Anders Höög, Catharina Larsson.

15.00–15.15 4. **Carcinoidtumörceller (GOT1) transplanterade till naken mus är en unik modell för studier av somatostatinreceptormedierad radioterapi.** Ola Nilsson, Håkan Ahlman, Peter Bernhardt, Eva Forsell-Aronsson, Viktor Johansson och Lars Köhlby.

15.15–15.30 5. **Induction of apoptosis in Malignant Mesothelioma cell lines.** Gustav Nilsson, Mikael Björnstedt, Katalin Dobra och Sun Xiaojuan.

15.30–15.45 6. **Selenit hämmar tumörutveckling i en djurmodell för kemisk carcinogenes.** Linda Björkhem-Bergman, Ulla-Britta Tordal, Servet Eken, Christina Nyström, Jerker M. Olsson, Arrigo Capitanio, Mikael Björnstedt, Lennart C. Eriksson.

15.45–16.00 7. **Lymfkörtelstadium vid icke småcellig lungcancer: En retrospektiv histologisk och immunhistokemisk studie omfattande åren 1996 och 1997.** Jens Enoksson, Per Jönsson, Sven-Börje Ewers och Leif Johansson.

16.00–16.15 8. **En colit som inte syns: Intestinal spirochaetosis (IS).** Roger P.B. Willén.

16.15–16.30 9. **Kort men inte gott – blastoida mantelcellslymfom har ett trunkerat cyclin D1 transkript.** Birger Christensson, Eva Kimby, Lina Nygren, Johan Liden, C.I. Edvard Smith, Anna Porwit-MacDonald, Birgitta Sander.

SAL C 4

17.00–20.00 Föreningsmöten svensk förening för klinisk cytologi och svensk förening för patologi.

Torsdagen den 27 november

SAL A 4

08.30–09.30 10F. Gästföreläsning: **Ovarian tumour classification – how is new knowledge on tumour biology reflected?** Professor Robert E. Scully, Dept. of Pathology, Massachusetts General Hospital, Boston.

SAL A 4

10.00–12.00 Golden Seminar: **Ovarialtumörer.** *Moderator:* Stefan Cajander.

SAL A 4

13.00–14.00 11F. Nina och Jerzy Einhornföreläsning: **Molecular pathology of gynaecological malignancies.** Professor Jaime Prat, Dept. of Pathology, Hospital de la Santa Creu I Sant Pau, Barcelona.

SAL A 2

14.15–15.15 Sektionssymposium: **Ovarialcancer – den åldrande kvinnans sjukdom.** *Moderator:* Thomas Högborg. Se sektionen för onkologi.

SAL A 4

14.15–14.45 12F. Gästföreläsning: **Endogena retrovirus hos människa – vänner eller fiender.** Erik Larsson.

SAL A 4

14.45–16.15 13SS. Sektionssymposium: **Den transplanterade patienten – mellan Scylla och Carybdis.** *Moderator:* Annika Östman Wernersson. *Delta:* Gunnar Söderdahl, Elda Sparrelid, Birger Christensson, Erik Larsson, Johan Mölne, Leif Johansson.

Fredagen den 28 november

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: **Bröstcancer hos den åldrande kvinnan.** *Moderator:* Stig B. Holmberg. Se SY 33.

SAL A 3

08.30–10.00 Symposium: **Läkarstudenterna och forskningen – hur och varför får vi fler läkarstudenter och läkare intresserade av forskning.** *Moderator:* Lotta Nylander. Se SY 37.

SAL A 6

10.30–12.00 Symposium: **SARS – en ny epidemis födelse.** *Moderator:* Karl Ekdahl. Se SY 43.

SAL A 3

12.30–14.00 Symposium: **Framtidens specialistutbildning – hur ser morgondagens ST ut?** *Moderator:* Anton Holmgren. Se SY 47.

Pediatric

sid 283

Onsdagen den 26 november

SAL B 1

14.30–16.00 Sektionssymposium: **Muskelsvaghet inom intensivvården – är det ett perifert problem?** *Moderator:* Tor Ansved. Se neurospecialiteter.

Torsdagen den 27 november

SAL A 9

08.30–10.00 1SS. Sektionssymposium: **Kardiologiska och andra orsaker till svimning hos barn och ungdomar.** *Moderator:* Anders Jonzon. *Delta:* Thomas Brune, Thomas Gilljam, Jan Sunnegårdh, Ingegärd Östman-Smith.

SAL A 9

10.30–12.00 2SS. Sektionssymposium: **Anorexia i barn- och ungdomsåren.** Moderator: Jan Ejderham. *Delta*gare: Cecilia Bergh, Birgit Borgström, Jan Ejderham, Elisabet Wentz.

SAL K 14

10.15–11.45 Svensk Barnkardiologisk förenings årsmöte.

SAL B 3

10.30–12.00 Sektionssymposium: **Äter vi ihjäl oss?** Moderator: Peter Friberg. Se klinisk fysiologi.

SAL A 9

13.00–14.00 Svenska Barnläkarföreningens Högtidsföreläsning 2003: **Ultraljudiagnostikens framväxt – ett led i barnhjärtsjukvårdens utveckling i Sverige.** Nils-Rune Lundström.

RUM 257

14.30–16.00 BLF:s styrelse möter ordförande från sektionerna och arbetsgrupperna.

SAL A 9

16.30–18.00 Symposium. **Det åldrande barnet; överföring av det unga vuxna kroniskt sjuka barnet.** Moderator: Gunilla Hedlin. Se SY 32.

Fredagen den 28 november

SAL A 9

08.30–10.00 Symposium: **Misstanke om barnmisshandel – varför är det så svårt att anmäla?** Moderator: Olof Flodmark. Se SY 35.

HALL B, 179–215

09.00–16.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarar vid sina postrar 10.30–12.00.

Tio i topp: De tio bästa postrarna presenteras klockan 13.00–14.30 i sal A 9.

3P. Surfaktantmetabolism hos nyfödda studerat med stabila isotoper. Kajsa Bohlin, Mats Blennow, Aaron Hamvas. (179)

4P. Prevenir och aining. Sven Arne Silfverdal, Leif Ekholm. (180)

5P. Incidensen av sena lokalreaktioner efter boostervaccination med två difteritetanusvacciner – stor öppen randomiserad fas IV prövning med elever i skolans årskurs 4. Eva Netterlid, RNT, Magnus Bruze, Monica Hindsén, Marlène Isaksson, Patrick Olin. (181)

6P. Ekonomisk utvärdering av konjugerat 7-valent pneumokockvaccin. Magnus Tambour, ekon. dr, Stefan Berg, Claes Hemlin, Karin Prellner, Mikael Sörberg. (182)

7P. Astmabesvär som liten – hur gick det sedan? Göran Wennergren, Emma Goksör, Mainor Åmark, allergikonsulent, Per M Gustafsson, Bernt Alm. (183)

8P. Björkpollenexponering under graviditeten hos mödrar med björkpollenallergi och effekter på sensibilisering och lufvägsallergier hos barn vid 4,5–5-års ålder. Anne Kihlström, Gunnar Lilja, Göran Pershagen, Gunilla Hedin. (184)

9P. Specifik immunterapi på Barnens Sjukhus, HS. Asta Sigurbrandsdottir, Anne Kihlström. (185)

10P. "We wee when we want..." Sven Mattsson, Gunilla Gladh, uroterapeut/med dr, Sivert Lindström, professor. (186)

11P. Köldtest hos neurologiskt friska barn med blåsstörningar. Gunilla Gladh, uroterapeut, med dr, Sven Mattsson, Sivert Lindström, professor. (187)

12P. Trimetoprimresistens vid förstagångspyelonefrit hos barn. Per Mattsson, Olle Aspevall, Ingela Bollgren, Ulla Lodhi, usk. (188)

13P. Multiprofessionellt omhändertagande på riksnivå av barn och ungdomar med osteogenesis imperfecta. Eva Åström, Stefan Söderhäll. (189)

14P. Bisfosfanatbehandling av barn och ungdomar med osteogenesis imperfecta. Eva Åström, Stefan Söderhäll. (190)

15P. Pulsoxymetri i både arm och ben – En lovande metod att upptäcka fler barn med ductusberoende hjärtfel på BB. Anne de-Wahl

Granelli, RDCS(PE), fil kand, Mats Mellander, Kenneth Sandberg, Jan Sunnegårdh, Ingegerd Östman-Smith. (191)

16P. Waran och acetylsalicylsyra (ASA) efter Glenn och TCPC minskar risken för tidig tromboembolism efter enkammarkirurgi. Katarina Hanséus, Gudrun Björkhem, Jens Johansson, Peeter Jögi, Ann-Kristin Olsson. (192)

17P. Medfött vänsterkammareurysm vid Cantrell's syndrom. Jan Sunnegårdh, Håkan Berggren, Thomas Gilljam, Stefan Hallhagen, Daniel Holmgren, Boris Nilsson. (193)

18P. Plasma CD40-ligand korrelerar med förtjockningen i carotis intima-media hos barn efter akut systemisk infektion. Petru Liuba, Annica Maxedius, Erkki Pesonen, Lennart Truedsson. (194)

19P. Förhöjda värden av natriuretisk peptid typ B hos barn med enkammarmhjärtan med morfologisk högerkammare men ej hos barn med morfologisk vänsterkammare. Håkan Wåhländer, Daniel Holmgren, Andreas Westerlind, Per-Arne Lundberg. (195)

20P. Autoimmun enteral leiomyositis. Robert Saalman, Helena Borg, Mats Edenholm, Ulf Jansson, Caola Kullberg-Lindh, Ola Nilsson, Andrzej Tarkowski. (196)

21P. Infiximab treatment of paediatric and adolescent patients with refractory crohn's disease: a national open label retrospective study. Johan Cosmo, Yigal Finkel, Hans Hildebrand, Jan Holst. (197)

22P. Incidens, orsaksfaktorer, diagnostik och behandling av pylorusstenos i Värmland-Örebro läns landsting 1988–2002. Helena Löfwenhamn, Erik Stenninger. (198)

23P. Rågallergi – vanlig hos barn med recidiverande buksmärtor? Sören Wille. (199)

24P. Calprotectin i avföring hos friska barn. Ulrika Fagerberg, Rumjana Djilali Merzoug, Yigael Finkel, Lars-Olof Hansson, Lars Lööf. (200)

25P. Skillnader i fysisk aktivitetsnivå hos obesa barn och ungdomar före och efter en tolv veckors träningsperiod. Karin Elmberg, sjukgymnast, Maria Hagströmer, sjukgymnast, Åke Johansson, Staffan Mårild, Michael Sjöström, Agneta Yngve. (201)

26P. Fysisk aktivitetsnivå hos överviktiga barn och ungdomar. Maria Hagströmer, sjukgymnast, Karin Elmberg, sjukgymnast, Åke Johansson, Staffan Mårild, Michael Sjöström, Agneta Yngve. (202)

27P. Ekonomiska konsekvenser av barncancer – en registerstudie. Anders Hjern. (203)

28P. Juvenil Kronisk Artrit utlöst av Bartonellainfektion? Karin Tylleskär, Eva Hjelm, docent, Stein Magnus Aukland, Gustav Fjaertoft. (204)

29P. Viral infections in Children ith Febrile Seizures. Helena Dahl, BMA, med dr, Judith Baakers, Jochem Galama, Annika Linde, Willem Melchers, Reinier Mullaart, Jan van Zeijl. (205)

30P. Föräldrars upplevelser i samband med att deras barn fått diagnosen cystisk fibros. Isabelle de Monestrol, Agneta Bergsten-Brucefors, docent, leg psykolog, Lena Hjelte, Birgitta Sjöberg, leg psykolog. (206)

31P. Svetttester i Sverige 2002. Tvärsnittsstudie. Britt-Marie Jakobsen, Tekn ass, Lena Hjelte, Sten Salomonsson, BMA. (207)

32P. Ultraviolet B strålning förbättrar serum nivåerna av D-vitamin hos patienter med cystisk fibros. Eva Gronowitz, leg ssk, Anders Lindblad, Marita Gilljam, Annika Hollsing, Dan Mellström, Olle Larkö, Birgitta Strandvik. (208)

33P. Omedelbara förändringar av blodgasttryck under andningsgymnastik med positive expiratory pressure och oscillerande positive expiratory pressure hos patienter med diagnosen cystisk fibros. Anna-Lena Lagerkvist, leg sjukgymnast, Ola Hjalmarsson, Anders Lindblad, Staffan Redfors, Gunilla Sten, biomed analytiker. (209)

34P. Nutritionsstatus i en pediatrik CF population under perioden 1993–2000. Ellen Karlge-Nilsson, dietist, Anders Lindblad. (210)

35P. En svensk multicenterstudie över hållbarheten av insatta subcutana portar på patienter med CF. Eva Gronowitz sjsk, Käthe Strandner sjsk, Kerstin Herlitz sjsk, Åsa Petersson sjsk, Vivi Ademark sjsk, Inger Erwander sjsk, Kristina Ågårdh sjsk, Elisabeth Nääs sjsk, Berit Widen sjsk, Anders Lindblad. (211)

36P. Försvagad kemoreceptorkänslighet som mekanism bakom apnéer hos spädbarn. Miriam Katz-Salamon, Hugo Lagercrantz. (212)

37P. Vad händer efteråt? Uppföljning av barn som opererats för mykobakteriell lymfadenit. Gösta Claesson, Rutger Bennet, Margareta Eriksson, Carmen Mesas Burgos, Björn Petrini. (213)

38P. Hjärttransplantationer av barn och ungdomar i Lund. Solweig Harling, Rolf Bennhagen, Björn Kornhall, Göran Wettrell. (214)

39P. Sjögren-Larssons syndrom i Sverige – en 25 års uppföljning. Sten Jagell, Agneta Gånemo. (215)

SAL K 2

12.00–13.00 Lunchteater. "Hälsa till barnen". Teaterpjäs i form av sketcher utarbetade av Helge Skoog och Iwa Boman tillsammans med personal på Barnens Sjukhus, Huddinge Universitetssjukhus om barnens utsatthet i vården. Avsikten är att nå barn och ungdomar, föräldrar, personal, myndigheterna, politiker och allmänhet med budskapet i FN:s Barnkonvention.

SAL A 4

12.30–14.00 Symposium: Försäkringsbolagens tillgång till patientjournaler. Moderator: Margareta Blennow. Se SY 48.

SAL A 9

13.00–14.30 Tio i Topp – De tio bästa postrarna presenteras av posterutställarna. Moderator: Göran Wennergren.

Plastikkirurgi

sid 291

Onsdagen den 26 november

SAL K 2

13.00–18.00 Årsmöte Svensk Förening för Estetisk Plastikkirurgi.

Torsdagen den 27 november

SAL C 9

08.30–09.20 Fria föredrag I: Mikrovaskulär rekonstruktion. Moderator: Magnus Åberg.

08.30 1. Överlevnad och funktionellt resultat hos patienter med cancer i huvudhalsregionen opererade och rekonstruerade med 100 fria lambåer. Disa Lidman, Magnus Niklasson.

08.40 2. Adaptation av mikroneurovaskulära muskeltransplanterat efter kirurgisk behandling av facialispares. En immunhistokemisk studie. Susanna Kauhanen, Sirpa Asko-Seljavaara, Ilmo Leivo, Tuija Ylä-Kotola.

08.50 3. Bröstrekonstruktion med lateral thoracodorsal killambå kombinerad med deepitelialiserad latissimus dorsi musclocutan lambå. Qassim Ahli, Clas Lossing.

09.00 4. DIEP-lambå: Högspecialiserad beställningskirurgi. Anders Liss, Rafael Acosta, Morten Kildal, med stud Anna Nilsson.

09.10 5. Cirkulationsproblem vid bröstrekonstruktion med fri bukambå. Gabriella Rudbeck, Marianne Beausang-Linder.

09.20–09.50 PAUS.

SAL C 9

09.50–10.30 Fria föredrag II: Experimentell plastikkirurgi. Moderator: Henry Svensson.

09.50 6. Interleukin-1 alpha och beta hämmar uttrycket av connective tissue growth factor (CTGF). Daniel Nowinski, Bengt Gerdin, Mikael Ivarsson, Kristoffer Rubin.

10.00 7. Modifiering av den akuta inflammatoriska reaktionen mot polymer-implantat. Johann Zdotsch.

10.10 8. Makroporösa gelatinkulor – ett nytt sätt att skapa vävnad. Gunnar Kratz, Fredrik Huss, Hans Jonsson.

10.20 9. Lågmolekylärt heparin (dalteparin) förhindrar trombos vid djup kärlskada i arteria carotis communis hos råttor. Karl Malm, Björn Arnljots, Björn Dahlbäck.

10.30–10.45 PAUS.

SAL C 9

10.45–11.30 Fria föredrag III: Varia. Moderator: Tor-Göran Henriksson.

10.45 10. Fysiskt och psykosocialt långtidsresultat efter svår brännskada (Avhandlingssammanfattning). Morten Kildal.

11.00 11. Rekonstruktion av crista iliaca med stöd av datoriserad friformframställning. Richard Rylander, Claes Arnander, Anders Westermark.

11.10 12. 11 års erfarenhet av polymetylmetakrylat (PMMA) som bensubstitut vid kraniofacialkirurgi. Peter Tarnow, Claes Lauritzen, Giovanni Maltese, Robert Olsson.

11.20 13. Fasciocutan lambå vid stora myelomeningocelen. Erik Neovius, Bengt Gustavsson, Ola Larsson, Anders Ljung, Ingrid Ohlsson.

11.30–13.00 LUNCH

SAL C 9

13.00–14.30 14SS. Sektionssymposium: Bröstreduktionsplastik: Nya metoder – teknik och resultat. Moderator: Hans Holmström. Deltagare: Olle Asplund, Jan Poell, Clas Lossing.

14.30–15.00 Paus.

SAL C 9

15.00–16.30 Föreningsmöte Svensk Plastikkirurgisk Förening.

Fredagen den 28 november

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Bröstcancer hos den äldre kvinnan. Moderator: Stig B Holmberg. Se SY 33.

SAL A 5

08.30–09.30 Fria föredrag IV: Varia. Moderator: Hans Mark.

08.30 15. Onkologiskt utfall efter omedelbar bröstrekonstruktion – en långtidsuppföljning. Marie Wickman, Ann-Marie Billgren, Kerstin Sandelin.

08.40 16. Postinfektiös purpura fulminans efter förvärvat protein S brist med och utan predisponerande faktorer – två fallbeskrivningar. Magnus Becker, Ulf Tedgård, Rolf Ljung, Henry Svensson, Anders Hillarp.

08.50 17. Expanderbehandling ur ett anatomisk/regionalt perspektiv. Indikationer, kirurgisk behandling och "outcome". Christian Ramirez, Gunnar Blomqvist, Fredrik Gwalli, Giovanni Maltese.

09.00 18 Posttraumatisk enophthalmos – generande resttillstånd efter obehandlade eller ofullständigt behandlade orbitafrakturer. En redovisning av femton konsekutiva fall. Tor-Göran Henriksson, Anders Hedin, Anders Hedlund.

09.10 19. Äldre befolkning och mer bc – hur skall detta mötas? Anders Hedlund, Ulf Zätterström.

09.20 20. Förlängning av amputationsstump med tibial rotationsplastik. Marianne Beausang-Linder.

09.30–10.00 PAUS.

SAL A 5

10.00–11.00 Fria föredrag V: Varia. Moderator: Ulf Samuelson.

10.00 21. Metaidoioplastik – en ny metod vid ftm-könskorrigering. Gunnar Kratz, Fredrik Huss.

10.10 22. Hur bra blir bröstförstoring med implantat fyllda med kohesiv silikongel? Göran Jurell, Igor Niechajev, leg. sjuksköterska Lena Lohjel.

10.20 23. Sekundära näsplastiker – en analys av 238 operationer. Igor Niechajev.

10.50 24. Behandling av hemangiom och vaskulära missbildningar i USA – en reseberättelse. Magnus Åberg.

11.10 25. Liposuction av lymfödem – en etablerad behandlingsmetod: 9 års erfarenhet. Håkan Brorson, Magnus Åberg, Henry Svensson.

11.20 26. Fettnybildning är orsaken till svårbehandlade amlymfödem efter bröstcancerbehandling. Håkan Brorson, Magnus Åberg, Henry Svensson.

11.00–12.30 LUNCH

SAL A 5

12.30-13.30 27F. Gästföreläsning: **Esthetic Reconstruction of the Nose and Adjacent Facial Units**. Professor Gary Burget, Department of Plastic Surgery, University of Chicago, Chicago, USA.

Psykiatri

sid 297

Onsdagen den 26 november

SAL K 1

08.30-10.00 Symposium: **Hur ska det ökande antalet asylsökandes vårdbehov kunna tillgodoses?** Moderator: Bo Lindblom. Se SY 2.

SAL C 9

10.30-12.00 Sektionssymposium: **Demens och genetik – är tiden mogen för att gå från forskning till klinisk praxis?** Moderator: Caroline Graff. Se medicinsk genetik.

SAL C 2/3

14.30-16.00 Symposium: **Placebo – vetenskapligt verktyg eller effektiv behandling?** Moderator: Paul Hjemdahl. Se SY 9.

Torsdagen den 27 november

SAL C 2/3

08.30-10.00 Symposium: **Demenssjukdomar – diagnostik och behandling, idag och i framtiden**. Moderator: Lars Lannfelt. Se SY 20.

HALL B, 32-36

09.00-18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 11.00-12.00.

1P. Handdatorer som hjälpmedel för patienter med bipolär sjukdom. Lena Backlund, Göran Isacson. (32)

2P. En kostnadseffektanalys av escitalopram: ett nytt SSRI för behandling av egentlig depression. Hans Eriksson, MSc Clement Francois, MSc Michiel Hemels, PhD Mickael Löthgren. (33)

3P. Homocystein: En riskfaktor för central atrofi och infarkter i hjärnan hos kvinnor. Dimitri Edin Zylberstein, Cecilia Björkelund, Prof Lauren Lissner, Ingmar Skoog, Dag Thelle. (34)

4P. Födelsekohortjämförelser av 70 åringars attityd till sexualitet och sexuell aktivitet. Leg.ssk Nils Beckman, Ingmar Skoog, Margda Waern. (35)

5P. Behandling med långverkande risperidon minskar behovet av psykiatrisk slutenvård. Lars Eriksson, Anders Almqvist, BBA, Bo Eriksson, BSC, Angelika Mehnert, PhD. (36)

SAL A 5

13.30-15.00 6SS. Sektionssymposium: **Gammal i Sverige – Resurs eller belastning**. Moderatorer: Lars Gustafson, Gunilla Myrberg. Deltagare: Per Allard, Knut Engedahl, Ulla Passant, Ingmar Skoog, Karin Sparring Björkstén, Britt-Marie Strandin, Barbro Westerholm.

SAL A 5

15.10-16.10 Fria föredrag. Moderator: Margda Waern.

15.10 7. Östgötens självskattade psykisk hälsa hösten 2002. Per Nettelbladt, statistiker Madeleine Borgstedt-Risberg, folkhälsovetare Tommy Holmberg, epidemiolog Helle Noorlind Brage, statistiker Marika Wenemark, doc i psykologi Ingemar Åkerlind.

15.25 8. Rättspsykiatriska patienter dör i förtid. Gunilla Stålenheim.

15.40 9. Metabola förändringar vid schizofreni, bipolär och unipolär sjukdom – effekter av sjukdom och/eller medicinering? Rolf Adolfsson, Yvonne Lindblom, Staffan Hägg, Tom Mjörndahl.

15.55 10. DESNOS – en ny psykiatrisk diagnos? Svante Bäck.

16.15 Stipendieutdelning, Pfizers psykiatri stipendium.

SAL A 5

16.30-18.00 11SS. Sektionssymposium: **Aktuellt om SSRI-medlens säkerhet – finns risk för abstinens och beroende?** Moderator: Svante Nyberg. Deltagare: Johan Franck, Björn Beermann, Christer Allgulander.

Rehabilitering och fysikalisk medicin

sid 299

Onsdagen den 26 november

HALL B, 29-36

09.00-18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarar vid sina posters kl 14.00-15.00.

Postersession arrangeras vid utställningen kl 15.00-16.00.

1P. Balansförmåga hos personer med sena effekter av polio. Leg sjukgymnast Kirsten Lehmann, Katharina Stibrant Sunnerhagen. (29)

2P. Sena effekter av polio – IVIG reducerar proinflammatorisk cytokinproduktion. Henrik Gonzalez, MSc Mohsen Khademi, Magnus Andersson, Fredrik Piehl, Erik Wallström, Kristian Borg, Tomas Olsson. (30)

3P. S100 vid hjärnskakning. Catharina de Boussard, BMA Kerstin Andersson, Jörgen Borg, docent Gunnar Edman, professor Pam Fredman, Anders Lundin. (31)

4P. Postcommotionella symtom – symtom och funktionsnedsättning under tre månader efter commotio. Anders Lundin, Catharina de Boussard, docent Gunnar Edman, Jörgen Borg. (32)

5P. Är rörelserådsla ett problem inom ortopedin? Leg sjukgymnast Mari Lundberg, Lennart Gustavsson, leg sjukgymnast Maria Larsson, Jorma Styf, leg sjukgymnast Helene Östlund. (33)

6P. Kan dextrometorphan per os hindra utveckling av muskelömheter hos besvärsfria kvinnor? En dubbelblind studie. Leg sjukgymnast Ann L Persson, Bengt H Sjölund. (34)

7P. Dags att sluta hoppas på Ways of Coping Questionnaire i medicinska populationer? Leg psykolog Magnus L Elfström, leg sjukgymnast Margareta Kreuter, professor Marianne Sullivan. (35)

8P. Arbetsförmåga och livskvalitet hos individer med stressrelaterad funktionsnedsättning och sjukdom. Effekter av interdisciplinärt rehabiliteringsprogram med SASSAM-metodik i internatform vid Mösseberg Rehabiliterings Center. Leg arbetsterapeut universitetslektor Anna-Lena Bellner, leg arbetsterapeut Ulla Berggren, leg arbetsterapeut Carmen Damian, leg arbetsterapeut Inger Söderqvist, Tim Van Loo, Artur Tenenbaum. (36)

SAL B 2

09.00-10.30 9SS. Sektionssymposium: **Nya riktlinjer för omhändertagande av patienter med whiplashrelaterade besvär.** Moderator: Malin Lindh. Deltagare: Olle Bunketorp, Anita Jansson, Gert Persson, Artur Tenebaum, leg sjukgymnast Mark Rosenfeld.

SAL B 2

11.00-12.30 10. Årsmöte Svensk Förening för Rehabilitering och Fysikalisk Medicin.

SAL B 1

13.00-14.30 Sektionssymposium: **Sena neurologiska komplikationer efter ryggmärgsskada – presentation av förbättrad diagnostik och behandling genom ett multidisciplinärt omhändertagande.** Moderator: Anders Holtz. Se neurospecialiteter.

HALL B, 29-36

14.00-15.00 Posterutställarna närvarar vid sina posters.

15.00-16.00 Postersession arrangeras vid utställningen.

Reumatologi

sid 301

Onsdagen den 26 november

SAL B 4

12.30–13.45 Gamla och nya behandlingar för systemsjukdom. *Moderator:* Iva Gunnarsson.

1. **Benefits of intensive physical resistive exercise in patients with chronic polymyositis or dermatomyositis.** Helene Alexanderson, leg.sjukgymnast, Maryam Dastmalchi, Mona Esbjörnsson Liljedahl, PhD., Ingrid Lundberg, Christina Stenström, leg.sjukgymnast.
2. **Effects of high-dose intravenous immune globulin (IVIg) on clinical- and molecular parameters in skeletal muscle tissue of myositis patients.** Sevim Barbasso, MSc, Helene Alexandersson, leg.sjukgymnast, Maryam Dastmalchi, Ingrid Lundberg.
3. **Long term outcome in an unselected Swedish cohort of SLE patients with proliferative glomerulonephritis.** Anders Bengtsson, Andreas Jönsson, Ola Nived, Mårten Segelmark, Gunnar Sturfelt.
4. **Short-term outcome and safety in 5 patients with ANCA-positive vasculitis treated with rituximab.** Per Eriksson.
5. **Subnormala nivåer av anti-TNF-alfa autoantikroppar sammanfaller med sjukdomsskov i SLE: fysiologisk eller patofysiologiskt innebörd?** Christopher Sjöwall, Jan Ernerudh, Anders A Bengtsson, Gunnar Sturfelt, Thomas Skogh.
6. **Immunological Effects of anti-B cell treatment in Patients with the Autoimmune Disease Systemic Lupus Erythematosus.** Therese Wallerskog, doktorand, Iva Gunnarsson, Lars Klareskog, Vivianne Malmström, PhD, Christina Trollmo, PhD, Ronald van Vollenhoven.

SAL B 4

14.00–15.15 RA – prediktorer och patogenes. *Moderator:* Esbjörn Larsson.

7. **Antibodies against cyclic citrullinated peptide (CCP) and shared epitope predict rheumatoid arthritis.** Ewa Berglin, Göran Hallmans, Lars Klareskog, Leonid Padykov, Solbritt Rantapää-Dahlqvist.
8. **Significant relationship between occurrence of survivin, an anti-apoptotic protein, and erosivity in patients with rheumatoid arthritis.** Maria Bokarewa, Sofia Lindblad, Andrej Tarkowski.
9. **Anti TNF therapy increases endothelial osteoprotegerin expression in rheumatoid arthritis synovium.** Anca Catrina, Sofia Ernestam, Lars Klareskog, Erik af Klint, Ann-Kristin Ulfgren, PhD.
10. **ANA-positivitet vid insättning av infliximab ökar risken för infusionsreaktion hos patienter med reumatoid artrit.** Lotta Larsson, forskningssköterska, Pierre Geborek, Tore Saxne, Gunnar Sturfelt, Lennart Truedsson.
11. **Prognostic Laboratory Markers of Radiographic Outcome in Rheumatoid Arthritis.** Elisabet Lindqvist, Klaus Bendtzen, Kerstin Eberhardt, Dick Heinegård, Tore Saxne.
12. **Interaktion mellan rökning och shared epitope gener i HLA-DR utgör en hög risk för seropositiv reumatoid artrit.** Camilla Silva, doktorand, Lars Alfredsson, Lars Klareskog, Leonid Padykov, Patrik Stolt.
13. **The Relationship between Inflammation and Radiological Progression in RA – a mathematical description supported by data from the Swedish RA registry.** Marius C. Wick, Staffan Lindblad, Lars Klareskog, Ronald F. Van Vollenhoven.

SAL B 4

15.30–16.00 Presentation av utvalda vetenskapliga abstrakt:

Bästa laboratoriebaserade abstrakt: Stina Salomonsson.

Bästa kliniska abstrakt: Pierre Geborek.

14. **TNF-blockers are not associated with an increased overall tumor risk in rheumatoid arthritis patients.** Pierre Geborek, Anna Bladström, Meliha Crnkic, Anders Gülfe, Lennart Jacobsson, Håkan Olsson, Ingemar Petersson, Tore Saxne, Carl Turesson.
15. **Ro52 Monoclonal Antibodies bind the Cell Surface of Cardiomyocytes.** Stina Salomonsson, Gabriella Dombos, Eric Herlenius, Lars Ottosson, Sven-Erik Sonesson, Maria Sunnerhagen, Marie Wahren-Herlenius.
16. **Ro52 and p200 immunised rats give birth to pups with cardiac conduction AV block.** Stina Salomonsson, fil mag, Saad Muhallab, Tomas Olsson, Sven-Erik Sonesson, Peter Thoren, Marie Wahren-Herlenius.

SAL A 4

16.30–18.00 Symposium: Medicinsk artrosbehandling. *Moderator:* Ingemar Pettersson. Se SY 17.

Torsdagen den 27 november

SAL A 5

08.30–09.45 "On request": Sex, steroider, och sex-steroider. *Moderator:* Birgitta Tengstrand.

17. **Genusskillnad i behandling av RA med TNF-alfablockad.** Barbro Rydberg, Pierre Geborek, Lennart TH Jacobsson, Ingemar F Petersson.
18. **Sexuella problem hos patienter med reumatoid artrit – en enkätundersökning från Malmö.** Kerstin Granlund, sexolog, Lennart Jacobsson.
19. **Corticosteroid treatment of experimental arthritis retards cartilage destructions as determined by histology and serum COMP.** Esbjörn Larsson, Helena Erlandsson-Harris, Lars Klareskog, Anders Larsson, Bengt Månsson, Tore Saxne.
20. **Intra Articular Steroid Treatment Reduces Synovial HMGB1 but not IL-1 Expression in Chronic Arthritis.** Cecilia Grundtman, Erik af Klint, Ulf Andersson, Lars Klareskog, Ann-Kristin Ulfgren.
21. **The clinical effect of low dose prednisolone in addition to DMARDs in patients with early active rheumatoid arthritis.** Björn Svensson.
22. **Effekter på lipider av östrogenbehandling vid reumatoid artrit.** Helena Forsblad d'Elia, Hans Carlsten, Göran Kvist, Lars-Åke Mattsson, Elisabeth Nordborg, Eva Waltbrand.
23. **Effekter av DHEA på livskvalitet hos kvinnor med SLE.** Gunnel Nordmark, Christine Bengtsson, F Anders Karlsson, Anders Larsson, Hans Mallmin, Lars Rönnblom, Gunnar Sturfelt.

HALL B, 37–88

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession i posterutställningen kl 13.00–16.00.

- 24P. **Analysis of six genetic loci for disease susceptibility in psoriatic arthritis.** Gerd-Marie Alenius, Camilla Friberg, BSc, Staffan Nilsson, PhD, Jan Wahlström, Solbritt Rantapää Dahlqvist, Lena Samuelsson, PhD. (37)
- 25P. **The Functional Index 2, FI-2, a valid and reliable measure of impairment in patients with polymyositis and dermatomyositis.** Helena Alexandersson, leg sjukgymnast, Lisbeth Broman, biomed.analytiker, Annika Josefson, leg sjukgymnast, Ingrid Lundberg, Christina Stenström, leg sjukgymnast, Anna Trollbäck, leg sjukgymnast. (38)
- 26P. **Serum-COMP levels increase during physical exercise in patients with knee osteoarthritis.** Maria Andersson, biomed.scient, Dick Heinegård, Ingemar F Petersson, Ewa Roos, Tore Saxne, Carina Thorstensson. (39)
- 27P. **Daily oral prednisolone does not prevent treatment-limiting infusion reactions to infliximab – a case control study.** Ronad van Vollenhoven, Jenny Augustsson, leg.apotekare, Sonja Brannemark, leg. Sjuksköterska, Staffan Eksborg, Eleanor Gullström, leg. sjuksköterska. (40)
- 28P. **SSATG-registret möjliggör populationsbaserade studier av biologisk behandling. Validering mot apoteksförsäljning i Skåne visar god täckningsgrad.** Pierre Geborek, Lennart Jacobsson, Lotta Larsson, forskningssköterska, Ido Leden, Eva Nitelius, Sven Noltorp, Helen Petri, Tore Saxne. (41)
- 29P. **Patienter med reumatiska sjukdomar väljer ofta komplementär och alternativa behandlingsmetoder men diskuterar sällan detta med sin behandlande läkare.** Stefan Bergman, Johan Eklund, apotekare, Anna Jönsson, sjuksköterska, Beate Pawlowski, Ulrika Persson, sjuksköterska, Ingemar Petersson. (42)
- 30P. **Taktill massage som ett smärtlindringskomplement i vården av patienter med reumatiska sjukdomar.** Ulrika Bergsten, Barbro Arvidsson, Ingemar Peterson. (43)
- 31P. **Validation of the Rheumatoid and Arthritis Outcome Score (RAOS) – for the lower extremity.** Ann Bi Bremnader, Ingemar F Petersson, EM Roos. (44)
- 32P. **Autoantibodies in primary Sjögren's syndrome and systemic lupus erythematosus in combination with apoptotic or necrotic cell material are potent IFN- α inducers.** Ullvi Båve, Gunnar Alm, Maija-Leena Eloranta, docent, Tanja Lövgren, fil mag, Gunnel Nordmark, Lars Rönnblom, Johan Rönnelid. (45)
- 33P. **In the homeostasis of the immune system regulatory cells play a**

major role. In experimental animal models removal of one group of regulatory cells, the CD25⁺CD4⁺T cells, leads to autoimmune manifesta-
34P. Kostnads-nyttö analys av adalimumab vid behandling av reumatoid artrit i Sverige. Ola Ghatnekar, Nick Bansback, Alan Brennan, Ken-Yu Chang, Michael Hansen, Eva Ristoff, Nishan Sengupta. (47)
35P. Are B-lymphocytes important for the anti-osteoporotic and anti-inflammatory effects of oestrogen in mice? Tina Chavoshi, Hans Carlsten, Malin Erlandsson, Ulrika Islander, Claes Ohlsson, Lars Svensson. (48)
36P. Det naturliga växtöstroget genistein ökar bentätheten hos kastrerade möss. Malin Erlandsson, fil mag, Hans Carlsson, Ulrika Islander, fil mag, Sofia Moverare, fil mag, Claes Ohlsson. (49)
37P. Identification of regions in RO52 regulating its intracellular localization. Alexander Espinosa, Marie Wahren-Herlenius. (50)
38P. The molecular mechanisms of dsrna-triggered arthritis. Fariba Zare, Lena Alexopoulou, Thomas Bergström, Maria Bokarewa, Richard A Flavell, Nancy Nenonen, Andrej Tarkowski. (51)
39P. Circulation CD28null CD4⁺ T cells – an effector T cell population in RA patients? Andreas E.R. Fasth, Duoia Cao, Lars Klareskog, Vivianne Malmström, PhD, Tina Trollmo, PhD. (52)
40P. Vascular Endothelial Growth Factor (VEGF) expression is increased on protein level in muscle tissue and in sera of patients with polymyositis and dermatomyositis. Cecilia Grundtman, Maryam Dastmalchi, Kristian Borg, Ann-Kristin Ulfgrén, PhD, Ingrid Lundberg. (53)
41P. Direct and indirect costs during the first year in recent onset RA: a cost of illness study. Eva Hallert, Magnus Husberg, Dick Jonsson, PhD, Andrea Schmidt, Ingrid Thyberg, Thomas Skogh. (54)
42P. Det bidde bara en tummetott. Per-Johan Hedin. (55)
43P. Ro/SSA and La/SSB autoantibody level variation during pregnancy in mothers of children born with congenital heart block. Linn Horvaht, Stina Salomonsson, Katarina Bremme, Sven-Erik Sonesson, Marie Wahren-Herlenius. (56)
44P. Östrogens hämning av T cellsberoende inflammation medieras vid östrogen receptor alfa (ER alfa). Ulrika Islander, Hans Carlsten, Tina Chavoshi, Ulf Dahlgren, Malin Erlandsson, Jan-Åke Gustavsson, Claes Ohlsson. (57)
45P. TNF behandlade patienter med reumatoid artrit följda inom SSATH har en sänkt incidens för insjuknande i kardiovaskulär sjukdom. Lennart Jacobsson, Melihal Crnkic, Pierre Geborek, Anders Gulfe, Ingemar Petersson, Tore Saxne, Carl Turesson. (58)
46P. TIRA: Fc-receptor-polymorfism (Fc-gamma R11a-158V/F) predikterar sjukdomsaktivitet vid RA. Magdalena Janzi, med.biol.stud, Ahmadi Ahmad, forskningsstud, Alf Kastbom, Peter Söderkvist, Thomas Skogh. (59)
47P. Sigma faktor B (sigB) är en viktig virulensfaktor för utveckling av stafylokockartrit. Ing-Marie Jonsson, Staffan Arvidson, Simon Foster, Andrzej Tarkowski. (60)
48P. Clumping factor A-inducerad virulens under Staphylococcus aureus-infection är inte medierad via interaktion med fibrinogen. Elisabet Josefsson, Niklas Palmqvist, Andrzej Tarkowski. (61)
49P. An epidemiological investigation of the relationship between estrogen-related factors and giant cell arteritis. Karolina Larsson, Dan Mellström, Claes Nordborg, Anders Odén, Elisabeth Nordborg. (62)
50P. Comparison of IF-microscopy, conventional ELISA and capture ELISA for analysis of ANCA in Wegener's granulomatosis. Annli Kataya, Charlotte Dahle, Per Eriksson, Thomas Skogh. (63)
51P. Expression of Microsomal Prostaglandin E Synthase-1 in Rheumatoid Arthritis Synovium. Marina Korotkova, Per-Johan Jakobsson, PhD, Lars Klareskog, Erik af Klint, Andre Stark, Ann-Kristin Ulfgrén, PhD, Marie Westman, B.Sc. (64)
52P. Impaired prognosis after acute myocardial infarction and stroke among patients with Rheumatoid Arthritis. Anna Yxfeldt, Vivan Lundberg, Birgitta Stegmayr, Marie-Louise Öhman, Fil.dr, Solveig Wållberg Jonsson. (65)
53P. Utvärdering av behandlingsresultat för dagvårdspatienter med reumatisk sjukdom. Jane Lindstrand, leg.arbetssterapeut, Marita Algebrant, leg.sjukgymnast, Ann Bengtsson. (66)
54P. Det går lika bra med CRP? Jörgen Lysholm, Per-Johan Hedin. (67)
55P. Korrelation mellan immunkomplexinducerad cytokinproduktion och RF-nivå hos patienter med reumatoid artrit. Möjligt sam-

band mellan RF och TNF-alfa-produktion via Fc(gamma)-liberoende IC-stimulering. Lind Mathsson, doktorand, Jona Lampa, Mohammed Mullazehi, biolog, Johan Rönnelid. (68)
56P. Immunkomplex i fast fas innehållande antikroppar mot kollagen typ II inducerar produktion av TNF-alfa, IL-1 och IL-8. En potentiell patofysiologisk mekanism för antikollagenimmunitet vid RA. Mohammed Mullazehi, biolog, Jon Lampa, Linda Mathsson, doktorand, Johan Rönnelid. (69)
57P. Unaltered Osteoclast Activity despite Substantial Bone Loss During 12 months of Corticosteroid Treatment. Helena Möllby, Johan Bratt, Stephan Christgau, Elisabeth Nordborg, Christopher Schaufelberger. (70a)
58P. Anti-inflammatorisk effekt av kosttillskott med specialprocessade cerealier vid reumatoid artrit – en dubbel-blind pilotstudie. Boel Mörck, Elisabeth Ek, Eva Jennische, Anna Laurenus, dietist, Andrej Tarkowski, Stefan Lange. (70b)
59P. Outcome after total knee replacement depend on the definition of the poor results. Anna Nilsson, Sören Toksvig-Larsen, Ewa Roos, PT. (70c)
60P. Effectiveness of Postoperative Rehabilitation after total joint replacement. Anna Nilsson, Jonas Westerlund, PT, Ewa Roos, PT. (71)
61P. Cigarette smoking is a strong risk factor for severe Rheumatoid Arthritis with suggested threshold effect. Britt-Marie Nyhäll Wåhlin, Lennart TH Jacobsson, Ingemar F Petersson, Carl Turesson. (72)
62P. Biochemical and Immunogenic Analysis of Structural Domains in the Ro52 Autoantigen. Lars Ottosson, MSc, Maria Sunnerhagen, Marie Wahren-Herlenius. (73)
63P. Är stafylokockens fibronektin- och fibrinogenbindande ytproteiner virulensfaktorer vid septisk artrit? Niklas Palmqvist, mag., Timothy Foster, Elisabet Josefsson, Andrzej Tarkowski. (74)
64P. Conversion towards an atherogenic lipid profile in rheumatoid arthritis during long-term infliximab therapy. Solbritt Rantapää-Dahlqvist, Ewa Berglin, Stefan Engstrand, Owe Johnson. (75)
65P. Biphasic decline/increase for anti-citrulline and monophasic decline in anti-type II collagen antibody levels in recently diagnosed RA patients. Johan Rönnelid, Ingrid Dahlbom, forskare, Tony Hansson, forskare, Lars Klareskog, Jon Lampa, Birgitta Nordmark, Siv Rogberg. (76)
66P. VIP treatments is deleterious in Staphylococcus aureus induced arthritis. Egidija Sakiniene, Vincent Collins, PhD. (77)
67P. Behandling med adalimumab (Humira) vid reumatoid artrit. Tidiga erfarenheter inom SSTG (South Swedish Arthritis Treatment Group). Tore Saxne, Pierre Geborek, Lotta Larsson, forskningssköterska. (78)
68P. Behandling med anakinra (Kineret) vid reumatoid artrit. Tidiga erfarenheter inom SSTG (South Swedish Arthritis Treatment Group). Tore Saxne, Pierre Geborek, Lotta Larsson, forskningssköterska. (79)
69P. ANA (IF) och anti-nukleosomala antikroppar (ELISA) hos SLE-patienter och friska. Sätt gränser! Martin Sturm, Charlotte Dahle, Andreas Jönsen, Gunnar Sturfelt, Thomas Skogh. (80)
70P. Patient based evaluation of disease activity in RA. Annika Teleman, Lennart TH Jacobsson, Bengt Lindell, Ingemar F Petersson, Christopher Schaufelberger. (81)
71P. No influence of naproxene on the hypothalamic-pituitary-gonadal (HPG) axis in men with RA. Birgitta Tengstrand, Kjell Carlström, professor, Ingrid Hafström. (82)
72P. Hur uppfattar yngre och medelålders patienter med knäledsartros träning som behandling. Carina Thorstensson, leg. Sjukgymnast, Barbro Arvidsson, RNT, Ingemar Petersson, Ewa Roos, docent. (83)
73P. Intratekal demensmarkörer vid CNS lupus. Trysberg. (84)
74P. Morphological studies of receptor activator of NF-kappa-B ligand (RANKL), IL-17 and IL-beta expression in rodent collagen-induced arthritis. R.J. Weiss, H. Erlandsson-Harris, PhD, M.C. Wick, P.F. Wretenberg, A. Stark, K. Palmblad. (85)
75P. Inverkan av taurin monokloramin vid septisk artrit orsakad av Staphylococcus aureus. Margareta Verdrengh, leg. tandläkare, Andrej Tarkowski. (86)
76P. Radiological Progression despite Clinical Efficacy of DMARD-treated RA in a Inception Cohort: a retrospective comparison of four treatments. Marius C. Wick, Staffan Lindblad, Ruediger J. Weiss, Lars Klareskog, Ronald F. Van Vollenhoven. (87)
77P. Radiological progression of joint destruction in a longitudinal

cohort of early DMARD-treated RA patients folloled for 10 years. Marius C. Wick, Christian Anderwald, Ruediger J. Weiss, Herwig Imhof, Franz Kainberger, Josef S. Smolen. (88)

SAL A 5

10.00–11.15 15 **Orala abstraktpresentationer.** Moderator: Doc. Ulf Nyman.

78. Induction of apoptosis in monocytes and lymphocytes by serum from patients with systemic lupus erythematosus – an additional mechanism to increased autoantigen load? Anders Bengtsson, Gunnar Sturfelt, Birgitta Gullstrand, MBA, Lennart Truesson.

79. Trends in DMARD prescription for early RA differs between hospital type, 1997-2001. Cheryl Carli, RN, Anna Ehlin, B.Sc, Lars Klareskog, Staffan Lindblad, Scott Montgomery.

80. The Role of the Staphylokinase Expression in Staphylococcus aureus Triggered Sepsis and Septic Arthritis. Tao Jin, Maria Bokarewa, Andrej Tarkowski.

81. Long term follow up study of SLE patients with C2 deficiency in Sweden – high frequency of skin and joint manifestations and severe infections. Göran Jönsson, Jean Henrik Braconier, Andreas Jönsen, Anders G Sjöholm, Gunnar Sturfelt, Lennart Truedsson.

82. II-10 genpolymorfism associerar med klinisk effekt av infliximab vid RA. Jon Lampa, Ronald van Vollenhoven, Lars Klareskog, Leonid Padyukov, PhD.

83. CLONAL expansions of T cells expressing the T cell receptor BV3 gene segment in the lungs and muscle tissues of myositis patients. Ingrid E. Lundberg, Pernilla Englund, Dr med vet, Maryam Fathi, Johan Grunevald, Jan Wahlström.

SAL A 5

11.30–12.30 84F. Nanna Svartz föreläsning: SLE, cell death, and complement. Professor Mark Walport.

HALL B, 37–88

13.00–16.00 Rundvandring kring postrarna.

SAL B 1

16.15–18.00 Svensk Reumatologisk förenings årsmöte. Det hedras: Författare bästa abstrakt, författare bästa postrar, SRFs Ledstjärna.

Fredagen den 28 november

SAL K 14

09.00–11.00 Enhetschefsmöte.

Rättsmedicin

sid 321

Onsdagen den 26 november

HALL B, 25–27

09.00–18.00 Posterutställning

1P. Fish Oil Attenuates Ox-LDL-Density Lipoprotein Expression of Adhesion Molecules in Human Coronary Artery Endothelial Cells. Tom Saldeen, Hongjiang Chen, Dayuan Li, Jay Mehta. (25)

2P. Eicosapentaenoic Acid Inhibits Hypoxia-Reoxygenation – Induced Upregulation of MMP-1 in Cultured Adult Rat Myocytes. Tom Saldeen, Hongjiang Chen, Dayuan Li, Jay Metha. (26)

3P. rdial Protection from Ischemia-Reperfusion by TFG-b1 via Inhibition of Upregulation of MMP-1 and p67phox NADPH Oxidase. Chen Hongjiang. (27)

SAL K 13

13.00–15.20 Fria föredrag

13.00–13.20 4. **Toxikologiska fynd hos mordoffer.** Ingemar Thiblin, Anna Pettersson, doktorand.

13.25–13.45 5. **Kartläggning av droganvändningsmönster genom LC-MS-MS och GC-MS analys av hår.** Henrik Druid, Ingrid Nyström, biomed.analyt., Joakim Strandberg, doktorand, Kanar Alkass, biomed.analyt., Robert Kronstrand, PhD.

13.50–14.20 6. **Dödssätt, toxikologiska och makroskopiska obduktionsfynd hos avlidna användare av anabola androgena steroider.** Anna Petersson, doktorand, Ingemar Thiblin, Mats Garle, laboratoriechef, Per Holmgren, rättskemist.

14.25–14.45 7. **Vardagsbrottslighet sett ur ett rättsmedicinskt mottagningsperspektiv.** Elisabeth Werner, Adam Berkowicz.

14.50–15.20 8. **Desinstitutionalisering av vård av psykiskt sjuka och /eller missbrukare och dess betydelse för isolerad död.** Ingemar Thiblin, Anna Fugelstad, med.dr, Anders Leifman, civ.ing., Anders Romelsjö, Gunnar Ågren, Yoshihide Sorimachi.

SAL K 13

15.30–16.00 Svensk rättsmedicinsk förenings årsmöte

Rättspsykiatri

sid 323

Onsdagen den 26 november

SAL K 12

08.30–09.40 Fria föredrag

08.30 1. **Personlighetsdrag hos en grupp manliga tvångsomhändertagna ungdomar med dyslexi.** Heidi Selenius, speciallärare, Anna-Maria Dåderman, fil. dr. med. lic., Sten Levander, Ann Wirsén-Meurling, docent, leg. psykolog.

08.50 2. **Pojkar med antisocialt beteende: Presentation av Early Assessment Risk List (EARL 20B).** Clara Gumpert, Pia Enebrink, leg psykolog, dokt., Agnes Hultén, Niklas Långström.

09.10 3. **Låg emotionell kontroll hos våldsbrottsdömda män.** Judit Krisztina Lindqvist, doktorand, Anna-Maria Dåderman, Fil. dr, med. lic., Åke Hellström, professor.

09.30 4. **Rättspsykiatriskt undersökta patienter med dyslexi utmärks av en impulsiv strategi.** Anna-Maria Dåderman, Fil. dr. med. lic., Sten Levander, Heidi Selenius, speciallärare, Ann Wirsén-Meurling, docent, leg. psykolog.

SAL K 12

10.00–12.00 5SS. Sektionssymposium: **Barn i rättsväsendet.** Moderator: Marianne Kristiansson. Deltagare: Anna Kaldal, jur.kand., Clara Gumpert, Per Lindqvist.

SAL K 12

12.15–13.00 Fria föredrag

12.15 6. **Reliabla psykopatiskattningar utförda vid Rättspsykiatriska avdelningen i Stockholm.** Anna-Maria Dåderman, Fil. dr. med. lic

12.35 7. **Placeringen i syskonskaran och dess samband med personlighet (KSP).** Munevver Malgir, fil. kand., Anna-Maria Dåderman, Fil. dr., med. lic.

Smärt Lindring

sid 324

Fredagen den 28 november

HALL B, 162–178

09.00–16.00 Posterutställning

Postersession kl 13.00–14.30. Moderator: Tore Eliasson.

1P. Existentiell smärta – entitet, en provokation, eller en utmaning. Peter Strang, Staffan Arnér, Ragnar Hultborn, Susan Strang. (162)

2P. Långvarig smärta – analysera mera för bättre effekt av behandling. Rapport från en smärtmottagning. Ylva Sterner, Kjell-Åke Lindström, Gunilla Nilsson, Lars-Olof Nordfors, Birgitta Tuveson. (163)

3P. Frågeformulär för analys av långvarig smärta. Anders Wincent, Ylva Lidén. (164)

4P. Vilka vårdanställda rapporterar smärtsymtom? Ingemag H. Andersson, Åsa Bringsén, Göran Ejlerstsson. (165)

5P. Yellow Flags inventoriert för prediktion av smärtrelaterad Lång-

tidssjukskrivning validerat genom kognitiv-beteendepsykologisk, teambaserad, rehabiliterings-kartläggning. John Ektor-Andersen, Elisabet Ingvarsson, Marianne Kullendorff, Lena Lindqvist, Marie-Louise Wetterström, Palle Ørbæk. (166)

6P. Kognitiv-beteendepsykologisk teamrehabilitering halverar andelen långa sjukfall bland patienter med incident smärtrelaterad arbetsoförmåga, identifierade inom primärvården. John Ektor-Andersen, Elisabet Ingvarsson, Marianne Kullendorff, Lena Lindqvist, Marie-Louise Wetterström, Palle Ørbæk. (167)

7P. Kognitiv-beteendepsykologisk rehabiliteringskartläggning möjliggör ökad kostnadseffektivitet vid tidig, samordnad teamrehabilitering av primärvårdspatienter med incident smärtrelaterad arbetsoförmåga. John Ektor-Andersen, Elisabet Ingvarsson, Marianne Kullendorff, Lena Lindqvist, Marie-Louise Wetterström, Palle Ørbæk. (168)

8P. "....och det skrek ur såren..." Smärtans språk i utvald fornnordisk sagolitteratur. Stefan Buntrock. (169)

9P. Experimentellt framkallad ischemismärta hos friska försökspersoner reduceras av adenosinreceptorantagonisten teofyllamin. Märta Segerdahl, Alexei Karellov. (170)

10P. Effect of intrathecal adenosine on spinal cord blood flow, measured by laser-Doppler. Kerstin Rane, Torsten Gordh, Rolf Karlsten, Märta Segerdahl, Alf Sollevi. (171)

11P. Smärtlindrande effekt av intravenös tillförsel av ketamin och lidokain vid neuropatisk smärta efter ryggmärgsskada. Ann Kvarnström, Rolf Karlsten, Hans Quiding, Torsten Gordh. (172)

12P. Smärtlindrande effekt av intravenös tillförsel av ketamin och lidokain vid neuropatisk smärta efter ryggmärgsskada. Ann Kvarnström, Rolf Karlsten, Hans Quiding, Torsten Gordh. (173)

13P. UTGÅR.

14P. Effekt och säkerhet av transdermalt morfin efter höftplastik. Torsten Gordh, Pål Svedman. (174)

15P. Lustgasinhalation som ett alternativ för att uppnå sedering och analgesi vid ledinjektion hos barn med Juvenil Idiopatisk Artrit (JIA). Tina Forsbäck-Wester, Stefan Berg, Ingemar Brunsson, Ruth Stengebye-Nielsen, Inga-lill Wester, Eva Winsö. (175)

16P. Färdigförpackade analgetika för postoperativ smärtlindring efter dagkirurgi. Johanna Lindahl, Kajsa Giesecke, Tomas Movin, Per Nydert, Märta Segerdahl. (176)

17P. Behandlingskostnad per dag för ryggmärgsstimulering vid angina. Olof Ekre, Paulin Andréll, Mats Börjesson, Tore Eliasson, Clas Mannheimer. (177)

18P. Smärtan är avgörande för livskvaliteten vid angina pectoris. Olof Ekre, Paulin Andréll, Tore Eliasson, Clas Mannheimer, Peter Währborg. (178)

SAL A 2

10.30-12.00 Symposium: Belastningsskada – myt eller verklighet? Sjukskrivning, behandlingsstrategier och samhällsekonomi. Moderator: Bengt Sjölund. Se SY 40.

HALL B, 162-178

13.00-14.30 Postersession: Moderator: Tore Eliasson.

SAL C 4

15.00-16.00 Årsmöte i Svenska Smärtläkarföreningen.

Socialmedicin

sid 328

Torsdagen den 27 november

SAL K 11

09.00-13.00 Fria föredrag. Moderator: Per Olof Östergren.

09.00-09.30 1. En fördjupad uppföljning av alkohol- och narkotikautvecklingen i 12 kommuner inom ramen för ett nationellt preventionsprogram. Pol.mag. Elisabet Åkerblom, Sven Andreasson, leg. psykolog Richard Bränström.

09.15-09.45 2. Alkoholkonsumtion, narkotikabruk och attityder till förebyggande åtgärder i 12 kommuner i Sverige 2003. Leg. psykolog Richard Bränström, pol.mag. Elisabet Åkerblom, Sven Andreas-

son.

09.30-09.45 3. Effekter av ansvarsfull alkoholservering på förekomst av våld. Sven Andreasson.

09.45-10.00 4. Sammanställning av journaldata på cirka 970 patienter från Hållpunkt Maria – de hemlösa vårdcentral i Stockholm. Robert Irestig, Rolf Byström, Jan Halldin.

10.00-10.30 5. Hälsa och vårdutnyttjande hos ensamstående föräldrar. Marcus Westin, Ragnar Westerling.

10.15-10.30 6. Uttalande om positivt bemötande. Doktorand Ulrika Klanghed, professor Kristina Alexandersson, docent Tommy Svensson, doktorand Elsy Söderberg.

10.30-10.45 7. Vårdutnyttjandet bland personer som är arbetslösa eller står utanför arbetsmarknaden. Beteendevetare Annika Åhs, Ragnar Westerling.

10.45-11.00 8. Psykosociala arbetsmiljöfaktorer och psykisk hälsa i den yrkesaktiva befolkningen. Resultat från Folkhälsoenkät Skåne 2000. Per Olof Östergren, Ph.D Robert Karasek, fil.mag Mahnaz Moghadassi, Farhad A Khan, Maria Rosvall.

11.00-11.30 9. Ökande socioekonomiska skillnader i rökprevalens och benägenhet att sluta röka under graviditeten. Leg. sjuksköterska Kontie Moussa, fil.mag. Mathias Nilsson, Per-Olof Östergren.

11.15-11.30 10. Ekonomisk kris och ensamstående mödrars hälsa 1979-1998. Fil.kand. Sara Åhlander, Bo Burström.

11.30-11.45 11. Allt fler flickor bantar? Bo Werner

11.45-12.00 12. Ökning av BMI hos flickor samtidigt som antalet viktminskare ökar – en svensk paradox? Bo Werner.

12.00-13.00 13. An evidenced based view on Global Health. Hans Rosling.

Fredagen den 28 november

SAL B 3

09.45-11.00 14SS. Sektionssymposium: Rättvisa, kostnadseffektivitet och prioriteringar inom sjukvården. Hur kan vi dra nytta av epidemiologin och hälsoekonomin? Moderator: Finn Rasmussen. Deltagare: Professor Måns Rosén, Professor Bengt Jönsson, Docent Lars-Åke Levin. Gemensamt med Svensk Epidemiologisk Förening.

SAL A 2

12.30-14.00 Symposium: Finns det evidensbaserad kunskap om sjukskrivning? Rapport från SBU's sjukskrivningsprojekt. Moderator: Kristina Alexanderson. Se SY 46.

Svensk Epidemiologisk Förening

sid 331

Fredagen den 28 november

SAL B 3

08.30-09.45 1SS. Sektionssymposium: Utvärdering av effekten av allmän screening för cervixcancer och bröstcancer. Moderator: Docent Lena Damber. Deltagare: Sven Törnberg, Fil dr Lennarth Nystrom, Lars Holmberg, Fil dr Håkan Jonsson.

09.45-11.00 2SS. Sektionssymposium: Rättvisa, kostnadseffektivitet och prioriteringar inom sjukvården. Hur kan vi dra nytta av epidemiologin och hälsoekonomin? Moderator: Finn Rasmussen. Deltagare: Professor Måns Rosén, Professor Bengt Jönsson, Docent Lars-Åke Levin. Gemensamt med sektionen för socialmedicin.

11.00-12.00 3SS. Sektionssymposium: Klinisk forskning utan epidemiologi – en omöjlighet? Moderator: Magnus Kaijser. Deltagare: Anders Ekbo, Lars Klareskog, Lars Beermann.

Svensk förening för

Fredagen den 28 november

SAL B 2

12.30-15.00 Fria föredrag: **Palliativ medicin.** Moderator: Peter Strang, Inger Fridegren.

12.30 1. Deskriptiv studie av 158 patienter i avancerad hemsjukvård 2001. Martinsson U, Fredsjö G.

12.45 2. Förekomst av antitumoral behandling till patienter i palliativ vård. Lundström S, Martinsson U.

13.00 3. Anhörigas erfarenhet av vanmakt och hjälplöshet inom palliativ hemsjukvård. Millberg A, Strang P, Jakobsson M.

13.15 4. Metadon vid neurogena smärtor vid cancer – två fallbeskrivningar och teoretiska förklaringsmodeller. Strang P, Jakobsson M, Brian M.

13.30 5. Var hämtar palliativa patienter kraften ifrån? Axelsson B.

13.45 6. Kartläggning av palliativ sjukhusvård i Kronobergs län. Gavric N, Håkansson A, Peterson K fil dr, Strang P, Thulesius H.

14.00 7. Inhalation av morfin mot andnöd vid avancerad cancer – randomiserad kontrollerad studie. Fürst CJ, leg sjukgymnasterna Frid M, Gabrielsson F, Herbertsson M.

14.15 8. Hur många patienter med starka opioider klarar sig lika bra utan paracetamol? Axelsson B, Stellborn P, Ström G.

Svenska Skolläkar-föreningen

sid 333

Fredagen den 28 november

SAL B 4

08.30-10.00 Fria föredrag. Moderator: Nils Lundin.

08.30 1. Elevolycksfall i Helsingborgs skolor 1994 - 2001. Joakim Wille, Kerstin Kristiansson, Nils Lundin, Sören Wille.

08.55 2. Beteende – och inlärningsproblem hos skolbarn i relation till kognitiva test-data. Elisabeth Fernell, Ulla Ek, Lena deGeer, Kirsten Holmberg, Catharina Swärd.

09.20 3. Ronja-effekten och Rosa elefanter – Reella fallgropar inom hälsopedagogik. Magnus Kjelsson.

SAL B 4

10.00-12.00 4SS. Sektionssymposium: Huvudlöss i skolan. Moderator: Lars Gelander. Deltagare: Kim Söholt Larsen, Lill-Marie Persson, Ingrid Trolin, Kate Langenkrans.

SAL B 4

12.00-13.00 Årsmöte Svenska Skolläkarföreningen.

Thoraxkirurgi

sid 334

Torsdagen den 27 november

SAL A 8

10.30-12.00 Symposium: Ny mikrobiologisk diagnostik – vad är det? Moderator: Benita Zwegyberg Wirgart. Se SY 25.

SAL B 3

14.15-15.45 Sektionssymposium: Vad är signifikant stenos? Moderator: Rolf Nordlander. Deltagare: Håkan Arheden, Lars Grip, Istvan Herzfeld, Torbjörn Ivert. Arrangeras gemensamt med sektionerna för cardiologi och klinisk fysiologi.

SAL B 3

16.00-17.30 Sektionssymposium: Svenskt Nätverk för Kardiovaskulär MR (SKMR). Tema: Vänsterkammerfunktion. Moderators: Håkan Arheden, Matts Karlsson. Se sektionen för klinisk fysiologi.

Fredagen den 28 november

SAL K 11

08.30-12.00 1SS. Sektionssymposium: CABG eller PCI, idag och i framtiden.

08.30-09.20 Del-I: CABG eller PCI, den vetenskapliga tolkningen.

08.30-08.40 Moderator: Gunnar Engström thx-kirurgi, Per Albertsson, kardiologi.

08.40-08.50 Statistikerns tolkning. Bengt Brorsson, SBU.

08.52-09.00 Kardiologens tolkning. Fredrik Scherstén.

09.04-09.10 Thoraxkirurgens tolkning. Rolf Ekroth.

09.16-09.20 Diskussion.

Arrangeras gemensamt med sektionerna för cardiologi och klinisk fysiologi.

SAL K 11

09.40-11.00 2SS. Sektionssymposium: Del-II: CABG eller PCI om 5 år.

09.40-09.42 Introduktion. Gunnar Engström thx-kirurgi, Per Albertsson, kardiologi.

09.42-09.50 Summering av vetenskap kring ”Drug-eluting stents”. Bengt Brorsson, SBU.

09.52-10.00 Framtida visioner inom thoraxkirurgin. Henrik Ahn.

10.02-10.10 Den vertikala prioriteringen inom hjärtsjukvård. Christina Kärvinge, SoS.

10.12-10.20 Den horisontella prioriteringen inom hjärtsjukvård. Lars Rydén, kardiologi.

10.27-10.40 Den horisontella prioriteringen inom hjärtsjukvård. Rolf Ekroth, thx-kirurgi.

10.42-11.00 Huvuddiskussion, Del I +II.

SAL K 11

11.10-12.00 3SS. Sektionssymposium: Del-III: Patientnytta i ”sluten och öppenvård”.

11.10-11.12 Introduktion. Gunnar Engström thx-kirurgi, Per Albertsson, kardiologi.

11.12-11.20 Den vetenskapliga uppföljningen. Bengt Brorsson, SBU.

11.22-11.30 Uppföljning av hjärtsjukvård i dataregister. Elisabeth Stähle, thx-kirurgi.

11.32-11.40 Uppföljning av hjärtsjukvård i dataregister. Lars Grip, kardiologi.

11.42-11.50 Uppföljning av hjärtsjukvård i dataregister. Lars Berg, allmänläkare och SoS.

11.52-12.00 Avslutande diskussion.

SAL K 11

12.40-14.10 4SS. Sektionssymposium: Hjärtkirurgi hos den äldre individen.

12.40-13.00 Thoraxkirurgins möjligheter och begränsningar. Moderator: Lars Thulin.

13.00-13.20 Thoraxanestesins möjligheter och begränsningar. Lars Algotsson.

13.20-13.35 Preoperativ provokation av den äldre patienten? Håkan Arheden.

13.35-13.50 Aspekter utifrån ett geriatriskt synsätt. Yngve Gustafsson.

13.50-14.10 Diskussion.

SAL K 11

14.30-16.00 5SS. Sektionssymposium: Lungcancer – ett

multidisciplinärt problem.

14.30-14.50 Den thoraxkirurgiska disciplinen. Moderator: Per Jönsson.

14.55-15.20 Den lungmedicinska disciplinen. Christer Sederholm.

15.20-15.45 Den onkologiska disciplinen. Claes Mercke.

15.45-16.00 Diskussion.

Arrangeras gemensamt med sektionerna för lungmedicin och onkologi.

Transfusionsmedicin sid 335

Torsdagen den 27 november

SAL B 4

08.30-10.15 Sektionssymposium: Transplantation som behandling. Moderator: Erna Möller. Se sektionen för klinisk immunologi.

Fredagen den 28 november

SAL K 16/17

10.30-12.00 1SS. Sektionssymposium: Blodgrupper och molekylärbiologi – En utbildningssession om ny kunskap, metodval och klinisk nytta. Moderator: Agneta Wikman. Deltagare: Ph.D. Jill Storry, Martin L Olsson.

SAL K 16/17

13.00-15.45 Fria föredrag. Moderator: Jan-Olof Hildén.

13.00 2. Regenererande autologa del(20q)-positiva erythroida progenitorer, efter DLI-behandling av en MDS-patient som recidiverat efter allo-SCT, kan ge ett normalt perifert blodvärde. Josefina Horvath Dykes, Anders Lindmark, Stig Lenhoff, Ingemar Winqvist, Bertil Johansson, professor Tor Olofsson, Martin L Olsson.

13.15 3. Nya null-alleler vid KEL-locus förklarar avsaknaden av Kell-glykoprotein på erythrocyter med den kliniskt viktiga Ko-fenotypen i den svenska populationen. Doktorand Elisabet Sjöberg Wester, Bengt Ekermo, Birgitta Nilsson Sojka, Karin Schneider, Jan Säfwenbergs, FIBMS Joyce Poole, Ph.D. Jill Storry, Martin L Olsson.

13.30 4. Utvärdering av automatiserad tvättning av erythrocyter i slutet system med Haemonetics ACP 215. Stella Larsson, BMA Roya Afshar, BMA Kerstin Christofferson, Docent Hans Gulliksson, Martin L Olsson, BMA Ann-Margret Swärd-Nilsson, BMA Agneta Sjödin, BMA Mervi Vesterinen.

13.45 5. Detektion av fem RHD-svaga alleler med allel-specifik primer PCR. BMA Tobias Edsfeldt, doktorand Åsa Hellberg, doktorand Elisabet Sjöberg Wester, Martin L Olsson.

14.00 6. RHD-detektion av foster-DNA i maternell plasma med realtids-PCR. Doktorand Åsa Hellberg, doktorand Elisabet Sjöberg Wester, Martin L Olsson.

14.15 Paus & Diskussion.

14.30 7. Transfusionskomplikationer i Region Skåne rapporterade fr.o.m. 020701 t.o.m. 030701. Miodrag Palfi.

14.45 8. Uppgifter i riskdatabasen rörande blodverksamheten i Sverige. Rut Norda, med.dr. Derek Filbey, BMA Ida Könberg.

15.00 9. Molekylärbiologiska analyser av exoner och introner i ABO-genen avslöjar en ny hybrid-allel (O1v-A2) som medför försvagat A-uttryck på erythrocyter hos individer med afrikanskt ursprung. Doktorand Bahram Hosseini-Maaf, doktorand Åsa Hellberg, BMA Maria J Rodrigues, docent M Alan Chester, Martin L Olsson.

15.15 10. Tolv nya molekulärgenetiska förklaringar till null-fenotyperna p och Pk inom kollektionen och blodgruppssystemet GLOB. Doktorand Åsa Hellberg, Hr. Hein Hustinx, Cyril Levene, Ph.D. Marion Reid, Alvaro Ringressi, Vered Yahalom, Martin L Olsson.

15.30 11. In vivo överlevnad och recovery av 7 dygn gamla trombocyter. Agneta Shanwell, Beatrice Diedrich, BMA Cecilia Falke, laboratorieingenjör Berit Jansson, 1:e sjukhusfysiker Leif Svensson.

Transplantation

sid 338

Torsdagen den 27 november

SAL A 8

13.00-14.30 1SS. Sektionssymposium: Economic reimbursement for living donors. Moderator: Gunnar Tydén. Deltagare: Janet Radcliffe Richards, Helene Sellgren-Wiman, Ingela Fehrman-Ekholm, Jonas Wadström.

SAL A 8

14.30-15.45 Fria föredrag. Moderatorer: Gunnar Tydén, Jonas Wadström.

14.40-14.50 2. Effekter av fluvastatin på transplantatfunktion och graftförlust hos njurtransplanterade patienter, ALERT-studien (Assessment of LEscol(r) in Renal Transplantation). Fellström B., Holdaas H., Jardin A.

14.50-15.00 3. Retransplantation av lever – indikationer och resultat. Gustafsson B., Bäckman L., Friman S., Herlenius G., Lindner P., Mjörnstedt L., Olausson M.

15.00-15.45 4. En dubbelblind studie av effekten av förbehandling av donatorer med ursodeoxycholsyra för att skydda levertransplantat mot preservationsskador. Strand F., Ericzon B.G., Marshall H.U., Nowak G., Källén R., Wernersson A.

15.10-15.20 5. Systemisk hyperglykemi inducerar ischেমিলiknande förändringar hos levertransplanterade patienter. Gillis A., Nowak G., Ungerstedt J.

15.20-15.30 6. Changes in liver enzymes after clinical islet transplantation. Rafael E., Breay P., Jonahan L., Oberholzer J., Rayn E., Shapiro J., Sharleen I.

15.30-15.40 7. Detektering och gradering av akut rejektion med ett partikulärt kontrastmedel för magnetisk resonanstomografi i råtta. Penno E., Ahlström H., Björnerud A., Johansson L., Johnsson C.

15.40-15.50 8. Tillförsel av xenogena erythrocyter via mag-tarmkanalen inducerar ett kraftigt antikroppssvar som orsakar hyperakut rejektion av vaskulariserade xenograft. Lorant T., Johnsson C., Olausson M., Tufveson G., Wilton J.

15.50-16.00 Paus.

SAL A 8

16.00-17.00 9F. Gästföreläsning. Carl Gustaf Groth Lecture. Innovative Techniques in Intestinal and Multivisceral Transplantation. Professor Andreas Tzakis, Miami, USA.

SAL A 8

17.00-17.30 10. Föreningsangelägenheter: Utdelning av Roches resestipendium och Fujisawas stipendier.

Tropikmedicin

sid 339

Torsdag den 27 november

SAL C 2/3

12.30-14.00 Symposium: Tuberkulos globalt och nationellt – ska vår beredskap ökas? Moderator: Inger Julander. Se SY 28.

SAL C 2/3

14.30-17.00 Fria föredrag. Moderator: Inger Ljungström.

14.30-15.30 1F. Elias Bengtsson-föreläsning: Fattigdom och hälsa. Professor Hans Rosling, ICHAR, Karolinska Institutet.

15.35-15.55 2. Gynnsam klinisk effekt av arginintillskott som adjuvant behandling vid aktiv tuberkulos. Thomas Schön, Sven Britton, Daniel Elias, Endalkachew Melese, Olle Stendahl, Tommy Sundqvist, Dawit Wolday.

15.55-16.25 3. Kan en pendel användas för att fastställa takypné

hos barn med akuta luftvägsinfektioner? – En pilotstudie i Swaziland. Helena Janols, Gunnar Holmgren.

16.15–16.25.4. Lönar det sig att vara försiktig med mat och dryck under utlandsvistelse för att undvika salmonella infektion? Epidemiolog Birgitta de Jong, Karl Ekdahl, Erik Ekwall, Lars Rombo.

16.25–16.45.5. Salmonellainfektion hos svenska utlandsresenärer 1997–2002. Karl Ekdahl, chefsepidemiolog Yvonne Andersson, epidemiolog Birgitta de Jong.

Ultraljudsdiagnostik

Fredagen den 28 november

SAL B 2

08.30–11.30.1SS. Sektionssymposium: **Ultraljudskonstrast: bakgrund, framtid samt klinisk användning inom bukdiagnostik och gynekologi.** Moderatorer: Lil Valentin, Anders Nilsson. Deltagare: Peter Burns, Anna-Karin Siösteen, Anders Nilsson, Antonia Testa, Mike Steward, Michael Stockhammer.

08.30–09.15.2 "Bubbles for Ultrasound: How, Why and Where". Peter Burns, Toronto, Canada.

09.15–09.45.3 Kliniska erfarenheter av ultraljudskonstrast – lever. Anna-Karin Siösteen.

09.45–10.15.4 Kliniska erfarenheter – extrahepatisk. Anders Nilsson, Uppsala.

10.15–10.45.5 Ultrasound contrast in gynecology. Antonia Testa, Rome, Italy.

10.45–11.00.6 Maskinutveckling ur firmornas perspektiv. Mike Steward, Siemens-Acuson.

11.00–11.15.7 Maskinutveckling ur firmornas perspektiv. Michael Stockhammer, General Electric.

11.15–11.30.8 Diskussion, frågor.

SAL B 2

11.30–12.00 SFMU's Årsmöte.

Urologi

sid 340

Onsdagen den 26 november

SAL C 2/3

08.30–10.00 Symposium: När urinblåsan läcker, är för liten eller gör ont. Hur behandlar man 2003? Moderator: Ralph Peeker. Se SY 3.

HALL B, 13–22

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession arrangeras vid utställningen 14.30–16.00. Moderatorer: Peter Wiklund, Per Larsson.

1P. CRISP-3 – en ny markör för prostatacancer. Anders Bjartell, Thomas Björk, Virgil Gadaleanu, Lars Kjeldsen, Hans Lilja, Lene Udby. (13)

2P. Höga halter av cirkulerande testosteron är inte förenade med ökad risk för prostatacancer. Pär Stattin, Joakim Dillner, Matti Hakama, Göran Hallmans, Egil Jellum, statistiker Sonja Lumme, statistiker Tapio Luostarinen, Ulf-Håkan Stenman, PhD Leena Tenkanen. (14)

3P. Icke-systematisk screening för prostatacancer. Studie i nationella prostatacancerregistret. Pär Stattin, Jan-Erik Damber, Magnus Hellström, Jonas Hugosson, Jan-Erik Johansson, biostatistiker Robert Johansson, Rolf Lundgren, Eberhard Varenhorst. (15)

4P. Polymorphisms i androgen receptorn är associerad med prostatacancers biologi men inte med risken att få prostatacancer. Göran Ahlgren, Med dr Yvonne Giwerzman, Per-Anders Abrahamsson. (16)

5P. Uttryck av somatostatin-reglerade fosfataser i prostatacancer. Msc Jens Hansson, Per-Anders Abrahamsson, Anders Bjartell. (17)

6P. Serotonin stimulerar cellproliferation vid prostatacancer. M.Sc Nishtman Dizeyi, Anders Bjartell, Kate Linton, Ph.D Kristin Austild-

Taskèn, Per-Anders Abrahamsson. (18)

7P. Komponenter i det metabola syndromet – prospektiva riskfaktorer för dödsfall till följd av prostatacancer. Jan Hammarsten, Benkt Högstedt. (19)

8P. Cycstatin C. – En proteashämmare med central betydelse för reglering av proteolytiska enzym i det manliga reproduktionssystemet. Thomas Jiborn, Docent Magnus Abrahamson, Per-Anders Abrahamsson, Anders Bjartell, Doktorand Hanna Wallin. (20)

9P. Har långa män större prostatavolym än korta män? Tomas Knutson, Ralph Peeker, Jan-Erik Damber. (21)

10P. Betydelse av neutral tredje part för patienters svar på utsända livskvalitetsinstrument efter radikal cystektomi för blåscancer. Universitetslektor Åsa Månsson, Lars Henningssohn, Wiking Månsson, Gunnar Steineck. (22)

SAL A 5

10.15–12.00 Blåscancer. Moderator: Amir Sherif, Sten Holmäng.

11. Nationellt kvalitetsregister för blåscancer. Data från 2001 med retrospektiv analys av epidemiologi, terapi och överlevnad. Sverker Hellsten, Thor Alvegård, statistiker Anna Bladström, Staffan Jahnson, Per-Uno Malmström, Wiking Månsson.

12. Markörer i urin – kan de ersätta cystoskopi i uppföljningen av ytlig urinblåsecancer? Med kand Elin Ericsson, Per-Uno Malmström, Manuel de la Torre.

13. Improved detection of urothelial carcinoma in situ with hexaminolevulinate (HAL) fluorescence cystoscopy. Eva Johansson, Roland Donat, Per-Uno Malmström, Michael Marberger, Jörg Schmidbauer, Nikolaus Schmeller, Martin Susani, Fred Witjes.

14. Prognostisk signifikans av cellproliferation vid nyupptäckt urinblåsecancer. En långtidsuppföljning av 1204 patienter. Karin Falkman, Ulf Norming, Claes R. Nyman, Bernhard Tribukait.

15. T1 tumörer i urinblåsan – hög andel patienter med progress och död i tumorsjukdom. Staffan Jahnson, Ole Damm.

16. Prognostiska faktorer för patienter med carcinoma in situ behandlade med intravesikala baccillus Calmette-Guerin instillationer. Patrik Andius, Ole Damm, Sten Holmäng.

17. Förbättras överlevnad med BCG-behandling hos patienter med ytlig urinblåsecancer av högrisktyp? Truls Gårdmark, Staffan Jahnson, Per-Uno Malmström, Rolf Wahlquist, Hans Wijkström, Peter Wiklund.

18. Nordisk T1G2-G3 blåsbevarande studie fyller 5 år. Milos Duchek, Staffan Jahnson, statistiker Fredrik Wiklund.

19. Postoperativ rutinurografi efter cystektomi med urindeviation leder sällan till terapeutisk åtgärd. Ingela Berrum-Svennung, Sten Holmäng.

20. Mikrometastasering vid lokalt avancerad blåscancer. Effekten av utvidgad lymfkörtelutrymning. Staffan Jahnson, Ole Damm, Anders Spångberg.

21. Morbiditet efter utvidgad lymfkörtelutrymning vid radikal cystektomi för blåscancer. Fredrik Liedberg, Gunilla Chebil, Thomas Davidsson, Wiking Månsson.

SAL A 2

12.30–14.00 Symposium: Den åldrade mannen – ett fall för hormonsubstitution? Moderator: Stefan Arver. Se SY 6.

HALL B, 13–22

14.30–16.00 Postersession vid utställningen. Moderator: Peter Wiklund, Per Larsson.

SAL A 5

16.15–17.30 BARD-priset. Kandidater till bästa föredrag. Moderator: Peter Ekman och Gunnar Aus.

22. Second-look vid primär T1 urotelial tumör i urinblåsan. Staffan Jahnson, Milos Duchek, statistiker Fredrik Wiklund.

23. Identifikation av patienter med hög och låg risk vid ytlig urinblåsecancer. Ulf Norming, Karin Falkman, Claes R. Nyman, Bernhard Tribukait.

24. Intravesikal kväveoxidkoncentration diskriminerar mellan klassisk och nonulcerös cystit. Yr Logadottir, Ingrid Ehrén, Magnus Fall, Ralph Peeker, Peter Wiklund.

25. Akut urografi vid uretärstensanfall. Är detta nödvändigt? Klas

Lindqvist, Lars Grenabo, Mikael Hellström, Ralph Peeker.

26. När kan en minskning i prostatacancerdödligheten förväntas om PSA screening är framgångsrik? Magnus Törnblom, Henry Eriksson, Statistiker Stefan Franzén, Ove Gustafsson, Hans Lilja, Ulf Norming, Jonas Hugosson.

27. Förekomst av prostatacancer i cystoprostatektomipreparat. Fredrik Liedberg, Mats Bläckberg, Gunilla Chebil, Thomas Davidsson, Staffan Jahnson, Hans Olsson, Wiking Månsson, Stig Mårtensson.

Torsdagen den 27 november

SAL A 3

08.30–10.00 Årsmöte Svensk Urologisk Förening.

SAL A 3

10.15–11.00 **28F. Gästföreläsning. "Extended lymph node dissection in urological tumours".** Professor Urs Studer, Schweiz.

SAL A 3

11.15–12.30 **LUTS och varia.** Moderator: Malcolm Carringer, Christer Dahlstrand.

29. Long-term outcome of different treatments in patients with symptomatic BPH and the predictive value of pressure-flow studies. Stepan Vesley, Tomas Knutson, Jan-Erik Damber, Mauro Dicuio, Christer Dahlstrand.

30. Ettårsuppföljning av feedback-TUMT i klinisk praxis. Lars Malmberg, leg ssk Eva Broström, Bengt Uvelius.

31. ProstaLund Feedback Treatment jämfört med TURP för behandling av BPH: en prospektiv randomiserad multicenter studie med 36 månaders uppföljning. Lennart Wagrell, Håkan Ageheim, Jens Duelund, Kurt Kröyer, Bo Magnusson, Anders Mattiasson, Jörgen Nordling, Jonas Richtoff, Moddy Schain, Sonny Schelin.

32. Korrelationer mellan reduktion i prostatavolym och olika studievariabler efter mikrovågsbehandling. Anders Mattiasson, Jean De La Rosette, Samuel Graber, Stavros Gravas, Pila Laguna Thayne Larson.

33. UTGÅR.

34. ED-utredning – kausal diagnostik eller preventiv medicin? Björn Lundquist, leg barnmorska Elisabeth Lundquist.

35. Långtidsresultat efter abdominovaginal nålkolposuspension enligt Stamey. Anna-Lena Wennberg, Christer Edlund, Magnus Fall, Ralph Peeker.

36. Fem års erfarenhet av öppna plastiker vid bulbär- och penil uretrastriktur. Lars Grenabo.

SAL A 3

13.00–14.00 **Onkologisk varia.** Moderator: Bengt Friedrich, Marianne Brehmer.

37. Regionala skillnader i behandling med cytostatika och cystektomi vid lymfkörtelpositiv blåscancer. Staffan Jahnson, Sverker Hellsten.

38. Ortotopt blåssubstitution – en initial jämförelse mellan svenska och danska patienter. Lars Henningsohn, Hans Wijkström, Kenneth Steven, Jörgen Pedersen, Christer Ahlstrand, Gunnar Aus, statistiker Erik Onelöv, Gunnar Steinbeck.

39. Produktion av NO i urinreservoar konstruerad av tunntarm. David Pazooki, Olof Jonsson, Anders Kilander, med lic Elisabet Lindholm, Anna-Karin Olin, lab ass Harriet Törnqvist, Kjell-Arne Ung.

40. Uroterapiuppföljning av patienter opererade med ortotopt blåssubstitut: Miktionsfunktion, urinläckage, livskvalite samt kostnad. Uroterapeut Gunnel Andersson, Jörgen Pedersen, Malcolm Carringer.

41. Bilateral testikelcancer i Göteborg 1998–2002. Göran Holmberg, Ann-Marie Ekelund, Sven Lundstam, Ulrika Stierner.

42. Peginterferon vid metastaserande njurcancer. David Lyrdal, Ulrika Stierner, Sven Lundstam.

43. Njurresektion – erfarenheter från Lund. Björn Wullt, Bengt Uvelius, Stig Colleen.

44. Laparoskopisk njurresektion. Peter Elfving, Thomas Jiborn, Anders Bjartell.

14.20–16.00 **Prostatacancer.** Moderator: Ove Gustavsson, Ola Bratt.

45. Kliniska riktlinjer för omhändertagande av män med ärftlig belastning för prostatacancer. Ola Bratt, Jan-Erik Damber, Henrik Grönberg.

46. Vilken lead-time skapas vid PSA-baserad tidigdiagnostik av

prostatacancer? Magnus Törnblom, Henry Eriksson, statistiker Stefan Franzén, Ove Gustafsson, Hans Lilja, Ulf Norming, Jonas Hugosson.

47. Kvoten fritt/totalt PSA indikerar den kumulativa 5-års risken att få diagnosen prostatacancer vid screening. Gunnar Aus, Charlotte Becker, statistiker Stefan Franzén, Hans Lilja, Pär Lodding, Jonas Hugosson.

48. Tumörutbredning vid prostatacancer i relation till utfall av mellannålsbiopsi. Stig Mårtensson, Thor Alvegård, Christian Lindberg, Lena-Maria Lundberg.

49. Sjukdomsspecifik mortalitet och prognostiska faktorer vid prostatacancer kategori T1a och T1b. David Robinson, Julia Bak, Tomasz Gorecki, Anders Herder, statistiker Johan Rosell, Eberhard Varenhorst.

50. Kurtidsuppföljning efter radikal prostatektomi pga lokaliserad prostatacancer och jämförelse med ett historiskt patientmaterial. David Kudrén, Magnus Hellström, led ssk Lars Hjertzell.

51. PET med acetat för lokalisering av prostatacancerrecidiv. Niclas Lundin, Mikael Häggman, Per-Uno Malmström, Gabriel Sandblom, Jens Sörensen.

52. Postoperativ strålbehandling vid stadium pt3 i prostatacancer. Sonny Schelin, Gunnar Aus.

53. Strålbehandling efter radikal prostatektomi ger ökade biverkningar med försämrad livskvalitet på lång sikt. Göran Ahlgren, Lars Ekberg, Yvonne Eklund, ssk Per Fransson, Anders Widmark.

54. Patientens val av endocrin terapi vid lokalt avancerad prostatacancer. Jepser Thorup-Andersen, Lars Adell, Swen-Olof Andersson, Hans Hedelin, Joh Johnsen, Pär Lodding, Harri Mäkinen, Claes R Nyman, Torsten Sandin, Eberhardt Varenhorst.

55. Hur länge kvarstår effekten av gnrh-analogen Suprefact® (buserelin) implantat 9,45 mg vid neoadjuvant endokrin terapi av prostatacancer. Bill Pettersson, leg ssk Marianne Jern, Jaakko Salo, Eberhard Varenhorst.

56. Palliativ perkutan nefropyllostomi (PNP) vid lokalt avancerad prostatacancer – ett kostnadseffektivt behandlingsalternativ? Peter Ströberg, Hans Hedelin, leg ssk Kristina Säll.